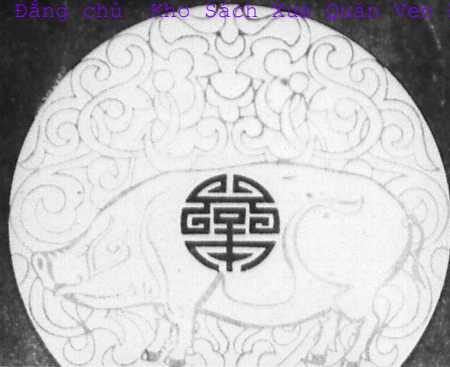

TIẾNG CHUÔNG

Chủ-nhiệm: ĐINH VĂN-KHAI

Xuân 1959 *Kỳ Mới*

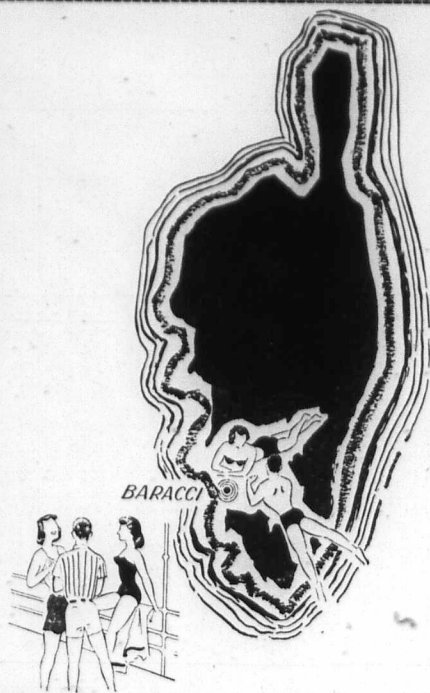
*Chân tình
Đinh Văn Khai*
Tiếng Chuông

Chí-M 2
423 HAI-BÀ-TRUNG
Saigon

THECHUONG
59

«TIẾNG CHUÔNG» XUÂN 1959... CÓ GAI AN...
LE-HUONG, in... TAI... CHUÔNG...

LA CROISIÈRE DU SOLEIL ET DE LA SANTÉ en *Corse*

❖
**CUỘC DU-NGOẠN TƯ'O'I SÁNG
VÀ LÀNH MẠNH trên đảo *Corse***

★
HOTEL DE BARACCI
Station Idéale ★ Mer et Montagne

❖
Đại khách sạn BARACCI
★
Nơi nghỉ mát lý-tưởng ★ Gần Biển và Núi

Thermes de BARACCI (Propriano-Corse) *Suối nước nóng BARACCI (Propriano-Đảo Corse)*

TRAITEMENT

- ◆ Goutte
- ◆ Rhumatisme
- ◆ Albuminurie
- ◆ Voies urinaires
- ◆ Voies respiratoires
- ◆ Plaies de toutes natures

EAU CHAUDE NATURELLE A 52°

- ◆ Radio-active
- ◆ Stomachique
- ◆ Diurétique
- ◆ Lithinée
- ◆ Sodique
- ◆ Iodé

DIÈU-TRI

- ◆ Bệnh cột khí (goutte)
- ◆ Phong-thấp
- ◆ Bệnh đái ra lòng trắng trứng (Albuminurie)
- ◆ Các đường tiểu-tiền (thận)
- ◆ Các đường hô-hấp (phổi)
- ◆ Tất cả các vết thương, lở loét, mụn, nhọt

NƯỚC NÓNG THIÊN-NHIÊN

TỚI 52 ĐỘ

- ◆ Có tánh chất phóng-xạ
- ◆ Bỏ dạ dày
- ◆ Thông tiểu-tiền
- ◆ Có chất lithin
- ◆ Có chất xê-tả
- ◆ Và chất iôđê (iodé)

LES SOURCES DE BARACCI sont connues depuis la plus haute antiquité. Au moment du captage des eaux, en 1881, on trouva dans une piscine des ex-voto, médailles de grand module, aux effigies de l'empereur romain Hadrien et de l'impératrice Extrucilla.

Những suối nước nóng tại BARACCI đã có tiếng từ đời thượng cổ. Năm 1881, khi thu nước, người ta đã tìm thấy trong một hồ bơi những đồ cúng bái, những mê-đay lớn với hình hoàng-đế La mã Hadrien và hoàng-hậu Extrucilla.

La température de l'eau est de 52° à la source, 47° dans les baignoires M. Gentil opérant à la source même en Août 1909, donne à l'eau de BARACCI la composition ci-après :

Nhiệt-độ nước tại suối tới 52 độ nhưng trong các phòng tắm còn có 47 độ. Ông Gentil, phân chất ngay tại nguồn trong tháng 8 năm 1909, cho biết thành phần nước suối BARACCI gồm những chất sau đây :

Monosulfure de sodium..	0 gr. 014	Silicate de Magnésie..	0 gr. 011
Hyposulfite de soude ..	0 gr. 003	Silicate en excès..	0 gr. 043
Chlorure de sodium..	0 gr. 701	Carbonate de lithins..	0 gr. 003
Sulfate de soude ..	0 gr. 081	Sulfure de fer.	0 gr. 002
Carbonate de chaux..	0 gr. 034	Glairine et matières organiques ..	0 gr. 011
Silicate de soude..	0 gr. 014		

GRAND HOTEL

Paul ORTOLI - Propriétaire
Téléphone N° 14 Propriano

Pour tous renseignements, s'adresser à :
M. Paul ORTOLI

LES TRANSITAIRES RÉUNIS
158, rue Tự-Do (ex-Catinat) - SAIGON

ĐẠI KHÁCH SẠN

Paul ORTOLI - Chủ-nhơn
Điện-thoại số 14 Propriano

Kính Chúc Một Năm Mới
VUI TƯỞI VÀ HẠNH PHÚC
BẠN GIÁM ĐỐC
VÀ BỘ BIÊN TẬP
Tiếng Chông

MỪNG XUÂN MỚI

CỦA ĐINH VĂN KHAI

Ai cũng bảo miền Nam chỉ có hai mùa mưa nắng, nhưng thế mà năm nào cũng vậy, hễ hoa mai tới kỳ phở sắc tỏa hương là người người lại nao nức chờ Xuân đón Tết. Cảnh vật như khoác một màu áo mới lung-linh, huyền-diệu. Một nguồn sống mới tự chỗ vô cùng rạo-ạt dâng lên.

Và đây, Xuân mới sắp tới bên thềm. Xuân tới để chứng tỏ nguồn hy-vọng vô biên vẫn chảy không ngừng, mặc dầu thời gian đã có đôi lần bị xem như ngừng đọng...

Năm ngoái, mừng Xuân mới, chúng ta — bất luận ở giới nào — cũng đã nói đến *HÒA-BÌNH* và *HY-VỌNG*. Năm nay Hòa-bình tuy bị sút mẻ ở vài nơi trên thế giới, nhưng Hòa-bình thực sự vẫn ngự trên đất nước Việt-Nam thân yêu, đó là một phước lớn cho khắp cả chúng ta. Chúng ta đã không hy-vọng hão huyền thì một lần nữa, không thể không nhắc lại nguyện vọng *HÒA-BÌNH* và *HY-VỌNG* ở ngày mai.

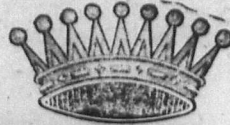
Nhưng, yêu chuộng Hòa-bình và mơ ước những mùa Xuân thanh bình vĩnh cửu không có nghĩa là ngồi yên trông đợi. Trái lại, chúng ta sẽ tăng gia cải tiến phương pháp làm việc và đồng thời cũng chính đốn những tư-tưởng sai lầm đã gây trở ngại ít nhiều cho việc trùng tu xứ sở, cải tiến dân sinh.

Làm được thế, ý-chí của chúng ta càng thêm vững mạnh. Chúng ta càng dễ tạo được đời sống phong-túc và đó sẽ là yếu tố quyết định Hòa-bình và giữ mãi cho chúng ta những mùa Xuân thanh bình mai hậu.

Trước ánh sáng hiên hòa của mùa Xuân mới, cung đàn thiêng liêng của Trời Đất đã trỗi lên. Chúng ta hãy lắng nghe mà nung thêm lòng tin tưởng.

CUNG CHỨC
Tân Xuân

REINA

NƯỚC HOA HẢO-HẠNG

*Bảo đảm
tốt nhất*

SẢN-XUẤT & TỔNG PHÁT-HÀNH
KHIÊM-TÍN-HÃNG

606-GIO-PHAN-THANH-GIẢN-SAIGON

ĐIỆN-THOẠI : 21.830

Cung chúc tân xuân

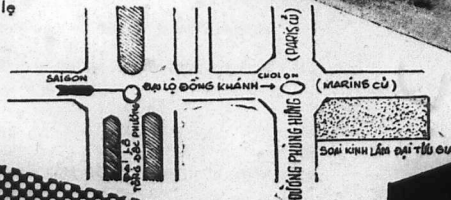
Soi Kinh Lâm

ĐẠI TỬU GIA

496 ĐAI LỘ ĐÔNG KHÁNH CHOLON
ĐIỀN THOẠI TỰ ĐỘNG SỐ 37665

- Chuyên môn nấu cỗ Quảng-Đông trên 50 năm danh tiếng.
- Nhận lãnh tổ chức các tiệc tại tư-gia hoặc tại tu-gia.
- Có sẵn những phòng ăn trang hoàng rực rỡ, rộng rãi, mát mẻ và sạch sẽ để tiếp quý khách.
- Chiều dài viên vui vẻ, lễ phép và nhậm lệ (nổi tiếng Việt-Nam).
- Cơm nấu sẵn Bánh Trung Thu đủ thứ nưn, ngon nhưt, danh tiếng lâu đời.

chủ trương của chính phủ Việt Nam Cộng-Hòa nổi bật trong năm 1958

HỮU SẢN HÓA DÂN VÔ SẢN

NĂM KINH-TẾ THỜI BÌNH

Năm 1958, một năm mà Việt-Nam Cộng-Hòa bắt đầu chuyển mình vào nền kinh-tế thời bình kế tiếp năm 1957 là năm ổn định sau chiến-tranh, nhiều đại công-tác đã được thực-hiện nhằm nâng tch-lợi lâu dài về phương diện dân sinh.

Trong một hoàn cảnh vô cùng khó khăn, trước những âm mưu phá hoại của đối phương, giữa những thủ-đoan kinh-tế hoặc đến nỗi chỉ lấy lòng tham làm động-lực chủ yếu, hoặc coi sự bạo tàn với đớp tư do là phương pháp hiệu nghiệm cần thiết, công cuộc phục-khinh-tế, cải tiến xã-hội đã đòi hỏi ở chính quyền và nhân dân rất nhiều nghị-lực, rất nhiều hy-sinh có gạt chất cứng như tinh thần. Do đó đã có ít nhiều hạn chế không tránh được về chính-trị và kinh-tế, nhưng trình-độ hiệu quả về dân chúng không còn ấu trĩ nên ai nấy đều sẵn lòng chịu đựng. Ai nấy đều hiểu rằng: muốn cải lợi nếp sống cho phù hợp với hoàn cảnh đặc biệt của nước nhà và những phương tiện eo hẹp, không nên và cũng không thể dứt giai-đoạn để tìm những bước nhảy vọt quá mức và không tương.

MỘT QUỐC SÁCH : CÔNG CUỘC ĐỊNH ĐIỀN
Nhờ kế Chính-phủ đã có thể bắt tay vào việc xây dựng các cơ sở dân sinh, và công việc khó khăn này phân quan trọng đã hướng vào các phương pháp định điền, nhằm giải tỏa

Ông Bộ Trưởng Bộ Thông-Tin và Thanh-Niên TRẦN-CHÁNH-THÀNH

«CHÍNH-sách của Chính-phủ, từ ngày thiết lập nền Cộng-Hòa vẫn lo qui hướng toàn lực nhân dân vào việc xây dựng một cơ cấu xã-hội và kỹ-thuật hữu hiệu để khai thác các nguồn lợi quốc-gia, nhằm mục đích phục-vụ quyền-lợi công cộng của tập thể nhưng giảm sự đòi hỏi hy-sinh cá-nhân đến mức tối thiểu. Theo đúng với tinh thần Hiến-Pháp, tích-cực tôn-trọng Nhân-vị, để cao tinh thần Công-thiện và chủ-trương Đẳng tiến xã-hội, Chính-phủ cố gắng đưa nước nhà sớm ra khỏi tình-trạng của một nước kém khai thác, vượt qua những khó khăn đặc biệt do vị-trí địa-lý chính-trị tạo nên...»

Trích một thông-diệp của Tổng-Thống Cộng-Hòa gửi Quốc-Hội V.N.

những miền quá đông dân cư, tạo lập những cơ sở di dân tại những miền thưa thớt. Công cuộc này là khởi điểm của chính sách phát triển điền hòa các miền và phân phối hợp lý ruộng đất, dân cư.

« Các địa điểm định điền là là phương lược hiệu nghiệm để tạo thêm công ăn việc làm cho dân chúng, vì ngoài mục đích trực tiếp hiện nay là định cư đồng-bào vô sản, các địa-điểm mới thiết lập còn là căn cứ thu hút những gia đình khác. »

Hiệu quả hơn nữa, công cuộc định điền chính là một quốc-sách, vừa phục-hưng nền kinh-tế suy yếu, vừa mang lại đời sống no ấm cho đa số đồng-bào chuyển về nông nghiệp.

Cho nên, Tổng-Thống Cộng-Hòa đã từng tuyên bố :

— Chính-phủ chủ trương hữu sản hóa dân vô sản : kế hoạch cải cách điền địa, kế-hoạch định điền đem lại ruộng đất — từ sản cơ bản — cho mỗi người dân vô sản, trái với chủ trương Cộng-Sản là vô sản hóa nhân dân... »

NHỮNG KẾT QUẢ TẤT NHIÊN

Theo những tài-liệu xác đáng thì trong buổi đầu, công cuộc định điền này còn mới mẻ đối với thế-hệ chúng ta, nên các bộ phận chuyên trách đã gặp phải lắm khó khăn trên đường thực hiện. Nhưng sau một năm cần cù làm việc, cơ quan chỉ đạo công cuộc định điền đã thấu hoạch được một số kết quả quan-trọng :

Về phương diện kinh-tế.— Trong số trên 50 địa điểm định điền đã được thiết lập, địa điểm nhỏ nhất cũng tới 100 ha (như Dakmol, Pleik-bangam) ; địa điểm trung bình rộng 500 ha (như Phước

NGÔ TỔNG THỐNG

Phó Tổng-Thống NGUYỄN-NGỌC-THO

Long, Eatul) và địa điểm lớn nhất rộng tới 4 000 ha (như Cát Sạn II, Bàu Sen). Tất cả có tổng gần 50.000 ha, trước kia chỉ là rừng rậm, đồng hoang, nay đã thành những địa điểm nông nghiệp, định cư được gần 100.000 đồng-bào di dân và đồng-bào vô sản ở địa-phương.

Việc di chuyển những đồng-bào nghèo không đất đai canh tác đến các địa-điểm định điền đã có hạt điều lợi rõ rệt. Một mặt đưa đồng-bào nghèo ra khỏi tình trạng quần bách, một mặt giúp cho số đồng-bào di lại có thêm một số ruộng đất canh tác, giảm bớt nạn nhân mãn, sự thiếu đất đai sinh sống.

Việc canh tác còn đem lại những kết quả cụ thể, vừa có lợi cho đồng-bào có công, vừa có lợi cho việc bồi đắp tài nguyên trong nước. Đó là những số lúa, số trái cây, cây kỹ nghệ và rau bắp, hoa màu mà đồng-bào đã trồng trọt được. Các hoa lợi ấy càng ngày càng gia tăng, góp phần không nhỏ vào sự phong thịnh của nền kinh-tế trong xứ.

Do sự trừ khử của các địa điểm định điền, những hệ thống xe đồ chuyên chở phẩm vật, hàng hóa đã được thành lập. Sự hoạt động của hệ thống vận tải này đã làm thay đổi bộ mặt ù ề, heo hắt của nhiều thị trấn, và làm cho nền thương mại trên các trục giao thông, xuyên qua các tỉnh, quận, càng ngày càng khởi sắc.

Về phương diện chính trị.— Công cuộc định điền, mà mục đích tối hậu là hữu sản hóa đồng-bào vô sản, đã thấu hát kết quả tất nhiên về phương diện chính trị. Công cuộc này đã làm nổi bật khía cạnh vô nhân đạo, thất nhân tâm của chủ trương vô sản hóa nhân dân mà nhà cầm quyền Cộng-Sản ở miền Bắc đã cưỡng bách dân chúng nhào theo.

Việt Cộng thấy rõ như vậy nên đã ra sức chống báng, thực

gây bán xe, và xuyên tạc âm ỉ. Nhưng thủ đoạn ấy đã lỗi thời. Vì đã đến lúc dân đen lành ngo, nhận xét mọi sự tiến thoái căn cứ vào thực tế và những sự thực hiện có thật, chứ không căn cứ vào lý thuyết và giáo điều suông.

NHÂN ĐỊNH VỀ KẾ-HOẠCH ĐỊNH ĐIỀN

Chính sách định điền là một trong những chính sách đứng đầu của miền Nam nên để nhớ mặt người khai sanh kế-hoạch, đồng-bào các vùng định điền đã đề nghị lấy ngày 3-1 làm ngày định điền toàn quốc. Ngày này là ngày sinh nhật của Tổng-Thống Cộng-Hòa.

Vì thế Việt-Cộng một mặt hẳn trốn giặc tuyên truyền xuyên tạc, cố tình làm cho đồng-bào hiểu sai phương lược định điền, và ít quan tâm đến sự tiến triển của công cuộc khẩn hoang di dân vĩ-lai.

Nhưng vì sao Việt-Cộng kinh sự thường xuyên ? Vì một lẽ giản-dị : định điền là kế-hoạch trường cửu sát với tình trạng nông nghiệp của nước ta, một nước kém khai thác nên một nghề nàm. Kế hoạch để thực hiện nếu những đồng-bào di điền đầu lấy long kiến nhân làm yếu tố chính.

Thực hiện được thì ruộng đồng phong phú, đất đai mênh mông, kinh-tế phát triển. Chẳng đó nạn thiếu công ăn việc làm tự nó sẽ mất dần dần, thì ai đâu còn dại gì mà đi theo con đường « vô sản » chẳng có ngày mai.

Ông Bộ Trưởng Bộ Nội-Vụ LÂM-İE-TRÍNH

Thứ tự	TỰA BÀI	TÁC GIẢ	Số trang	BÀI 2 TRONG TẬP NÀY	Thứ tự	TỰA BÀI	TÁC GIẢ	Số trang
1	Mùa Xuân mới	của Đình-văn-Khai	3	BÀI 2 TRONG TẬP NÀY	17	Phong-Lan	Hiếu-Đệ	22
2	Hữu sản hóa dân vô sản	— Tiếng Chuông	5		18	Á-tình và khoa-học	Trần-th.-Phượng	23
3	Có gì lạ trong năm 1958 ?	— Trường-Sơa	7		19	Vườn lòng nở đóa hoa xuân	Có Kiều-Nga	24
4	Mạn ảnh 57-58	— Nguyệt-Hà	8		20	Mùa xuân Diêm đô	Thanh-Xuân	25
5	Dự tính ăn Tết	— Mộng-Hàng	10		21	Gửi người chi mền	Mai-Hương	26
6	Văn-sốt « Ca Mên »	— Đoàn-Hùng	11		22	Những bước chân đi	Sang-Châu	26
7	Chỉ cần một thú ở lỵ	— Thế-Trung	12		23	Hạt nhả theo nghĩa tiến T.Q.	Trúc-Liên	27
8	Saigon Xuân 59	— Khích da xưa	13		24	Tên ca vô nghĩa kịch	Liên-Giang	27
9	Trường-Nghị Tô-Tân...	— Mai-Anh	14		25	Những cánh mai vàng	Vân-Nhân	28
10	Đền-bà cai trị	— Lê-Phan	15		26	Vườn xuân Hoa bướm...	Lâm-vị-Thủy	29
11	Mùa xuân Hoa Bướm	— Dương-vy-Long	16		27	Đĩa mứt gừng	Chi-Lang	30
12	Tết nguyên đán	— Thanh-Thanh	17		28	Bí quyết thành công...	Thanh-Ngọc	31
13	Cuộc họp nghị sĩ đê ăn Tết	— Lăng-nam-Từ	18		29	Làng Vạn-đạp V.N.	Sang-Châu	32
14	Giấc mộng Đà xưa	— Tô-yên-Châu	19		30	Lễ hội	Trúc-Liên	33
15	Mỹ ở lỵ Cơn ở đây	— Lê-Hương	20		31	Chuyến xưa gì đẹp	Miêu-Nhật	34
16	Cơn heo Tr. ở-Bát-Giát	— Ng.-tử-Quang	21					

CUNG CHÚC TÂN XUÂN

Tàu-vị-iệu

PHỤNG - HOÀNG

- Là món ăn quý nhưt trong gia-đình.
- Mùi vị thơm ngon, CHAY MẶN đều dùng được.
- Nấp chai mới mẽ, tiện dùng và hạp vệ-sinh.
- Gồm đủ 3 đặc-điểm:

**NGON
BỔ
RẺ**

Tổng phát hành: **THƯỢNG-HẢI CÔNG-TY**
(Hãng chế-tạo Tàu-vị-iệu PHỤNG-HOÀNG)
Số 15 bis, Bến Hàm-Tử — CHOLON
— KHÁP NƠI ĐỀU CÓ BÁN —

CUNG CHÚC TÂN XUÂN

Xuân về đặc biệt giảm học - phí 50%
và tặng các bạn các tác phẩm của ĐỒ-VĂN

Muốn học giỏi, kết quả bảo-đảm và rực rỡ nên kiếm cho kỳ được bạn ĐỒ-VĂN! Tác giả 19 quyển sách giáo-khoa

ANH-NGŨ ĐÀM-THOẠI

do ĐỒ-VĂN chuyên luyện về các bài xã giao ích lợi trường đời. Dịch về thực tế và văn chương; giảng về văn-phạm rất rõ ràng và áp dụng ngay những bài làm, sửa chữa rất kỹ-lưỡng. Thêm vào những bài học giảng rõ ràng về lối phát âm quốc-tế (Phonétique Internationale) chỉ nội nhựt trong một tháng các bạn đọc đúng giọng như Anh Mỹ. Học-phí 200\$ — bớt 50% còn 100\$.

LUYỆN-THI LOWER CERTIFICATE

do ĐỒ-VĂN theo đúng chương-trình CAMBRIDGE ở Luân-Đôn gửi qua. Bớt 50% còn 100\$.

6è BLEUE (Bài 1) 5è BLEUE (Bài 1)

do ĐỒ-VĂN Học-phí 6è 75\$ — 5è 100\$.

COURS PRATIQUE D'ÉLOQUENCE

(Lớp PHÁP-VĂN THỰC HÀNH HÙNG BIỆN)

do ĐỒ-VĂN tác-giả quyền: TÀI NÓI TIẾNG PHÁP và 3 quyển Hùng Biện khác được hoan nghênh nhiệt liệt, giúp các bạn nói tiếng Pháp mạnh dạn lưu loát và viết tiếng Pháp để đăng tời chầy trong thời gian ngắn. Học-phí: 200\$ bớt 50% còn 100\$.

Một lớp: LUYỆN THI CHO ĐỆ TỬ PHÁP và ANH-VĂN

do ĐỒ-VĂN 160\$ — Bớt 50% còn 80\$.

BÁNH TOÀN MÁY MỚI TINH HẢO!

Đủ kiểu Việt Anh Pháp do nữ hiệu trưởng TRẦN-HẨM-NGA có bằng cấp cao đẳng về đánh máy ở PARIS tận tâm chỉ dẫn! Học viên được đem theo máy mới tới phòng Thương Mại để thi. Bớt 30% còn 70\$. — Các lớp trên; các bạn chăm chỉ học giỏi được "giới thiệu" chỗ làm lương cao.

MẪU GIÁO VIỆT ANH PHÁP cho tới 9è

do một ban nữ giáo sư chọn lọc dạy theo một phương pháp mới mẽ và khoa học! Bớt 30% còn 140\$. — Có đủ các lớp: Sáng, chiều, tối.

MỘT LỚP RIÊNG BIỆT HỌC TỪNG NGƯỜI CHO QUÝ BA, QUÝ CÔ hoặc 5 người một lớp để học NÓI TIẾNG PHÁP hoặc học ANH-VĂN đủ trình độ.

Trường học rất yên tĩnh mát mẽ ở KHAI GIẢNG: 16 FÉVRIER 1959 (Mùng 6 tháng Giêng năm Kỷ Hợi) Trường TRẦN-HẨM-NGA 98170 Phạm-ngũ-Lão (ngang chợ Thái-Bình) SAIGON.

56 BÀI DỊCH VIỆT ANH của ĐỒ-VĂN I in giấy Mỹ giá bán có 34\$. — Các lớp dạy bằng thư kết quả như học tại chỗ. — 10) LỚP BÁNH MÁY — NÓI và VIẾT GIỎI TIẾNG PHÁP — ANH-VĂN (thực hành và văn-chương) do ĐỒ-VĂN và hiệu trưởng

Nhà thuốc

LA-THANH

195-201, Đường Tự-Do — SAIGON

Điện-Thoại: 20.577 — Điện-Tín: LA-THANH — SAIGON

TỔNG PHÁT-HÀNH ĐẶC CHẾ
Các Viện Dược-Phẩm danh tiếng:

- LEDERLE (Huê-Kỳ)
- GLAXO (Anh Quốc)
- SQUIBB (Huê-Kỳ)
- LILLY (Huê-Kỳ)
- PHILIPP ROXANE (Hòa-Lan)
- SCHERING (Huê-kỳ)
- AMBRINE (Pháp Quốc)
- DE ANGELI (Y-đại-lợi)
- DON BAXTER (Huê-Kỳ)
- ỚNG CHÍCH (IDEAL)
- va
- KIM CHÍCH (HUÊ-KỲ)

Tiếp đãi ân cần

ĐẶC CHẾ NỘI HÓA:

- IODOPHEDRINE • MUS • (thuốc suyền)
- BANCAMYD (trị ban cầm trẻ em)
- ELIXIR ARTICHERIQUE et ANTIDIARRHEIQUE • MUS • (trị tiêu chảy, thiên thời, đau bụng, ói mửa, kiết lỵ, kiết đàm, kiết máu).
- SIROP PECTORAL • MUS • (thuốc ho)
- MUSTONIC (thuốc bà)
- SIROP BEBEMUS (an thần trẻ em)
- ANTIMYCOSE • MUS • (trị lổug ben)
- VERMI • MUS • (trị sán lòi)
- HEPATOMUS (trị bệnh gan)
- LINIMUS (đau thoa bóp)
- CORRICIDE • MUS • (trị mủc cá)

Bảo chế kỹ lưỡng

TRAI với « dự đoán » của vài bà nhà « tiên tri » từ trên mây rớt xuống, năm 1958 vẫn chưa phải là năm nhân loại phải làm vật hy-sinh cho các loại vũ khí « phong thần ». Ai cũng mừng mà chúc cho đời cánh xinh đẹp của con chim hòa bình sẽ còn đủ sức màu nhiệm quạt tắt ngọn lửa chiến tranh trong năm mới này và các năm sau nữa.

Tuy nhiên, năm 1958 vẫn là năm tương đối có quá nhiều chuyện bất ngờ, lăm lăm và đáng sợ. Những chuyện ấy lại có đủ tính chất bí hiểm, nhưng là những tài kịch « lịch sử » của thời đại.

MỘT MÀN MONG ĐỢI TRÊN SÂN KHẤU CHÁNH-TRỊ CHỈ ĐIỂN ĐƯỢC LỚP ĐẦU

Vừa bóc xong tờ lịch đầu năm 1958, Boulganine đã gọi thông điệp cho Eisenhower để nghị mở cuộc hội nghị trên cấp bậc quốc-trưởng để giải quyết các vấn đề « có hại cho nền hòa-bình thế-giới ». Đề nghị này sự thật không phải là mới mẻ vì tháng chạp năm 1957, Hội-dồng minh ước Bắc Đại Tây Dương đã đề-nghị tiến tới hội-nghị tương tự, nhưng tên cấp bậc ngoại-trưởng.

Trước hơn ai hết, Tổng Thống Mỹ biết ngay đó là chủ đề của tấn công hòa bình. Nhưng ông vẫn cần tiếp nhận với điều kiện là cần có trước một cuộc từ bị hội nghị ở cấp bậc dưới.

Thấy Mỹ nhận lời, cả thế giới vui mừng, nhưng Nga lại không sốt sắng. Mãi đến tháng hai, Boulganine mới tái bút, yêu cầu giao cuộc sửa soạn hội nghị cho các ngoại-trưởng từ trước.

Thế giới lại một phen nữa chờ đợi. Nhưng...mãi đến nay, các ông cấp dưới ấy đã sửa soạn được những gì, mắt phàm chưa thấy rõ. Người ta chỉ biết từ trước đã chào nhau ra về sau cuộc hội đàm sơ bộ «chẳng non non gì» ở Mạc-tu-Khoa.

BULGANINE XUỐNG — KROUTCHEV LÊN

Tháng ba, giữa lúc Tây phương đang chờ xem những « vũ điệu » mới thì đúng một cái có tin hội đồng Xô-viết tối cao ở Nga « mời » Boulganine xuống để rước Kroutchev lên. Kroutchev được đưa lên với đầy đủ đặc quyền như Staline : vừa trực tiếp lãnh đạo chính quyền, vừa chỉ đạo đảng Cộng-sản Liên-sô.

EISENHOWER
Lãnh tụ thế-giới Tự-do

Một vài quan sát viên có óc trào lộng bảo rằng có lẽ vì Boulganine đã... đâm vào gió khi tấn công hòa bình. Và có lẽ tại Mỹ đã hai lần liên tiếp thành công trong việc phóng vệ-tinh vào quỹ đạo : lần đầu vào ngày 1-2-58 và lần thứ hai vào ngày 17-3-58.

LOAN XÀ NGÀU TRONG CHÁNH - GIỚI PHÁP

Tháng năm là tháng đặc biệt loạn xạ ngầu trong chánh-ủnh Pháp. Nguyên do chỉ vì kháng chiến Algérie ngày càng lớn mạnh, và phong trào chống thực dân Pháp được kháng chiến quân thúc đẩy đến cao độ, lan rộng đến cả lãnh thổ Pháp.

Đề cử vấn đề thế, Chánh phủ Pháp phải thay đổi tướng tá ở Algérie, y hệt những cuộc « thuyền chèo » to tát ở Đông-Dương hồi 6, 7 năm về trước. Sau cùng, Tổng Thống Pháp phải tái thiết kêu gọi đến tướng De Gaulle.

Từ địa-vị Thủ-tướng, De Gaulle đã nhẩy lên địa vị Tổng Thống, năm chệt vạn mạng của nền đệ ngũ Cộng-Hoa. Hiện ông đang ở trong giai đoạn tiến tới những nước cờ mà ông cho

là « đặc đảo » - Tuy nhiên, vấn đề Algérie vẫn còn nguyên. Và kháng chiến Algérie vẫn tỏ ra nguy hiểm như thường dưới quyền lãnh đạo của chánh phủ lâm thời Fehrat Abbas.

TRẦM TRỌNG Ở TRUNG-ĐÔNG

Cũng trong tháng 5 và kéo dài đến tháng 8, tình hình Trung Đông đột nhiên trở nên nghiêm trọng do cuộc cách mạng đẫm máu ở Irak và sự nổi dậy của phe đối lập với Tổng-Thống Liban Chamoun. Phe đối lập được sự ủng hộ của Cộng-hoa Ả-rập do Nasser điều khiển. Phe này đòi Tổng Thống Liban phải từ bỏ chánh quyền trước ngày mãn kỳ hạn. (Ghi riêng : khối Cộng-hoa Ả-rập thống nhất chính thức thành lập từ tháng hai với sự sáp nhập hai nước Ai-cập và Syrie).

Thêm có bàn tay Nga ở ngoài vừa « cho nước », vừa « hờm sắn », tình hình Trung Đông càng ngày càng trở nên căng thẳng. Kế đó, do lời yêu cầu của các lãnh tụ Jordanie và Liban, Anh-Mỹ đã điều động binh lực hùng hậu trang bị khí-giới nguyên-tử đến bảo vệ Trung Đông. Tình hình càng ngày càng đen tối thêm, và giữa lúc thế giới tưởng chừng sắp có đề vớ nguy kịch đến nơi thì đại hội đồng Liên hiệp Quốc can thiệp hữu hiệu bằng một giải pháp ôn hòa, dựa vào các đề nghị của khối Cộng-hoa Ả-rập.

Quân đội Anh-Mỹ lần lượt rút lui khi cuộc khủng hoảng Trung Đông tạm dứt. Và cuối tháng 7, tướng Chehab đắc cử Tổng Thống Liban.

MỘT CUỘC HÀNH QUYẾT LỊCH SỬ

Tháng sáu, giữa lúc Trung Đông đang nằm trên chảo dầu sôi thì, một lần nữa, thế giới đã toát mồ hôi khi nghe đài bắ-mạc Mạc-tu-khoa công bố tin tức về vụ xử tử ông Imre Nagy, Thủ-tướng Hung-Gia-Lợi và Đại-tướng P. Malter. Đây là hai nhà ái quốc Hung đã kiên quyết lãnh đạo dân-tộc Hung ra khỏi ảnh hưởng nặng nề của Cộng-sản Nga...

NHUNG VẤN NÔI CHUYỂN HÒA BÌNH

Sau các vụ trên, hai phe Cộng-sản và Tây phương càng nhìn nhau bằng cặp mắt nghi ngờ. Hệ-thống phòng vệ chung của cả hai phe cũng được giăng mắc và củng cố khắp nơi, chẳng bên nào chịu lui bèn nào nữa trước.

Nhưng thế mà suốt từ tháng bảy, cho đến tháng mười, không tháng nào là không có những cuộc hội nghị của các chuyên viên nguyên tử Đông-Tây, trong đó dĩ nhiên có đầy mặt đại-biểu Cộng-sản và Tây phương. Các

ông vẫn háng say thảo luận về đề tài kiểm soát vũ khí nguyên tử, áp dụng nguyên tử lực vào việc phụng sự hòa bình. Và ông nào cũng « thiết tha » kêu gọi xin đừng đem các bứu bối « đảo hải di sơn » và việc thủ tiêu nhân loại...

NHUNG VẤN ÁC MỘNG TRIỀN MIỀN...

Đông Tây đang tán chuyện hòa bình và thế giới đang...lạc quan đôi chút thì đúng vào ngày 23-8-58, bắt thình lình Trung Cộng tặng cho Kim Môn một trận bão đại bác, tiêu diệt 200 mạng nội một ngày, gây nên tình trạng kinh khủng cho dân đảo Kim Môn. Cuộc oanh tạc tiếp diễn dữ dội trong các ngày sau, lan sang đảo Mã-Tổ, khiến con dân của Trưởng Tổng Tài triển miên sống trong ác mộng.

Trung Hoa Quốc gia chống trả mãnh liệt và càng mãnh liệt hơn sau khi ngoại-tướng F.

KROUTCHEV
Lãnh tụ thế-giới Cộng-sản

Dulles, nhân danh Tổng Thống Huê-kỳ, tuyên bố Mỹ bành vực Trung-hoa Quốc-gia đến kỳ cùng, quyết không để Mao nuốt Tướng.

Đề trả lời, Bắc kinh phóng mạnh trận giặc tuyên truyền với

cờ thanh thiên bạch nhật với sự ủng hộ của quân đội Hoa-kỳ, mặc dầu sự hăm dọa của Bắc-kinh đã thành thường trực...

ĐẾN MỘT ĐẠI BIẾN CỎ : VỤ BÁ-LINH

Lo biến Đài-Loan đang nổi sóng thì vụ Bá-Linh nổ bùng. Vụ này được khởi đầu bằng một thông điệp của ba cường quốc Tây phương để nghị với Nga một giải pháp ôn hòa về vấn đề Đức quốc. Nga nhận đề nghị, nhưng không trả lời. Rồi dùng một cái, Kroutchev đọc diễn văn ở Mạc-tu-khoa, hàm hồ bỏ « quy chế Bá-Linh » một cách gay gắt, (quy chế này chia Bá-Linh làm 4 khu cho 4 nước và 2 khu riêng biệt cho Nga và Tây Minh) kể đời Tây Minh phải rút ra khỏi Tây Bá-Linh để nơi này trở thành một « thành phố tự do ».

Thái độ của Kroutchev bị coi là một hành vi khiêu khích và hàm chứa nhiều thủ đoạn quỷ quyệt, do đó một cuộc « khủng hoảng » Bá-Linh đã nảy nở từ ngày 11 tháng 11 dương lịch. Cho mãi đến cuối tháng chạp, Tây Minh mới đồng tình bác bỏ đòi hỏi của Nga, nghĩa là tam cường không thể từ bỏ được trọng trách chiếm đóng Tây Bá-Linh. Tam cường cũng cho biết rằng bất cứ một giải pháp nào về Bá-Linh « cũng phải bao gồm trong phạm vi một cuộc dàn xếp rộng lớn của việc chuyển nhấc nước Đức và liên quan tới cả vấn đề an ninh Âu-Châu cũng các biện pháp tài giám bình bị ».

Vụ Bá-Linh là một đại biến cố của năm 1958. Nó thể hiện rõ rệt thái độ cứng rắn của Tây Minh trước mọi cuộc thử thách của Nga-Sô. Nó sẽ để ra những hậu quả nào ? Điều này

khẩu hiệu « cương quyết giải phóng Đài-Loan ».

Nhưng cho đến nay, Đài-Loan và các đảo Mã-Tổ Kim Môn vẫn còn bình yên dưới lá

thỳ thuộc thái độ của đêp Kremlin...

(Ghi xong ngày 31-12-58) theo tài liệu riêng

TRƯỜNG-SƠN

CÙNG CHÚC TÂN XUÂN
Trường HÀM THỤ HẠNH - NGHĨA
42 Nguyễn-văn-Thành Gia-định
Dạy bằng giờ bài tân nhà. — Từ lớp ba đến đệ II học được. Các bạn hiền học hãy tranh nhau học tập để tiến đến 1 địa vị cao quí hơn.

của NGUYỆT-HÀ

NHỮNG ĐÓA HOA THƠM TRONG VƯỜN ĐIỆN ẢNH

NẾU năm 58 điện ảnh thế giới gặp sự khủng hoảng bất nguồn từ sự sa sút của Hoa lệ ước thì màn ảnh Việt-Nam đã chịu ảnh hưởng ít nhiều, do đó chúng ta rất tiếc trọn năm qua không được thưởng thức những đóa hoa ngào ngạt hương thơm như « La Loi du Seigneur », « Guerre et Paix », « Graine de Violence », « La Strada », « La ballon rouge », « Ma vie commence en Malaisie », « Le Petit cirque » v. v...

Nhưng, với sự nỗ lực phục hồi ngôi bá chủ của điện ảnh Mỹ, sự cố gắng chinh phục cảm tình khán giả năm châu của điện ảnh Pháp, Ý, Nhật, Mê-tây-co và Ấn-độ, công chúng Việt-Nam không đến nỗi thất vọng khi tưởng tìm những bông hoa tươi thắm của vườn Nghệ thuật Thứ bảy.

Mặc dầu đa số công chúng khao khát những cuốn phim rút dề tài trong đời sống hằng ngày hay thể hiện cái ước vọng chung của con người, song trước sự khủng hoảng của điện ảnh, công chúng tạm quay về tìm thích thú trong những thiên tình ca, những đoạn đả sử, những chuyện thần thoại

gợi ghém một phần triết lý, một phần tình thương, nhân loại, một phần tình thần quái khời. Màn ảnh Việt-Nam đã chìm đắm trong các sắc thái này.

Với chuyện thần thoại gợi ghém một phần triết lý, phim Ấn-độ được hoan nghênh nhiều nhất, công chúng đã khen những phim « Người mẹ mù » (Mohini), « Tình tiên duyên»

tục (Manalaney Mangayin Baggiam), đóa hoa trong rừng thắm (Uthama Putthiran), « Xe duyên chi thắm » (Maya Mohini) « Tô vương đến thác » (Devadas), « Vì ai nên tội? » (Bandi) và Thành Cát Tư Hãn (Changez Khan) v. v...

Phim Mỹ thì được tăng cường bằng hình thức rực rỡ nhất, phần nhiều là phim màu trên màn ảnh đại vĩ tuyến, tức là kỹ thuật được nâng lên mức tinh xảo nhất chưa có phim ảnh nào bằng, ấy vậy mà loại phim phiêu lưu, mạo hiểm, trinh thám, gián điệp chiếm một số lớn với đề tài quá cũ. Khán giả Việt-Nam chỉ thỏa mãn khi xem thiên tình ca « Sayonara » với bối cảnh thơ mộng của xứ

hoa anh đào, những phim dân cảnh qui mô làm sống lại từng đoạn đả sử או hùng hay bị đả tnh như : « Anastasia », « Les Frères Karamazov », « Le Roi et Moi », « Désirée », « L'arbre de Vie », cảnh đó là những phim tình lãng trong cảnh khói lửa hay mái giáo đường : « Les Ailes de l'Espérance », « Dieu seul le sait », « Elle et Lui », Riêng Walt Disney công hiến hai phim dài mà tả đời sống của các loài động vật trước thiên nhiên : « La Grande Prairie » và « Lions d'Afrique » cũng loại với « Désert Vivant ».

Điện ảnh Anh tung ra một phim vĩ đại từng được nhiều giải thưởng ở Âu-châu nhan đề « Le Pont de Rivière Kwai », cuốn phim làm xôn xao dư luận báo chí Việt-Nam không ít. Được khen thì nhiều mà đã kích cũng lắm, đầu sao phim « Chiếc cầu trên sông Quê Hoa » vẫn có nhiều giá trị, vạch rõ bộ mặt tàn ác của chiến tranh xâm lược.

Điện ảnh Pháp — Ý đại-lợi đánh dấu sự cố gắng bằng những phim dân cảnh lớn lao, vĩ số minh tinh ưu hạng, Gina Lollobrigida và Anthony Quinn trong phim « Notre Dame de Paris », Jean Marais và Cathia Caro trong « La Tour, Prends Garde », Myriam Bru và Franco Interlinghi trong « Les amours de Manon Lescaut ».

Lần lớn với loại thần đồng kiếm hiệp, Nhật-bổn đưa ra hai phim xuất sắc nhất từ hình thức đến nội dung : « Bảy người hiệp sĩ » (Seven Samurai) và « Cay đắng mùi đời » (Sansho Dayu) do Akira Kurosawa và Kenji Mizoguchi thực hiện. Cả hai phim đã chiếm nhiều giải thưởng ở các đại hội điện ảnh quốc tế, đề tài rút trong đời sống phong kiến, kêu gọi con người đoàn kết và biết thương yêu lấy nhau, nếu con người không có tình thương thì chỉ là con... vật !

Khác với những năm trước,

điện ảnh Mê-tây-co làm khán giả rơi nước mắt với phim « Xóm cấm », « Cán bá Mê-tây-co », « Con đường mai dâm », năm 58 điện ảnh Mê công hiến cuốn phim có tính chất đạo giáo, nhắc lại gốc tích loài người « Adam et Eve », cuốn phim màu này có nhiều nét đẹp, nhiều khía cạnh sự vật đáng nhìn.

Phim Đức, Trung-hoa, Phi-luật-tân đã tỏ ra nghèo nàn về đề tài, mỗi xứ chỉ công hiến vài phim chỉ có giá trị về mặt tiêu khiển « Liane », « Máu nhuộm Hồng Hải Đường », « Có gái bay » toàn là phim nhái theo phim cũ đã bị thời gian đào thải.

PHIM VIỆT-NAM CỐ TẠO BƯỚC ĐI VỮNG VÀNG

Mặc dầu Việt-Nam đã xây dựng xong một « Trung tâm điện ảnh » và các hãng phim tư nhân nỗ lực hoàn thành nhiều phim trường mục đích khuếch trương công cuộc làm phim, sự thành công của phim Nhật, Ấn đã khuyến khích các nhà làm phim Việt-Nam cố gắng tạo nên bước đi vững

an ủi với những cuốn phim đem ra chiếu không quá non nớt như « Tình yêu Tô quốc » hay « Lục Vân Tiên », trái lại nó biểu hiện được sự cố gắng canh cải kỹ thuật, sửa đổi nội dung cho hợp với hướng đi của dân tộc.

Điều đáng kể Việt-Nam hân hạnh chiếm được vòng hoa danh dự ở đại hội điện ảnh Bắ-linh và Nam-vang với hai phim « Đất lành », « Xuân, em bé chân trâu ». Và trong lúc một số phim đã quay từ năm kia như « Hồi chuông Thiên mụ », « Em vẫn đợi anh trên đồi », « Giông tố » chưa ra mắt công chúng thì loại phim thần thoại Ấn-độ ùn ùn tràn sang thu hút khán giả khá mạnh, các nhà làm phim vội chạy theo loại thần thoại, Vì vậy chúng ta được thấy « Ông hoàng Ốc », « Lý Chân Tâm ảnh hưởng cõi cũ », « Duyên bích cầu » « Sự tích trâu cau » lần lượt chào đời.

Riêng phim « Vụ án tình » đã quay xong năm rồi lại quay lại với một số diễn viên khác nhưng đến cuối năm cũng vẫn chưa mang ra chiếu.

Phim Việt-Nam đã thừa thốt càng thừa thốt, đôi ba tháng mới có một phim xuất hiện, kiếm điểm thì ngoài những phim trên đây khán giả chỉ được xem vài phim khác : « Thiệu phụ Nam Xương », « Xuân, em bé chân trâu »,

Hai minh tinh điện ảnh xê Phô-Tang :
YOSHIAKI HANAYAGI và KYOKA
KAGARA thủ vai hai anh em

ZUSHIO và ANJU trong phim « CAY ĐẮNG MÙI ĐỜI »

Trường Trung-Học ANH-NGŨ Quốc-Tế KHAI MINH

72 Nguyễn-đình-Chiêu — 21-29 Trần-quang-Khát Đa-kho

Trên 60 lớp (mai chiều tối)

Lớp thực hành cấp tốc và văn chương

Lớp 1 (6e) sẵn có	12 lớp
— 2 (5e) —	6 lớp
— 3 (4e) —	4 lớp
— 4 (3e) —	3 lớp
— 5 (2e) —	2 lớp
— 6 (1ere) Lower	6 lớp
Vở lòng	5 lớp
Proficiency	2 lớp
40 lớp	

Lớp chuyên khoa phổ thông

Màu Giáo (mai chiều)	8 lớp
Lớp 1 (11e) —	5 lớp
— 2 (10e) —	4 lớp
— 3 (9e) —	3 lớp
— 4 (8e) —	2 lớp
— 5 (7e) —	1 lớp
— 6 (6e) —	1 lớp
— 7 (5e) —	1 lớp
— 8 (4e) —	1 lớp
26 lớp	

Gần 50 giáo sư Mỹ Anh Việt và Ban Giám-đốc

- Mr. Hausraih (U.S.A.)
- Mrs. Ng-y-Kinh (Đồ-cầm-Nhưa)
- Mr. Corrigan (England)
- Mr. Vũ-khắc-Thư
- Mr. Hausraih (U.S.A.)
- Mr. Nguyễn-vân-Sinh
- Mrs. Sina
- Mr. Bach Sơn
- Mr. Marchener
- Mr. Binh
- Mr. Knight
- Mr. Trong Nguyễn
- Mrs. Bill
- Mr. Nguyễn-xuân-Dinh
- Mr. Striling
- Miss Carole
- Mrs. Phuong
- Miss Gracy
- Miss Chou
- Mrs. Elisabeth
- Mr. Carceuil
- Miss Van
- Mrs. De Angeli
- Miss Tuillerie

- Mr. Nguyễn-vân-Kính
- Mr. Don
- Mr. Hà-văn-Anh
- Mrs. Macdonald
- Mr. Nguyễn-vân-Giai
- Mr. Mullen
- Mr. Hoàng Thi Thơ
- Mr. Pennington
- Mrs. Maribanks
- Mrs. Ng-ngọc-Bầu
- Mr. Toewa
- Mr. Bui-trung-Hep
- Miss Pink
- Mr. Trung-Lý
- Miss Keam
- Mr. Hong
- Mrs. Gardner
- Miss Si
- Mrs. Palmer
- Miss Than
- Miss Hieu
- Miss Zoséphine
- Mrs. Cabrera
- Miss Tiedt

Cô đào INGRID BERGMAN
một minh-tinh trong nhiều phim tình-cảm sột nởi
có biệt tài diễn tả tình-cảm một cách siêu-uyệt

vàng, nhưng trên thực tế, các tờ chức sản xuất phim vẫn chưa đầy được « chiếc xe điện ảnh » chạy mạnh. Trọn năm qua, các báo chuyên về kịch ảnh nhiều lần đề cập các nguyên nhân chính yếu làm cho điện ảnh chậm tiến.

Số phim được thực hiện đã ít hơn năm 57 không dưới 50%, dầu vậy cũng được một phần

Làm lại cuộc đời ». Tất cả ba phim này đều là phim ngắn, hai phim do người ngoại quốc quay, một phim thuộc loại thời sự làm sống lại cuộc đời cư vĩ đại nhất trên nước Việt-Nam.

Mãi đến cuối năm, phim « Áo hồng đầm máu » ra đời. Nếu dùng que khắt làm thì phim này tương đối khá.

(Xém tiếp trang 9)

NHỮNG QUÁI TƯỢNG Năm 58

NGƯỜI VÀ NGỰA

AO ĐO AO MỘNG

QUY CHẾ CHIỀU ĐÀI VIỄN

NGƯỜI VÀ NGOM

VỤ DIỄN MATINEE

ĐÀU CỜ VÊ SÔ

ĐẠT ĐỘ

DỊCH RẬU

DỊCH HULA HUP

MÀN ẢNH V.N. 58-59

(Tiếp theo trang 8)

Tính ra, điện ảnh Việt-Nam đã đưa ra lối mới phim thuộc nhiều loại khác nhau, nếu nhận xét cho chín chắn thì điện ảnh của ta chỉ nhằm vào nhu cầu của khán giả mà chưa có hướng đi rõ rệt. Việc đó không có gì lạ vì điện ảnh Việt-Nam còn trong thời kỳ độ ấu.

TRIỂN VỌNG NĂM MỚI

Điềm qua số phim các nước đem trình bày trên màn ảnh Việt-Nam người xem đâu chưa

thỏa mãn hoàn toàn vẫn thấy hứng thú, đặt nhiều triển vọng vào sự tiến bộ của Nghệ thuật Thứ bảy như là nền điện ảnh An-Nhật đang hồi lớn mạnh.

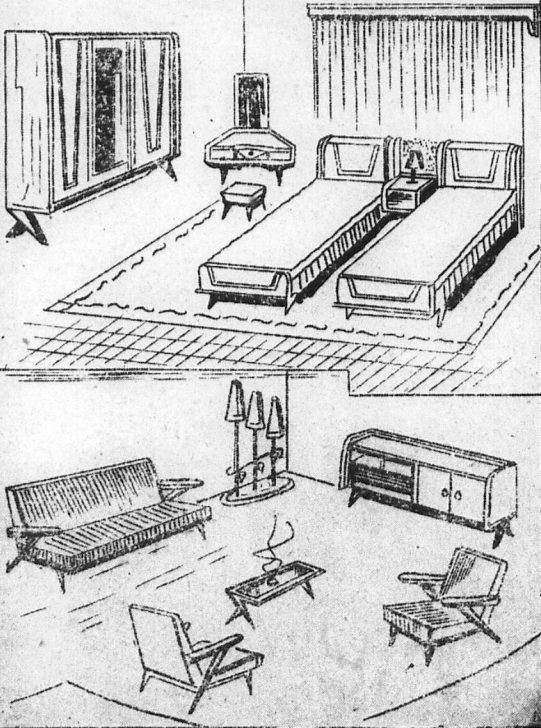
Quay về ngành điện ảnh quốc gia, sự uở ngại lớn làm chậm bước tiến vẫn là vấn đề thiếu thị trường, kiểm duyệt, thuế má, yếu kém về kỹ thuật. Vài hãng phim dự định hoàn thành 4, 5 phim nhưng cuối cùng chỉ làm được một, hai phim, có hãng ngưng tất cả hoạt-động, luôn phần chuyên âm

phim ngoại quốc, hãng thì đã quay xong trọn cuốn phim mà chưa dám mang ra chiếu vì sợ 15. Những khó khăn này để rặng điện ảnh Việt-Nam mấy năm rồi, các nhà làm phim làm lần có gắng tìm lối thoát, rút cuộc lại rơi vào tình trạng cũ.

Xét về tình trạng sa sút của điện ảnh Việt-Nam chúng tôi thiết nghĩ nhà cầm quyền nên duyệt lại thuế 33%, nói rộng việc kiểm duyệt phim, nâng đỡ bằng cách viện trợ kỹ thuật mở rộng thị trường. Giải quyết xong những vấn đề căn bản này, điện ảnh quốc gia sẽ có cơ hội tiến triển mạnh.

PHAN VĂN NHỊ

Lãnh làm và bán đủ thứ bàn ghế, tủ giường nhiều kiểu mới. 71-c-73 đường Hồng-thập-Tỷ Saigon. 105-107 đường Minh-Mang Cholon.

TRƯỜNG ANH-NGŨ TRẦN-GIA-ĐỘ

83-85-87 Phạm - đặng - Hưng (Đakao)

Ban Giám-đốc và toàn thể Giáo-viên chúc quý Học-viên một năm mới đầy hạnh phúc và mạnh tiến trên đường văn-hóa.

CUNG CHÚC TÂN XUÂN

HẠNH PHÚC GIA-ĐÌNH
Được out ô, chỉ nhờ uống thuốc bổ :

« KIẾN THÂN TỐ »

CHUYÊN TRỊ : Thận kinh suy nhược, hồi hộp, hay quên, tim đập mạnh khó ngủ... Bại thận, đau lưng, mộng mỵ đi tinh, huyết tinh... Uống một vài cây cồng hiện ngay.

Tổng Đại-lý : NHÀ THUỐC RỒNG BAY
53 646, Phan-thành-Gián, Saigon (khu vực trạm thuốc bác cơ bản)

DI TỊCH
AN TẾT

KỊCH VUI
CỦA **MỘNG HƯNG**

NHÂN VẬT
LỘC : thanh-niên bình
trai.
HỒNG : vợ Lộc, trẻ đẹp
nhíu, hiền.
TU : đưa giúp việc
nhà Lộc, lành lợi.
ÔNG CHỦ : người phi-nôn,
bùn-bán đồ nư-
tương kim-cương.
Khánh-gian : đồ thanh S.C.
Thơ-giận : ngày 25 Tết

HỒI NHẬT
Cảnh phòng khách nhà Lộc, bày
trí gọn ghẽ. Ở giữa để một bộ sa-
lông, trên bàn có bình hoa tươi;
bên góc phải có một chiếc tủ kính
nhỏ để sách, trên đó đặt radion nhỏ
bên trái một tủ sách để một ít quần;
trên tường treo một vài bức tranh
và hai chiếc ảnh bán thân lưng không
kính của vợ chồng Lộc...

LỚP I - HỒNG - LỘC
(Hồng ngồi xem báo xuân trên
ghế. Từ trong Lộc huýt sáo miệng
bước ra. Hồng bỏ báo xuống, ngược
nhìn chồng...)

HỒNG - Minh định đi đâu
đó?... Lại đi chơi nữa sao? Tết
nhất tới nơi rồi, không lo gì hết!
Hôm nay là hôm làm rằm mà chưa
mua sắm vật gì... Năm nay rồi lại...
LỘC - Rồi lại... về ăn Tết với
ba mẹ?
(Hồng lên nhìn nhìn chỗ khác,
có vẻ giận dỗi. Lộc ngồi xuống cạnh
nàng, lấy thuốc hút.)

TU - Dạ! Thưa
cậu, hỏi này...
HỒNG - (ngạc
nhien với cử chỉ của
Lộc, định hỏi. Nhưng

LỘC - Em sống tình quá! Chờ
chỉ để làm giàu làm hơn 1... Ở Tết
thì Tết chứ 1 có cái quái gì phải lo?
Em không thấy một năm nay anh &
không đi chơi mà em vẫn được sung
sướng, vui sướng như... há hoảng đó
sao? Em phải biết một khi anh chây
được một & áp phơ... thì... A!...
(đang ngỡ ngàng, lại cúi làm cho
Hồng chú ý)... Em cho anh biết xem
bây giờ mình còn nợ những ai?
HỒNG - (ngâm nghĩ một lúc):
Nợ thì nhiều, nhưng toàn nợ, không
đang kể. Chỉ có mấy chỗ này là phải
lo... Thứ nhất, nợ Mỹ Bấy 18.000
đồng phải trả ngay mai, theo giấy tờ...
LỘC - O hay! Lãi gì thiếu nợ
nhiều thế?
HỒNG - Bộ anh quên đó là tiền
em thua mấy lần... từ sắc sao?
LỘC - (lắc đầu): Thế thì chết
anh! Nhưng thôi được... còn nợ
ai nữa?
HỒNG - Ngoài số nợ đó em còn
thiếu con Lê Thanh 6.500 tiền mượn
xài vật và 4.000 tiền son phấn và nước
hoa của con Phước Hải ở đường
Hai Bà Trưng...
LỘC - Trời ơi! Em xài chẳng
khác nào một bà hoàng?... (đứng dậy,
đi đi lại lại) Được rồi! Nhưng còn
nợ gì nữa không?
HỒNG - (lắc đầu): Không!
Nhưng chỗ nợ kia chỉ một vài trăm
thôi, không ăn thua gì!
LỘC - Thế bây giờ em tính sao?
HỒNG - (đưa tay ngất một cánh
huệ trong lọ hoa, lơ đãng): Còn tính
gì nữa? Nợ không có tiền trả cho
họ ngay mai, thì em sẽ sách va li về
dưới ba mẹ, ăn Tết là xong!
LỘC - Em định bỏ anh sao?
HỒNG - Anh muốn thì cứ theo
về dưới, chứ không thì họ lại chửi
bới chửi sủa nữa!
LỘC - Ai bêu em xài lớn?
HỒNG - (có vẻ giận, cười gằn):
Anh nói em xài lớn còn anh thì sao?
Anh chưa phá sản của ba mẹ em
nên chưa gọi là xài lớn, phải không?
Bao nhiêu tiền ba mẹ bán lúa gọi
lên cho anh cũng lấy đi này, đi
hội-họp bạn bè chửi xuy hô, báo là
đồ làm ảp-phơ, đồ lo thương-mại...
LỘC - Thôi! Em chớ có nói
xấu cho anh. Anh nói thế cho vui
chứ ai lại để cho con gái của một
điền chủ phải... trên nợ hay sao?
Này nhé, như thế nghĩa là ta thiếu
nợ chi có... (lâm-nhãm tình)... ba
bốn chục ngàn phần anh... Ô! Số nợ
như thế có ăn thua gì? Ngày mai
ta sẽ có tiền trả hết cả...
HỒNG - Anh thiếu nợ năm chục
ngàn?
LỘC - (cười, nheo nheo mắt):
Ô! Em lì đần bị má con... như thế,
bướng chi là anh! Nhưng... này, anh
hỏi, em có biết... đóng kịch không?
HỒNG - (ngạc nhiên): Đóng
kịch?... Ô!... Nhưng đóng kịch gì và
để làm gì chứ?
LỘC - Em nhớ quá! Đóng kịch
để làm... tiền chứ làm gì nữa!... Này,
em xem đây... (móc trong túi ra một
cái kẹp nhỏ, giơ lên cho Hồng
xem. Nàng kinh ngạc khi thấy bên
trong có một xâu chuỗi bích ngọc...)
HỒNG - Ô! Ở đâu anh có xâu
chuỗi này?... (giật lấy, đeo vào cổ mình)
LỘC - Là không. Bây giờ em
định lấy làm của riêng sao? Đây em
cần thận không khéo... (Bỗng có tiếng
đong, Lộc và Hồng giật mình nhìn
lại: thằng Tu từ trong ra...)
LỚP II (THÊM TU)
LỘC - (hấp-tấp giở xâu chuỗi
ngọc ở cổ về nhét vào túi) Ê!... này
Tu, mày ra đây làm gì?

LỘC - (lắc đầu): Dạ không!
A! Có... Có ý... háo tử hời của
chuyến kia... làm xong chưa và có
báo chiếu sẽ lại nhà cậu... Rồi có
ý đi ngay...
LỘC - (thờ ra, khoan khoái):
A! A... Ra thế! Mày đã làm tao
hết hồn! Nhưng... có thể thôi à!
TU - Dạ có thể!
LỘC - Thôi được! Mày đi lo
phần sự may đi...
(TU thấy chủ nhà nóng, không dám
chối, đứng tần ngần rồi thở dài đi vào.)
LỚP III
(TU về, Con lai Lộc và Hồng).
(Hồng từ này giờ có vẻ tức giận
Lộc nhưng vì có thằng Tu ở đây nên
làm thành, làm li ngại coi báo. Bây
giờ Tu vào rồi, Hồng ném báo xuống
bàn, hân hộc nhìn Lộc...)
HỒNG - Sao? Bây giờ anh
còn chờ nữa không? Lừa! Lúc nào
cũng chờ! Liệu L. Anh hạ vớ nó
cái gì đó? (ôm mặt khóc...)
Trời ơi! Có khổ cho tôi không?
chồng với con, suốt ngày chỉ hạn
vui đi...
LỘC - Kia! Sao em nóng nổi
vậy? Anh có... hẹn với Liễu đâu!
Khả thì...
HỒNG - (đưa tay quệt nước
mắt) Không hẹn chứ thằng Tu nói gì
hồi này?
LỘC - Tức quá! Em không
hiểu anh L. (nói nhỏ vào tai Hồng):
Đây là một nửa chuỗi ngọc... chỉ nhưng
làm rất tuyệt vời, nhìn qua không thể
nào biết được... Anh đã nhỡ... Liệu
độ biết... chỗ đó chắc chắn rồi! Bây
giờ mình chỉ làm...
như vậy là xong!
Ô! Rồi mình sẽ
trả... đứ sủ nư
thiếu và còn ta hồ
ăn Tết kìa... Thôi
đi thay đồ rồi đi
vội anh. (gọi lớn)
- Tu ơi!
LỚP IV
LỘC và TU
TU - (thờ hân
hân): Dạ! Cậu
gọi tôi...?
LỘC - (trông
mắt): Chờ còn
gi nữa?... Mày
làm gì đủ mà tao
gọi mấy tiếng không
trả lời, há?...
TU - (giật cái
đầu): Dạ không!
Tôi không có làm
gì cả...
LỘC - (nhìn
mắt Tu, cười ngời)
Cái thằng này lớn
mà còn ăn vụng
chứ...
-TU! Đồ... không
không!... Tôi
có ăn vụng đâu?...
LỘC - (chí
mỏi): Chết sao
mặt mày lại lớn
lớn như thế?...
Này, mầy có biết
đi vespa không?...
TU - (đưa tay
chùi mắt, ngơ c
nhìn nhìn chỗ):
Dạ thưa cậu để
lãng gì vậy cậu?
LỘC - Tao
hỏi có biết không
thì trả lời, chứ
hỏi lại cái gì?
TU - (màu
mặt): Dạ biết...
cậu à! Tôi đi cơ
lắm...
LỘC - (có vẻ
hài lòng): Ờ!
Được đây! Mày
nghe đây... (lại gần
nói nhỏ vào tai
Tu một hồi) Mày
hữu chưa, Tu?
TU - (guy

ngồi):
Nhưng... đã
làm chỉ vậy
cậu?...
LỘC -
(cười bí
mật): Mày
không của
biết... Cứ
nghe theo
lời tao.
Xong việc
về đây lính
thường... hai
tấm xai Tết!
TU (cười nhin): Ở cậu
tốt quá!
HỒI II
(Cảnh phòng khách nhà
ông chủ lập luận búa búa để
kìm cương nữ trang).
Ông chủ ngồi sau tủ
hàng, miệng phì phà khói
thuốc, nhìn lên trần nhà.
Bỗng ông ta thở dài ngồi
ngay lại, nhìn tới cửa kính
trên trần tường...
LỚP I - ÔNG CHỦ,
ÔNG CHỦ - Đạ 25
Tết rồi! Ngày giờ qua
mau thật. Thế này thì mình
nguy mất! Năm hết Tết
đến mà chẳng có một 'mỏi hàng' nào
cả! (nhìn vào tủ kính đựng nữ trang)
chàng trưng món lớn thì giá trưng
được một vài món nhỏ mình cũng đỡ
cơm Maxis Liễu! Nó đòi mình tặng
nó một đôi bông xoắn Tết này nữa
chứ L. Chà chà! (Bỗng có tiếng xe
Vespa từ máy ở ngoài cửa. Ông chủ
giật mình nhìn ra...)
ÔNG CHỦ - Chà L. Có mới
nào đây chắc L. Ừ, có thể chứ!
Có tiếng gõ cửa ông chủ háng giọng
báo:
- Cứ vào...
LỚP II ÔNG CHỦ, HỒNG và LỘC.
(Lộc tay ôm cặp da, bước về bước
vào với Hồng)
LỘC - Chào ông chủ!
HỒNG - Chào ông!
ÔNG CHỦ - (màu mặt): Chào
Ông bà! Xin mời ông bà ngồi. (Lộc

và Hồng ngồi xuống ghế. Ông chủ
lấy thuốc mới khách.
ÔNG CHỦ - Mời ông hút thuốc.
LỘC - Vâng cảm ơn ông! (Lấy
một điếu châm hút)
ÔNG CHỦ - (nhìn lại người
khách, cười gọi chuyện): Thưa ông
Bà L. Ông bà đến đây có chuyện chi
cần không?
LỘC - (giọng thân thiện): A!
Cũng có chuyện chứ! Có chuyện
chúng tôi mới vô phép đến làm phiền
ông! (cười, chỉ Hồng) Nhà tôi...
muốn có một số nữ trang quý giá để
kỷ niệm nhơn dịp Xuân về...
ÔNG CHỦ - Vâng! Vâng!...
Nếu thế thì hy vọng sẽ làm ông bà
hài lòng được! Nhưng... (quay sang
Hồng) Thưa bà, bà muốn mua nữ
trang chi? (Xem tiếp trang 36)

Đẹp để mắt mê như cả một mùa xuân

TỬU-LÀU BÔNG-LAI

Số 1, đường Nguyễn-trung-Trực - SAIGON

**Nơi gặp gỡ của những
người thanh lịch
và sành ăn.**

VỚI NHỮNG ĐỒ BẾP CHUYÊN MÔN

BÔNG-LAI TỬU-LÀU

hiển quý vị đủ các món ăn Việt-Tây-Tàu

HÀNG ĐÊM ĐỀU CÓ ÂM NHẠC GIÚP VUI

ĐẶC BIỆT : có lãnh các đám tiệc
có đủ các loại mỹ tửu

CHỦ NHÂN TRẦN TRỌNG KÍNH MỜI

HÀN đứng lom khom trước đóm gương bề đặt trên bàn, tay cầm lược, tay tóm mái tóc lồng lờng. Hông phải phờ trước trán. Sau khi bết tóc một cục * bi-dăng-tinh * rỏ tiền, bẩy giờ hân tru miêng tròn và để cổ găng mần mề sừa tóc phùng lên cho giống đờ.

Xong trên đầu rồi hân mới quay xuống chơn.

Giày hân mang cũng khác thường hơn thiên hạ. Kiểu mỗ vệt đẹp đép, khỏi cần giày buộc, một hàng nút khít rịt gài chặt chĩa như áo xam.

Tra giày và mặc xong chiếc quần ống túm, hân mới trông tới cái áo sơ-mi in dầy hình phụ nữ.

Vậy cũng chưa yên. Vì hân còn cảm chiếc gương soi, mặt bết hết phần nửa, đem ra ngạch cửa có ánh sáng để nặn vài mọt mụn đen đầu thành tàn nhang trên sống mũi.

Đi ra đi vô năm bầy lượt ngắm nghía thử cho gọn gàng rồi ngã người vào bàn buy-rô có cái chơn gầy phải kê lên 4 cục gạch tiêu. Hân liếc mắt lura mọt tờ báo xếp làm tư, cần thận cách nào mà để lộ ra bên ngoài cái tay :

Mối ngày một truyện chọn lọc
Hôm nay : Truyện tình bết ái.

Tác giả Ngọc-long-Cung
Đó là truyện tình cảm mà hân đã * tới tác * suốt đêm sau khi đi xi-nê về rồi ngồi cốp nguyên truyện phim trên màn ảnh. Sáng tác xong, hân còn li lức từ canh nầm gá gáy để đàn thảng bô phụ trách trong của tờ báo đi ăn bánh bao xi-mi. Hân nói dài giọng về vãn chơng ở hạ giới. Tiệc cà-phê gần tàn, bẩy giờ hân mới thỏ tay vào túi quần ống túm mớ ra cái bản thảo đi vào tay thảng bạn để nhờ nó cho đăng giùm lên.

Thọ nhơn tài phải cứu nhơn tai *, báo hại thảng bạn phải đảm ngye thì không còn đi uống cà phê sáng nữa.

Vì báo bán không chạy nên đăng xong, hân còn lệt bết nên gọt giũa một vệt hăng ngày tới

tòa soạn chực lãnh tiền như đi xin * bông * mua sừa hồi thời chiến.

Tuy nhiên Ngọc long Cung không màng chuyện tiền bạc. Bởi hân có com ngày hai buổi ở nhà người dưỡng rể. Số tiền bán văn chỉ giúp hân trang trải chi phí mướn cái gác nhỏ ở dựa đường rầy xe lửa và cà phê cà pháo mỗi ngày.

Gần đây Ngọc long Cung sanh tật đi dạo sáng. Vốn con người ưa thờ hát giọng chấn đờ, hân còn chú ý những cái thổi nư cũ thử hân cà xom đi tới li xây lưng chỗ khác. Hân tự cho là vì mình nghèo. Lại nữa sự nghiệp văn chương không ra cóc rác gì nên hân bị đời ruồng bỏ. Vì vậy gặp đàn bà là hân lăm lủi đi như trốn đàn.

Có lần thảng bạn văn nghệ phụ trách về mục * Từ vi * đã rỏ... mu rủa rồi rồi khêu vai hân cắt nghĩa rằng tuổi hời của hân gặp Tết rầy rớt tới số đảo hoa, nếu né tránh con gái hoá lần hồi hân sẽ trở nên quái kiệt bất tử !

Từ đó hân quay lưng

chìm cõ với thảng bạn va phê bình thiếu xây dựng ấy.

Tuy nhiên trên đời còn có 2 phụ nữ chừ đợc Ngọc long Cung chừ cõ. Một là cõ bán thuốc lể ở đầu đường hêm nhờ quen biết mà máy lúc tình thiếu, hân tạm mua chịu được nửa gói Ru bi để hút tiêu sầu tìm hứng.

Còn thiếu nữ kia thì hân tự gún cho là * đóa hoa nữ giữa ngày xuân *.

Đã nói không màng tới chuyện thế tục nữa, làm gì hân tìm hiểu mọt cõ gái kia đẹp hay là xấu. Hân chỉ biết cõ mặc đồ hàng trắng thường ngày hay ngồi chơi trên bàn xi-miàng với ông lão tóc bạc ở Thảo-cầm-viên.

Mỗi lần đi ngang qua hai ông cháu ấy, Ngọc-long-Cung thọc

một tay vào túi quần ống túm, mắt dán vào quyển tiểu thuyết lồi ba xu bán ở lề đường — Tuyệt nhiên hân không bao giờ liếc mắt nhìn đến cõ gái ấy.

Rồi việc gặp gỡ dứt đoạn hết mấy tuần lễ Ngọc-long-Cung bận việc thắp từng theo người dưỡng dè đi lên rừng. Ai hỏi thì hân bảo tìm nơi thanh tịnh để chuẩn bị sáng tác mọt truyện dài.

Sự thật là người dưỡng rể ấy có nhiều đồn đồn trông cà-phê nên hân theo dè làm giùm sổ sách, không tốn tiền mướn thợ lý mà con cháu còn có thể tin nhiệm được hơn.

Khi trở lại Saigon, nhơn mọt buổi sáng đi duợt ở Thảo-cầm-viên hân gặp lại hai cõ nhơn nữa thảng trước vãn còn ngồi trên chiếc băng bết hũ. Hân thắm nghi khen hai ông cháu nỏ quả thật là con người cõ thúy cõ chung.

Việc gặp gỡ đột ngột này đã là mọt động lực khiến cho Ngọc-long-

Cung đi ra ngoài nguyên tắc. Vì vậy cõ lần hân sẽ lên nhìn thử. Và hân nên nao xúc động khi bắt gặp thiếu nữ cũng n g u c măt nhìn mình.

M ấ y ngày sau, hân lần mỗ chà lết đến

chỗ hai ông cháu ngồi.

Hân tự kiểm thảo thì thấy rằng đó là thói quen chớ không cõ tự ý gì khác. Biết rằng cõ nỏ liếc mắt nỏ mình nên mỗi lần xây lưng ngay mặt người đẹp là Ngọc long Cung cõ cảm giéc mình đang bị r ắm. Vì vậy hai vai của hân làm việc không ngừng.

Buổi chiều hôm ấy khi về đến nhà, dù áo phong sương trên géc tro xong, hân sức tìm ra chân lý là cứ mang bộ đồ * đợc đảo * đi dạo Thảo-cầm-viên hằng ngày là thất sách. Biết như vậy đến tới hân bô úi * cốp thắm * hai bộ cánh đờ sáng ngày thay đổi tra về cho cõ nết.

Ngày lại ngày hân chọn cái băng kế tiếp gần đó để ngồi dùng que cây về với dưới cát. Chấn lằm hòa sĩ, hân mở cuốn tạp chí ra đọc. Đọc chừ không hiểu, hân chếch miệng cười khàn mọt mình. Hết miệng được hân nhìn đàn chim sẽ nhảy tung tăng trước mặt.

Bây giờ hân ngồi thử ra trâm tư mặc tưởng dè thấy rõ ràng mình ra đây không phải đi dạo măt.

Lần hồi hân lăm lết nhìn và nhận thấy cõ gái nỏ sắc đẹp dịu dàng, con người thủy mị đoan trang ra vẻ qui phái. Hân

vận dụng tất cả năng khiếu về mỹ thuật để phê bình thì cho rằng thiếu nữ cõ cái nhìn buồn bã đối chiếu với cái miệng cười vui tươi. Hai vệt trong phần ý làm cho nàng cõ gương mặt lơ dang.

Nói về tổng quát, đầu buồn hay vui nâng vãn đep như thường. Và hân hiểu rõ từ ngàn xưa Bao tự nổi danh tài sắc trong tiếng cười còn Tây Thi giết người cũng nhờ cái nhần mặt khi đau bụng.

Rồi lần mỗ hân đi tra tận nhà người nỏ. Đó là mọt căn lầu 3 tầng ở trung tâm Thủ-đô kín công cao tường. Mỗi lần Ngọc-long-Cung cà-xom liếc lia cặp vai rủa đi ngang qua đó và đưa mắt thắm tư nhìn lên của số buong-tầm rêm thưa thì con chó bết-đẻ hóm đầu trong rào sắt vô lên mọt tiếng lằm hân nhảy nài mướn trợ cãng.

Hân đảm thủ luôn loài câu tẻ. Nhưng Ngọc-long-Cung thiếu tâm lý sâu sắc, măt dau chuyên viết chuyễn văn tình dang báo day dẻ. Có lần ra Thảo-cầm-viên gặp ông lão đang ngồi trên bàn xi-miàng cõ mọt mình mà không cõ cõ gái. Nghiêm nhĩn hân xây lưng chim cõ chia mọt giây mọt vệt đi nơi khác. Việc khác thường ấy càng làm cho ông lão thảng nghi ngờ cái tác đợng đi dạo sáng của con nhà nghệ sĩ

Một lần khác thiết cơ hội ngàn năm 1 thuở. Hai ông cháu vừa ngồi xuống thì lao vút đứng phát dậy trở ra đường để mua bao thuốc lá — Ngọc long Cung hóm sên này giờ liền tru miêng hút gút — Cõ gái xây lưng lại ngó cười duyên. Đợc tớn hân xáp vô thiệt lẻ, xô ra mọt tràng vãn tiểu thuyết. Người đẹp vút khốc cõ lên như trẻ nit và cất tiếng kêu ông ngoại om xòm. Báo hại Ngọc-long-Cung phải ba chân bốn cẳng bước đi xuôi không dám ngó ngoái lại.

Đã ba ngày liền, hân giận đời thứ đờ ranh con chưa sạch nước đời nên nầm nhà không đi Thảo-cầm-viên nữa.

Đêm đến, hân canh om bóng trăng thỏ, hân nằm tróc cãng trên ghế bô gác tay lên trăn lằm bằm đọc 2 câu thơ cõ :

*Trời khóa nọn tiền xuân
quanh quẻ*

*Đường đi cỏi tục nguyệt mờ
màng*

Đề tự ý mình nhơn Lun-Nguyễn cáo biệt Thiên-Thai về trăn giới. Qua ngày thứ tư thấy bần chồn trong tác đợ, Ngọc-long-Cung vự nhảm nỏ kỳ ngộ với đời chần mỗ vệt ra đi. Đến nơi (Xem tiếp trang 37)

Thêm một thảng lợi nữa của ngành nhiếp ảnh V.N

Nhân mọt cuộc triển lãm nhiếp ảnh quốc tế khai mạc hồi tháng 10 mới rồi tại Hong-Kong, nhiếp ảnh gia Nguyễn-văn-Tùng đã đem về cho giới nhiếp ảnh Việt-Nam mọt vinh dự đáng kể.

Vết tác phẩm « Ra khơi », ông Nguyễn-văn-Tùng đã đoạt được mọt giải thưởng danh dự và mọt cấp bằng khen thường đặc biệt.

« Ra khơi », là mọt bức hình chụp mọt con thuyền nhỏ chở mọt nhóm dân chài vượt biển ra khơi dưới mọt bầu trời giông bão. Con thuyền lằm lẻ cắt mọt vượn mình băng qua hai ba đợt sóng, bốn tay chèo giang thảng ưỡng vồng dợi chờ mọt cuộc chiến đấu ba đờ. Mọt biển cãm hóm nổi bọt, bầu trời uất hận ám u.

(Xem tiếp trang 36)

Xuân 1946.
ĐÊM đã về khuya, trời tối om om, lọt cảm cảm lạnh. Chợt vọt giữa đống trống mênh mông, chúng tôi đã thắm đốt, lạnh, mệt; giờ đây lại thêm buồn ngủ gần muốn sụp mí, mà chân lại mới rã rời, thối không muốn bước. Tâm, người bạn đồng hành của tôi, mới bàn:

— Mệt, buồn ngủ thấy mờ. Tôi mình lui đại vô xóm, xin ngủ một giấc...
 Tôi vội can:
 — Ở đây gần bót Tây quá. Rán đi một hơi nữa, sẽ hay...
 Tâm can nhảm:
 — Chạy giặc chung với mấy thiệt là khổ. Nhất như thỏ đẻ thì làm gì nên chuyện...
 Cách bót cả mấy ngày thước

mà vẫn cứ tưởng lấy quây trong vòng vây của giặc hoài. Đi mãi như thế này, lát nữa, ngủ giấc, sụp lờ chun trùn cũng chết. Mấy có sự quá thì đi một mình đi. Tao nhất định vô xóm ngủ.
 Cái thằng mặc dịch này, hề nó nói là nó làm, chớ cần nó không nói nữa đâu. Thời thì nó đã nhất định như vậy rồi thì mình cũng phải liều, một, hai, ba, bốn cũng liều cho cho đôi có bạn.

— Thôi được. Muốn ngủ thì ngủ. Nhưng vô xóm, xóm vắng teo, lạnh ngắt như thế kia, sao tao ngại quá. Thà chui đại vô đống rơm ngủ, đã ấm, lại còn chắc an hơn...
 Tâm ngắt lời:
 — Mấy sự cái giống gì trong xóm?
 — Tao sợ gặp Tây phục kích bắt từ! Tao sợ có Việt gian đi báo với Tây chớ sợ cái gì? Thằng hỏi thiệt là kỳ. Cảnh giặc mà mấy!

— Cái con khỉ. Thứ nhất gan, dụng gì cũng sợ, gặp ai cũng nghi ngờ, còn bầy đất nổi cảnh giặc, cảnh giặc! Đổng báo mình từ tế làm chớ bộ xấu như mấy tướng vậy sao?
 Nói lấp vấp, cái qua, cái lại, cùng có cái lợi là quên đời lạnh, mệt mỏi. Lui bụi đã lọt vô xóm rồi mà không hay. Tôi hoảng hồn, thờ một cái khi và với tay nủ áo Tâm đứng lại, bảo nhõ:

— Chết cha! Đã đến xóm rồi. Sao tao ón xuong sống quá đi Tâm ơi! Hùng được. Bộ có Tây phục kích hay sao mà cả xóm em ru như thế này?...
 — Cái thằng này dốt quá trời đi. Khuya thì xóm riêng ngủ hết, im lặng chớ sao? Có Tây phục kích thì nào động, chớ sủa đây trời, chớ được jem vậy sao?

Vừa nói xong. Tâm đã kéo tôi vô đến cửa của một gian nhà lá nhỏ, năm trịch tuốt trong mảnh vườn cau, xo

ro là rừ.
 Tôi hồi hộp quá, trống ngực đánh liên hồi. Tâm bước thêm vài bước nữa, đưa tay gõ nhẹ vào cửa vẫn quạ cùm. Tôi nghe rờ rờ trong nhà có tiếng trở mình và thở dài nhẹ nhẹ; coi bộ ở trong cũng chẳng yên tâm gì. Úp mặt sát vách, Tâm khe khẽ gọi:
 — Bác chủ nhà ơi! Bác chủ nhà à! Lâm on mở cửa cho tôi cháu ngủ nhờ...

Trong nhà vẫn làm thinh, Tâm kêu riết tới nhưng vẫn hăm giọng cho vừa đủ nghe. Bấy giờ tôi mới phục thằng Tâm sắt đất. Giọng năn nỉ của nó thiệt hết sức là mềm mỏng, dễ thương.

Có lẽ nhờ vậy mà chủ nhà lắng nghe, mới đoán chắc tôi này qua thật là dân tốt.
 Có tiếng động cốt két, chắc hẳn là của chiếc giường tre. Rồi kể đó, la tiếng chân người tiến lên ra cửa.

Không nghe động tịnh gì thêm. Có lẽ, chủ nhà còn phải nhóng lên, nhìn xem cho kỹ, chớ chưa vô mở cửa liền. Tâm bèn năn nỉ thêm một câu nữa cho chủ nhà yên dạ:
 — Hai đứa cháu đi lỡ đường, xin bác làm ơn cho ngủ tạm...
 Bên trong, có tiếng nói với ra:
 — Ủ được. Đợi một chút, tôi đốt đèn lên rồi hãy mở cửa...
 Có tiếng thổi phèo phèo.

Đứng bên la bác chủ nhà thối con cái đi lấy lửa, đốt đèn chong rồi bước ra, mở cửa nghe một cái kít. Tôi giật mình. Một lần nữa, thằng Tâm chế tôi nhất hơn cheo.
 Kia rồi! Bác chủ nhà đã lộ đầu ra. Chúng tôi cúi chào. Bác vội vẫy tay, ra hiệu bảo chúng tôi cứ bước mau vô đi để bác đóng cửa lại cho chắc. Không một tiếng hỏi han gì nữa. Bác chủ nhà bỏ chúng tôi đứng một mình ở đây. Bác đi trott vào buồng, mất dạng. Thằng Tâm nhìn tôi. Tôi nhìn nó. Bốn mắt nhìn nhau trăn tráo, ngẫm hỏi nhau: bác chủ nhà này làm cái gì mà có vẻ bí mật dữ vậy cả? Không dựa nào tìm ra một lời giải đáp. Tôi lại run trong bụng dữ quá rồi. Nhưng...

Chẳng có gì đâu mà sợ? Biết chúng tôi cần nghỉ mệt, cần ngủ khóc, bác chủ nhà đi riết ra sau, mang lên cho chúng tôi hai chiếc nốp vậy mà.

— Đố! Hai cái nốp đó. Hai anh em chun vô, lật ngủ đi. Nhà bác hồng có mùng, mền gì hết. Cứ ngủ. Có động tịnh gì, bác kêu rồi chỉ đường cho chạy.

Chúng tôi nhìn bác chủ nhà, cảm on hết sức rồi phải cẳng bèm bẹp, giờ nốp, chun vô... hơi lộng cọng. Bác chủ nhà hỏi:

— Ủ! Bộ ngủ nốp chưa quen há?

— Dạ! Cũng hơi quen quen rồi...

Nhìn xuyên qua kẽ nốp, tôi thấy rờ bóng bác chủ nhà cầm đèn đi ra sau bếp, trước khi rồi một vòng khắp lượt các nhà trên.

Mặc dầu mới gần ra gối, buồn ngủ muốn sụp mí, nằm áp trong nhà, tôi vẫn chưa ngủ liền được, cứ chớp mắt, chấp chờn hoài. Còn thằng Tâm thì lấy quây, đã nghe nó ngày pho pho như trâu rống rồi, coi bộ vô tư lự lắm. Nghe nó ngủ ngon lành, tôi phát ghen tức vô cùng, muốn nhắm mắt mà ngủ

nghư nó. Nhưng không được. Nhiều cái bản khoăn lo sợ, sao cứ mứa nhảy trong trí, buộc phải thức trắng đờ con mắt đỏ mà suy nghĩ lung tung.

Tôi suy nghĩ không biết ngày mai sẽ đi đâu nữa đây? Muốn trở về nhà. Nhưng làm sao dám có gan trở lại vì quê thì vừa bị tấn công, chiếm đóng chẳng chặt rồi. Giặc Tây dốt phở dư quá, bản giết dữ quá! Dưới mắt tôi nó, si cũng là "phiên loạn" hết thảy. Một học sinh mới ra trường như tôi chưa thấu hiểu cách mạng, kháng chiến là gì. Nhưng chưa chắc được dùng tha! Nhiều tở con cũng đã bị xé xác rồi đó! Làm sao tin được lời khuyên dụ để trở về gần gũi tại nó? Vì vậy mà tôi phải bỏ làng ra đi. Cả làng đều bỏ hết. Thằng Tâm cũng đi. Hai đứa tôi ngoẻo tay cùng đi "biệt xứ", chết sống có nhau. Thiệt tình, tôi không sao ngủ được, trong lúc tưởng Tâm nằm kế bên, nghe ngủ ngon lành.

(Xem tiếp trang 37)

Handwritten notes and signatures, including names like "Hùng", "Tâm", and "Đoàn Văn", along with various scribbles and markings.

Mỗi ngày bạn đọc **Tiếng Chàng** TIN TỨC MAU LẼ - ĐIỀU TRA PHÓNG SỰ XÁC THỰC

TRANG 12 G **Tiếng Chàng** **CHUYÊN KÝ HỢI**

Sài Gòn năm 59

PHONG SỰ VUI CHO KHÁCH DU XUÂN

Pho hoa với lời hô hào kịch
kết trên đây, còn có tiếng hò hát
hạ hạ... hạ hạ... là vang
vân như phoá nổ từ sáng đến
chiều từ trưa đến tối.

TỘC NGUYỄN-TỬ VÀ HOA TAP SẮC

Có một thứ kẻ bằng quan,
người thức giấc đã rầu lòng thế
sự, to lòng se mây đeo với lũ
áo chim có hồ báo hiệu hiệu
sự tu-do và kỹ-luật, nhưng
đầu Xuân này họ đã phải bành
con mắt, ngưng mắt từ nhìn
cái chợ đời rất đời rùm beng
của phố phường đông đảo để
mà hoài cảm...

A ha ha! Thời nguyên tử,
học tâm có khác, trong lúc tìm
người như nhau đi tìm Chân
Thiên Mỹ, thì chuyên hồ hào
cảnh tân cái đầu tóc, khoe thủ
ba, vảnh môi thắm của con cháu
thần Vệ nữ, của những công
tinh vì đại lợi phải kêu ca và
cùng đứng với cháu thế tinh bất
chước ông Trang Tử đánh
trống thổi kèn ca lên những lời
bất mãn: * Kham ta phũ thế
sự... mà phải thức thời như
Cảnh Tháp Bất thì con rười
xanh, trỏ lên cho những kẻ yếu
đương thơ mớing.

Đông tàn Xuân đến, các nhà
phóng sự, điều tra tiếng tăm của
thời đại đã rất khiếp mà viết
lên rằng: * Cuối năm 58 và
đầu năm 59 con số nhà uốn tóc
kể móng tay sang trọng của thủ
đoàn vật ngẫu nhiên lên đến
5 ngàn, ấy là chưa kể những
nơi rụt se không trong nhân
hiệu, làm ăn lén lút để trốn
sưu lậu thuế!

Chào ôi! Con số rất khiếp
5 ngàn chưa thấm vào đâu nếu
trình trong số với loài hoa
tap sắc quá nhiều, nhiều không
đếm kể, nhiều như những
cành thu vàng bạc mệnh, cành
thị trung xuống tá, cành thị c
bơ sát cánh như niukéo lấy màu
trình bạch, cành thị tươi cười
nhún nhảy như chúa Xuân về
ngự trị trên trời tìm ái tình.
Chính vì con số quá nhiều
không đếm kể đó mà nhà uốn
tóc, chêm móng tay đã không
hẹn hò lại trở thành một thứ kỳ

Kẻ từ thuở cái đất Sài-gòn vẫn cứ này đây bỗng biến thành Hòn ngọc Viễn đông hay là pháo đài kiên cố Đàng Nam Á, thì chưa có đầu xuân nào lại rất đời rùm beng như đầu xuân năm nay. Rùm beng không phải vì tiếng hò hát bán bao xifa mới, mà cũng không phải vì tiếng động cơ chính chệch ầm ầm của lũ xích ba, con cóc, mà cũng không phải vì tiếng chấp chấu lũng-lũng-xà của phường hát đến đi đi lại lại tấn tuồng A-ráp rần rì, mà là vì tiếng hô hào canh tân cái đất tốc đang nhận lên kịch liệt trong lòng đất màu mỡ của kinh hự.

nghe in ra bạc giấy, một cái lò
dúc ra tiền.

Ấy ai hãy bằng quan cũ nhìn
cái Sài-gòn văn vật đứng bằng
con mắt cận thị, người thiên
hạ sẽ chạm trán bôm bốp với
các đảng truyền quyền mã hồng
chọn chổng, mơ màng mắt
phương không buồn ngâm câu:
* Quan quan thư cựu. Yêu

điệu thực nữ * vì các nàng
không còn là khối trong lò mà
là quả lê, quả lựu, quả đào, quả
mận hay là hoa mai, hoa cúc,
hoa lail, hoa phượng, hoa
hạt hợp lại thành loài hoa
tap sắc góp hương từ muôn
phương và làm le tung ra khắp
bốn phương.

Đã thế thì mái tóc quần
nguyên tử là một vấn đề xã hội
tối u trọng đại, nhưng có điều
con nhà văn tình chân chính
rất nên tích cực, không thể làm
ngơ mà không nhận mạnh đến
sự đời thay từng chấp của nó
mơ hồ như một tấn tuồng thay đời
chiếc áo sơ mi sơ thú chim cò.
Quá vậy? Nếu loài lợn nọc đã

được bành chọc chia thành
nhiều giống như * dot sia *,
* boi sia *, * sít thao sia * thì
mái đầu nguyên tử tránh sao
cho khỏi phân chia thành nhiều
thứ, thứ thì mang tên của loài
hoa này, thứ thì mang tên của
loài hoa nọ, nhưng các nhà uốn
tóc đã thành môn học như
dạng và cũng để thủ hủt ba một
tính cảm ve-âu, các người đã
đặt cho nó những cái tên rất
kêu bảnh đàng của các cô
đào xi nê Âu Mỹ.

Sớm hạ chiều thu, mái tóc
nguyên tử đã làm phung phung,
mòng mòng như chong chóng,
khí thì rồi bông len như tổ
loài chim quạ, khí thì họ tròn
như vành thúng; lúc thì buồng
thùng tung lơ xi xi như rế da
trồng miếu thờ thần, lúc lại
tém ột như hoa cúc nở chiều
thu và lúc thì còi lên đờ sộ
như cò bụi tâm vòng bị búng
góc. Còn nhiều... rất nhiều
kiểu cò la lũng bi hiêm từ xa
xôi nghìn dặm lướt sóng từng
đương trời sang cái đất văn
vật này để làm cái công việc
tam gọi là thắm mỹ. Thời thì
bà mệnh phụ phu nhân đã tẩm
lên tái giá, có tiêu thư khước các
đã năm lần bảy lượt lờ dờ
mối duyên tình, cả cô nữ sinh
mắt xanh hay con xanh quá
chuyên đời chưa biết một, hai,
đồng thì hãy còn làm à phải
đầu là phường giết độc, phải
đầu là tay theo đóm ăn tàn thế
mà cũng hò nhau đi uốn tóc để
làm đẹp, để bành chọc với loài
hoa đại suốt năm chân lấm tay
bùn.

Đời nguyên tử con người
cần được có từ mảnh quần n
lông đến chiếc áo chim có sớ
thứ, thì chuyên mươn màu son
phấn, mươn mái tóc rối uốn

cong, quả là tối trong như lợn
đồi đồi ỉn. Cũng vì sự hào lũng
muôn năm của các đảng truyền
quyền nơi đó thành văn vật,
mà các kiểu tóc nguyên tử mọc
lên như nấm, nhưng tất cả
không la lũng tuyệt mỹ bằng
đầu xuân năm nay thỉnh linh
xuất hiện không phải một thứ
vẻ tinh nhân tạo, hay quái thai
Trư Bát Giới, mà là một kiểu
tóc mới theo giới bình dân đã
gọi một cách nôm na là tóc
dưới... ngựa.

Thật vậy, con nhà mỹ thuật
của kinh kỳ cũng không thể gọi
cách nào khác hơn, vì bảo là
đuôi gà thì xưa quá, vì bảo là
đuôi chồn thì nó phạm vào
những điều kiêng cữ không
nên, vì vậy từ giới bình dân
lao động, trí thức, quan quyền
đã phải đồng thanh xác nhận

không tìm danh từ nào đúng
hơn nữa. Vậy thì mái tóc dưới
ngựa đáng gọi là một thứ v
vật kỳ quan. Và cũng vì qu
tư hào với cái kỳ quan mới m

trên đây mà giữa lúc hoa mai,
hoa đào và các sắc hoa dân tộc
tươi cười trước gió, loài hoa
tap sắc cũng bắt chước đua đòi
cười cợt với xuân.

Nhưng, con tạo đã đưa rất
nhá với khách hồng nhan, nên
khiến cho loài hoa tap sắc chỉ
chính phục được trước ông với
loài con trùng bé nhỏ, vì ch
sắc hương của nó chỉ toàn là
vay mượn, chẳng hạn như m
tóc nguyên tử, móng tay sơn
phết mảnh quần ný lông bông
lớn bất chấp cả đời nọ hoa, bắt
chấp cả mái tóc huyền. Thế thì
thế!

CHÂN VỆ TINH VÀ HU LA... HỘP

Thưa với chư tôn đức giả,
đây không phải là câu thần chú
của mu cũng tinh ở Linh
quang điện, cũng không phải
là lời hiệu triệu âm binh thần
tướng của đạo sĩ Thất sơn và
càng không phải là tiếng lợn
kêu mồm mồm cho một năm
Kỷ-hợi.

Thì ra, đó là tiếng hò hét điên
cuồng của đám trai thanh gái
lịch vừa xuống vào vòng sâu
hàn, ngày đêm là lối quay cuồng
đập bần, đập ghé làm rùm beng
như lũ quỷ nhập tràng. Điều
đó đã khiến cho cái đất kinh
kỳ đã mấy lần nhồn lên vì nọc
độc của đám con gái lỏ lãnh
của * Róc ăn ròn *, giờ lại
phải nhồn lên đờ lờn từng
phốc vì cái trò * hu la húp *
mà có người mang danh là
phong trào khoe hay vui về
trẻ trung.

Quả vậy, vì còn ai quá đời
dại khờ không biết cái công
dụng thần sâu của nó, nào m
lâm ra em, lun hóa cao, nào
bụng phệ chân voi, khi * hu la
húp * rồi thì sẽ thấy vô cùng
linh nghiệm. Bởi thế đầu nó
không có cái vẻ * lưu ba tư
miện * hay cái sống sắc khuy
thành như cò đào xi nê, người
thiên hạ cũng nông nhiệt tiếp
đón long trong như một tay m
thượng anh hùng đã từng xông
tên đột pháo nơi chốn heo heo
hút gió.

(Xem tiếp trang 36)

CHÚC MỪNG NĂM MỚI

NƯỜNG THEO CẢNH NHẬN ĐẦU XUÂN

Khuyến nhau dành sau...

OOTA-YSAN

Chuồn đau bao tử hiệu THAI ĐIỆN

KHÁP NƠI
ĐỀU CÓ BÁN

Trương-Nghi tất nhiên Tô-Tân sẽ được trọng dụng hơn, danh vọng và địa vị càng ngày càng to lớn. Một công hai việc, vừa giúp được bạn tiểu nhân, lại vừa đặt làm tay chân để thực hiện kế hoạch của mình.

Ngược lại, tuy Trương-Nghi và Tô-Tân là bạn, nhưng vì phòng như Trương-Nghi có đủ tiền làm lộ phí sang Tân để cất mình lên địa vị khanh, tướng thì có chắc gì không chống đối lại Tô-Tân và phá hỏng kế « hợp tung »?

Trong « Sử ký » của Tu-mã Thiên, Lâm-tây-Trọng đã nhận xét... « Như Bằng-Quyên với Tô-Tân, Lý-Tu và Hàn-Phi, trước kia đều học một thầy rồi đi lại chặt chân nhau, hoặc cho nhau uống thuốc độc. Phong khí đời chiến quốc đều như thế cả, nào có lạ gì đâu? »

Công việc thuyết dụ của Tô-Tân — Trương-Nghi là phò mã đương thời, đánh vào tâm lý « thù gồm lộc quốc, thống trị thiên hạ », bầy mưu lập kế, lừa chiêu dẫn dụ để kiếm chắt chút sang giàu bằng mọi mánh. Như khi Trương-Nghi bị vu oan là ăn cắp ngọc bích bị đánh đập tàn nhẫn, chỉ lo mắt cái lưỡi là mất địa vị, bạc tiền — có ý dùng lưỡi mà lọc lừa, môi mấp và đến lúc nên danh phận có trước quyền lại hăm dọa tạt thù người đã vu cho mình ăn cắp ngọc :

Xưa ta uống rượu với mi, ta không ăn tằm ngọc của mi, mi nỡ đánh đòn ta. Giờ mi giữ nước mi cho khéo, có phen ta ăn tằm thành tị của mi ! « Đó chẳng phải là người quân tử, chẳng qua chỉ là những ngôn của bọn « chân giường cạp liếp » mà thôi ! (lời bình của Lâm-tây-Trọng).

Ngay khi Tô-Tân còn sống đang thực hiện kế « hợp tung » là Trương-Nghi đã cho ý kiến Tân làm kế ly gián Ngụy-Yên với lực quốc bằng cách tạt đất Trương đương cho Ngụy, kết hôn với thái tử Yên.

Như vậy, thái độ đối xử giữa Tô-Tân và Trương-Nghi chẳng phải thành thực tiến dần hết lòng giúp đỡ nhau với tình đồng môn. Họ dùng nhau như dùng những con cờ trong thế trận.

• HỢP TUNG •
VA • LIÊN HOÀNH •

Tô-Tân xứng kế « hợp tung ». Kêu gọi 6 nước kết đoàn chống Tân. Vì lực quốc Yên, Triệu, Hàn, Ngụy, Tề, Sở có một hình thế dài, nên gọi là tung.

Nước Yên chỉ rộng hai ngàn dặm, vài mươi vạn binh, 600 cỗ xe, 6000 ngựa, sở dĩ Yên không bị nạn binh đao vì có Triệu đứng che. Thế phải liên kết với Triệu.

Triệu lớn hơn Yên, đất rộng hơn 2000 dặm, quân lính hơn 10 vạn, xe 1000 cỗ, ngựa vạn con, thóc đủ ăn trong vài năm liền. Làm phên dậu cho triều có hai nước Hàn, Ngụy, phải kết đoàn với Hàn Ngụy mới yên được Triệu.

Hàn là nước rộng hơn 900 dặm, có vài mươi vạn quân, xưa nay có tiếng về cung nô, binh sĩ hùng mạnh — nghe lời thuyết của Tô-Tân và bằng lòng giao ước với Triệu.

(Xem tiếp trang 31)

Sưu-tầm của LÊ-PHAN

BÁO "News Chronicle" ở Luân-đôn, trong tháng 7-1958, có một bài tựa đề là « Chính các bà phụ nữ đang cai trị Anh-quốc ». Trong bài ấy có những đoạn

Hiện nay, Anh quốc đang được cai trị bởi hơn 19 triệu người phụ nữ, từ 20 tuổi sắp lên. Sau 30 năm được bình quyền với đàn ông về chính trị, nay các bà đã đặt ảnh hưởng trong mọi ngành hoạt động của nước Anh.

Không phải họ cai trị từ bên trên xuống, như Nữ hoàng Anh đang làm vậy. Dù rằng Nữ hoàng Anh chỉ có ngôi tước

quyền trung, chứ phần chính trị thật sự cũng là do Quốc Hội và Nội Các. Đàng này, các bà vợ chẳng những không có ngôi tước dù là ngôi tước trong trung, mà họ lại cai trị xứ Anh một cách rất hiệu quả: họ cai trị từ bên trong cai trị ra.

Người ta đã đề ý được một điều, bề ngoài, coi như « bá láp » nhưng thật ra hết sức quan trọng. Điều đó là, cả đời người đàn ông phải chịu bao nhiêu khổ sở, nhọc nhằn, gian lao, vất vả, nhưng quy cũng nhằm lo lắng có bốn việc: nuôi con cái, mua nhà cửa, sắm đồ mặc và tiêu xài x hori.

Mà xét cho kỹ, trong bốn

việc ấy, các bà vợ đã hầu như toàn quyền định đoạt phần quyết hết cả bốn.

Về phần nuôi con cái, thì hẳn nhiên là thuộc phạm vi của các bà. Lo lắng hay bỏ bê con cái, cũng do các bà. Lo nhiều hay lo ít cũng do các bà. Chăm sóc cần thận hay chăm sóc cầu thả cũng do các bà. Dịu hiền hay đánh mắng con cái cũng do các bà. Đàn ông hàng

ngày phải đi làm việc luôn cả ngày, đầu có biết rõ ở nhà con cái ra sao. Dù có biết, cũng chỉ biết phần nào thôi. Và khi các ông có khuyến giải, các bà hãy nên dịu dàng tận tụy với con hơn nữa, thì các ông khuyến là khuyến vậy, còn phần thì hành đúng lời khuyến ấy hay không, cũng chính là do các bà. Tóm lại, về phần con cái, nên hư, tốt xấu, mạnh yếu ra sao, đó là thuộc quyền các bà hẳn đi rồi.

Về phần nhà cửa thì ra sao? Trong một vụ thống kê, người ta đề ý hầu hết các hãng buôn bán nhà cửa, vườn đất, đều có chung một ý kiến là dành riêng mua nhà được hay không, là do đàn ông làm có đủ tiền hay thiếu, nhưng mua hay không mua, là do các bà tư định đoạt dứt khoát của các bà. Nếu muốn nói theo « chữ nghĩa » thì nói rằng các bà có quyền tối hậu quyết định.

Các hãng địa ốc nói « khi trả giá, đàn ông đứng ra trả vì đàn ông biết chuyên hơn, nhưng khi đã dứt giá rồi, thì đàn ông còn phải hỏi ý kiến vợ một lần chốt rồi mới trở lại mua, hay đi luôn. Trước chiến tranh thứ hai ít thấy các bà có nhiều quyền đến thế !

Họ còn đề ý tí mĩ rằng trong khi chọn nhà để mua, phần ý kiến của các bà rất quan trọng. Các bà chú ý nhiều nhất là cái nhà bếp, kế đó là vị trí cái nhà, ở xa hay gần chợ, và hình dáng bề ngoài của cái nhà.

Còn phần đồ đạc trong nhà, ý kiến của các ông cũng bớt quan trọng hơn hồi trước, mà ý kiến của các bà lại trở nên chánh yếu. Giường, tủ, bàn, ghế v... đều do các bà lựa. Và ngày nay, các bà đóng vai trò độc nhất trong việc lựa màu cho bàn, ghế, vải màn, nệm v... Các bà bây giờ thích những màu sáng chói như màu xanh, đỏ, vàng.

Đồ đạc dụng cụ trong bếp núc, cũng do các bà định đoạt. Bỏ những cái lò cũ xưa, mua những lò kiểu tối tân đẹp đẽ, sạch sẽ, ấy cũng là ý kiến của các bà. Chế những nồi đất, nồi sắt, kiểu cũ, mua những nồi nhôm nhẹ nhàng bóng nhoáng, cũng là ý của các bà. Chớ các ông thì không có « ăn nhậu » gì đến mấy việc đó đâu.

Về báo chí, các bà cũng có một địa vị bành bao. khắp nước Anh có tất cả 41 tạp chí dành cho phụ nữ. Còn số tạp chí dành cho đàn ông chỉ có... 5 mà thôi! Trong số 41 tạp-chí phụ-nữ ấy, có 2 tờ rất được hoan nghênh, được 15 triệu phụ nữ đọc rồi trao cho

4 triệu rưỡi đàn ông đọc luôn. Nghĩa là có 4 triệu rưỡi đàn ông nghe lời vợ đọc những bài mà vợ bảo đọc.

Về quần áo ngay cả quần áo cho đàn ông, thì các bà đóng vai tưởng « số đáng ». Trước đây 30 năm, các gian hàng bán áo quần đàn ông trong những nhà hàng lớn, đều vắng bóng các bà. Ngày nay trong các gian hàng ấy, số các bà lại nhiều bằng mấy lần số đàn ông. Ông Giám đốc thường nói của một nhà hàng lớn ở Luân đôn cho biết thêm. « Trước kia, chẳng những các bà ít vào gian hàng bán đồ đạc đàn ông, mà chính chúng tôi có khi cũng không cho các bà vào nữa. Còn bây giờ, nếu không cho vào thì chúng tôi sẽ lỗ. Ngày nay, đôi xem thứ hàng nào cho đàn ông, cũng là các bà đòi. Mà trả giá, mặc cả, cũng là các bà nói. Còn các ông thì năm khi mười giờ mới lên mới, nói « góp » một vài câu cho đúng có vẻ bù nhìn vậy thôi ! »

Người ta đã làm thống kê tỉ-mỉ trong từng ngành một. Và bắt cứ ngành nào, người đàn ông có mua hay không đều là do người đàn bà quyết định.

Các hãng du lịch ở Anh quốc nhận xét rằng trong mấy năm gần đây, Đàn bà Anh du lịch và lo việc ấy nhiều hơn đàn ông—sau khi hai vợ chồng bàn tính việc du lịch, họ chỉ nhất định đi là khi bà vợ đã định đi và khi chịu đã nhất định đi, họ bàn tính sẽ do người đàn ông đi như thế nào, thì luôn luôn các bà có nhiều ý kiến hơn các ông, họ bàn tính nhiều cuộc chơi lý thú hơn đàn ông và suy nghĩ nhiều cách đi hào hứng hơn đàn ông lắm. Và cuối cùng, cũng chính người đàn bà lo lắng sắp đặt việc du lịch nhiều

HOA NỮ TÌNH XUÂN

Ảnh đèn rực-rộ,
Hoa nữ tình xuân.
Hoa xuân tươi thắm mận-mã,
Đền xuân ấm đượm muôn nhà chờ Xuân...

hơn đàn ông. Theo thống kê, của các hãng du lịch, thì trong 100 vụ hỏi han mua vé, đồng tiền để du lịch, có đến 80 vụ do các bà vợ đến hỏi và làm lấy. Còn 20 vụ kia là do những người đi có cặp và chỉ do riêng người đàn ông đi làm lấy mà thôi.

Các hãng du lịch lại đề ý rằng: trước khi đi du lịch; các bà mua sắm vật kỷ niệm nhiều hơn đàn ông lắm.

(Xem tiếp trang 33)

THỦ TỤC VÀ TẬP QUÁN CỦA
TẾT NGUYỄN ĐÀN *Sưu tầm*
 của THANH-THANH

xúng dăng để đèn bù lại những ngày vất vả và trong suốt một năm.
 Ý nghĩa cái Tết rộng rãi như vậy và ta có thể tự hào rằng hiếm thấy trên Thế giới một dịp vui, một ngày Lễ nào mà lại nhiều ý nghĩa đến như vậy. Bày giờ-phần đông chỉ tiếp xúc với cái Tết trong gia đình, ít có dịp được chứng kiến cái Tết phục vụ xã hội, tôn giáo. Sử-dĩ như vậy, nên phải

nhân gian. Ngọc Hoàng sai phái xuống trần, mỗi nhà một ông Táo, phải về châu Trời phúc trình mọi việc một lần. Từ đương gian về Trời, đường xá xa xôi, nên dân chúng phải biểu Táo quân một con ngựa Tót, tức con cá chép. Sở dĩ lấy cá làm ngựa, vì ta liên tưởng cho mây cũng như nước.

Về phương diện t h u a n lợi, thì cá chép là giống cá rất dễ kiếm ở đ ò n g b ả n g và ăn lại ngon trong bữa cơm Tết.
CÙNG GIAO THỪA

ĐỪNG về phương-diện xã-hội, thì Quốc-gia được coi như là một gia đình lớn, Cái cầu liên-tục giữa phần đời và phần hồn đời với gia đình thế nào thì đời với làng mạc cũng vậy. Trong nhà, thờ tổ-tiên, thì ra đình làng, thờ thần hoàng, nghĩa là người thay mệnh trời trông nom cho cả làng được an-cư lạc-nghiệp.

nhập đề khá dài dòng để dân giải cần nguyên rồi bài này mới trình bày một vài tục lệ về Tết, ngõ hầu giúp các bạn dễ nhận định hơn. Và còn gì cảm động cho bằng tìm hiểu những thủ tục tập quán về Tết, như là những trang chứng trường tồn của dân tộc tự các cụ xưa truyền lại, cho chúng ta qua cái hồ sấu của thời gian, của quá khứ.

23 THÁNG CHẠP ÔNG TÁO LÊN CHẦU TRỜI

Người ta thường nói 23 Tết, ngụ ý Tết bắt đầu từ trước ngày mồng một.
 Dân ta quan niệm rằng trên Trời có một vị chúa tể tất cả Thần linh, Người tạo ra muôn vật, và điều khiển cả vũ trụ, tức là Ngọc Hoàng. Và theo khuôn khổ dưới Trăn, như vua trị vì trăm họ, Ngọc Hoàng cũng phải trao quyền hành cho Bách Thần mới có thể trông nom toàn thể vũ trụ, bao la. Vì vậy có thần mưa, thần sấm, có ông Thiên lôi, có bà La sát, Nam Tào, Bắc Đẩu, ông Tơ Bà Nguyệt, v. v. . . để coi sóc việc

Theo lịch Tàu, thì thời gian phân chia ra 60 năm là một giáp, 12 năm là một kỷ, mỗi năm chia ra làm 12 tháng, mỗi ngày 12 giờ, có năm Tý, tháng Tý, giờ Tý, v. v. . . Cứ mỗi năm những vị thần linh coi việc trần lại chuyên-giao quyền-hành, những vị mới thay vị cũ, Giờ chuyển - giao nhằm lúc giao-thừa, tức là 30 Tết, hết giờ Hợi sang giờ Tý. Dân chúng làm lễ tiễn đưa chức vị cũ và đón tiếp chức vị mới đúng 12 giờ đêm. Tục ngữ có câu: * Trống kêu rau như trống giao-thừa - dù tờ rằng dân chúng đồng tâm như một, ai nấy đều trong lễ bái như nhau. Người ta tin rằng lúc giao-thừa là lúc nên thức, tỉnh táo mà đón năm mới thì sẽ gặp nhiều điều may. Lễ giao-thừa cũng ở ngoài sân, và năm nào các em nhỏ cố thức đón được giao-thừa là có thể tự hào rằng các em đã bắt đầu lớn.

CÀNH ĐÀO CẦU ĐÓI ĐỔ

Dân ta có lệ mấy ngày Tết cắm cành đào, chỉ để trang hoàng đẹp mắt thôi ư ? Thế thì tại sao nhà nghèo không tiền mua hoa thực, sắm hoa giấy cũng cứ nhất-dịnh sắm cành đào ? Thiếu gì hoa khác.
 Sở dĩ dùng cành đào là vì theo sách * Kinh-sơ Tuế-Thần Ký * gỗ đào có công hiệu như một lá bùa chữa ma quỷ, gọi là đào phủ (Theo nghĩa chữ nho là bùa bằng gỗ đào). Cứ Tết đến, xưa kia ở bên Tàu, ngoài công nhà nào cũng gán hai gỗ bằng đào, có khắc hình Thần-Đô và... Đến đời nhà Minh, một vị Hoàng-Đế ra lệnh cho dân Tàu thay những bằng khắc này bằng hai câu đối đỏ cũng về hình Thần-Đô và... Thời không được dùng gỗ đào nữa, dân chúng cắm cành đào, thay thế, vừa đẹp mắt lại vừa giữ được tục cổ. Tục này đến đời nhà Minh đã bỏ truyền sang ta. Ta theo

cháu cúng bầy cỗ, thay đèn nhang trâu cau bánh trái, pha chè, cúng các cụ. Cho đến sáng mồng bốn thì hóa vàng cúng tiền các cụ, và hóa vàng nghĩa là hết Tết. Nhưng ở quê tết còn kéo dài đến mùng 7 mới hạ nêu, còn hội hè thì có khi đến hết tháng giêng.

HẢI LỘC NGUY TẾT.

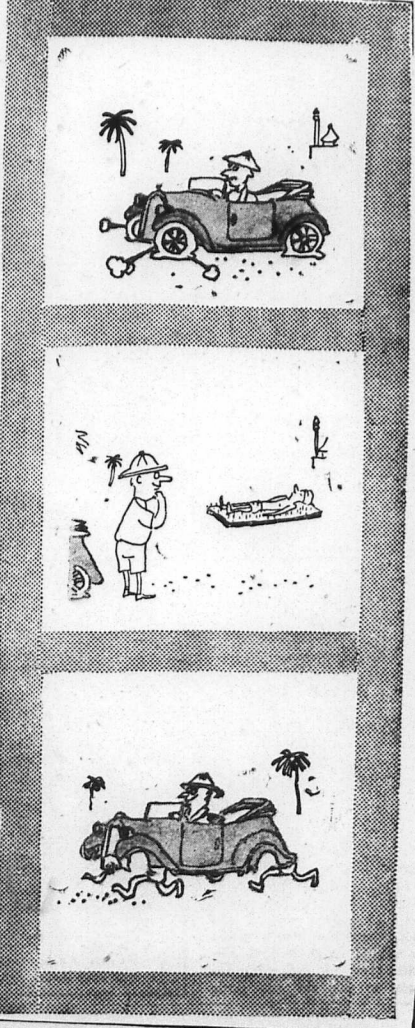
Dân ta cũng như dân Trung Hoa, cho rằng đầu năm xuất hành chọn được tốt, hái được cành lộc càng to, càng nhiều là càng tốt, và được như vậy thì năm ấy thế nào cũng gặp nhiều điều may. Tục lệ này đến nay vẫn hay còn, và Nam Thanh Nữ Tử viện có đề kẻo nhau đi vườn Bách Thảo hoặc đi chùa hái lộc, âu cũng là một dịp giao duyên.

ĐI LỄ CHÙA VÀ THĂM MỒ MÃ TỖ TIÊN.

Mồng một Tết hay chậm lắm là mồng hai, dân ta có lệ đi lễ (Xem tiếp trang 29)

NỤ CƯỜI... CHUA CHÁT

(TRANH KHÔNG LỜI)

Cung hạ tân niên
 NHÀ THUỐC
THIÊN HÒA ĐƯỜNG
 CHOLON

CUỐI VỢ NGHỆ SĨ ĐỀ ĂN TẾT!

LÀNG MẠN TỬ

Mùa Xuân năm Hợi đến, bạn đời ơi! Có lẽ bạn đang ngồi nghe pháo nổ rộ khắp phố phường? Bạn háo hức từng ngụm trà, ngồi nói chuyện tâm tình say sưa với tư kỷ. Bạn ngắm các cô gái đẹp phở trương "lực lượng" trên các bia báo Tết? Bạn đầy đủ tình cảm bên vợ đẹp, con ngoan?

Nhưng rồi tôi tin rằng sau đó, bạn sẽ có phút giây mơ lộng để thông cảm với những người khác? Họ đang sống cùng với bạn trong một mùa Xuân, nhưng tâm tình của họ hẳn là không giống bạn.

Một trong những kẻ có tâm sự dài dòng nhất là tôi. Một kẻ dám tự phụ là sống và yêu nhiều, thật vọng cũng trần đây; nhưng cũng là một con người rất can đảm! Can đảm vì dám thật thà tất cả "bí mật" của lòng mình để cho tất cả bạn đời thông cảm.

Bạn ạ!

Bạn có ngờ rằng tôi yêu rất nhiều nữ nghệ sĩ, yêu đại người này đến yêu lên người kia, quyết chọn ý trung nhân, tôi gặp đủ mọi ẻo le gay cần đề rồi ngày nay tôi vẫn là người con trai thất vọng vì tình!

Tuần tự tôi kể lại những người mà tôi đã yêu, và tôi không toại nguyện, bất mãn với tình duyên, tôi định chửi "đời" là con heo, thì quả đúng năm nay là năm con Heo!

Đây, lòng tôi, khi bắt đầu muốn kiếm vợ nữ nghệ sĩ, tôi đã nghe nói đến một nữ sinh trẻ trung duyên dáng có cặp mắt đa tình và làn môi chờ đợi nhất, nàng bắt đầu ca hát, tiếng tăm đã vang dội từ giới học sinh ra đến cuộc đời.

Đó là cô Khánh Ngọc trong ban hợp ca "Thăng Long" thứ nọ. Chính khi cô còn là một nữ nghệ sĩ chưa biết yêu ai, tôi đã yêu cô một cách say đắm, có lúc nghe cô hát mừng ngày người ra, há hốc mồm trông bí đất nào nung vậy mà cô không hay biết gì cả! Tôi nghiệp cho bộ giờ của tôi cứ chạy theo hình bóng của nàng mãi! Trong khi đó thì nào đâu nàng có biết gì? Tôi ước ao phải chi cưới được

XIN nói ngay với bạn rằng: — Tôi tuy nghèo nhưng cái lòng rộng mở! Là một thanh-niên cố đến mùa xuân là rạo rục, muốn ợ, mơ ước đủ điều. Kiếp nghèo, nhưng tôi là một con người lãng-mạn, thuộc hàng... « quốc-tế »! Và tiếc thay, yếu và kén chọn rất nhiều nhưng mãi đến ng y nay tôi vẫn "phòng không gối chiếu"!

nàng cũng bằng cưới được tiên trên trời. Cái con người gì mà xa xa đứng ngó thấy, mình đã mê tí, không biết lại gần ngó kỹ sẽ thấy thế nào, chứ sách trường nói "Đa mi tất đa duyên". Tôi tin rằng tương lai nàng sẽ sáng chói như ngôi sao trên vòm trời điện ảnh mập mờ của xứ mình!

Yêu nàng quá xá nhưng không biết làm cách nào cho nàng yêu lại, cũng bởi tôi bất tài, không rành mấy nốt sol si re sol cũng chả sáng tác được dân ca nên đành chui đi ngấu nghẹn ngoài đường, yêu một cách bóng lờng năm này, tháng nọ cho đến khi dùng một... cái nâng cô chồng!

Tôi như kẻ thất tình đứt dũ trôi trên qui đạo rớt xuống! Tôi khóc như mưa á xâm khúc muộn ờ các đám ma! Bỏ ăn bỏ uống cả mấy tuần lễ để tuyệt thực phản đối tiêu cực với ông Tô, bà Nguyệt! Nhưng rồi thời gian là liều thuốc quên lãng nhiệm màu, xoa nhẹ vết thương lòng bị tên bán xuyên qua. Tôi tự an ủi rằng: Mình ốm yếu bé tí tèo tèo thế này chẳng khác nào châu chấu đá xe, không thể nào được cái vinh hạnh sống cùng nàng đến đâu râu tóc nhuộm, nên thôi, đành chịu đau khổ một mình để nàng vui vẻ với chồng nàng vậy.

Sau khi tôi thất tình âm thầm ôm hận, kể đó, nghe nói đến nữ ca sĩ Mộc Lan, tự nhiên thấy lòng mình xao xuyến lạ thường. Nhứt là cái buổi tôi đi xem vở nhạc kịch "Trên Sông Dương Tử" của Lê Thương trình diễn tại rạp Phil-

harmonique, nàng hiền lành, dễ cảm làm sao ấy!

Nhưng cũng như lần trước, tôi yêu say đắm mà không biết làm cách nào cho nàng hiểu được và yêu lại tôi. Tâm tình chôn chặt trong lòng sâu kín cho đến ngày nàng trở ra Huế, tôi ở Saigon, chỉ biết vận Radio nghe tiếng ca mà thần thức to

Nhớ thương Mộc Lan như nhớ thương một đóa hoa mỹ miều đầy hương sắc, tôi trách hóa công sao không giúp tôi có điều kiện để tạo hạnh phúc với nàng. Kể nghe tin nàng có đôi với một chàng nhạc sĩ tôi muốn chết giặc, vì trái tim muốn đứt cổ họng!

Rồi ngồi một mình nhìn lá vàng bay ngoài hiên, tôi tự an ủi, nghĩ rằng: Mộc Lan một nữ nghệ sĩ giàu tình cảm nhưng cũng rất giàu tự ái và con người không kém nghị lực! Nàng có thể là nữ nhi xuất chúng; nhưng nếu mình cưới được nàng mà không làm cho đời nàng hạnh phúc, có ngày nàng bị tự ái rồi tự tử, mình ừ ơu mạng! Thế nên, đau khổ thì có đau khổ, luyến tiếc thì

có luyến tiếc, nhưng chuyện đã qua rồi thôi, tôi tự tìm cách hàn gắn lại quá tim đau!

Trong khi tôi đang buồn tôi đi lang thang bởi vì đầu, tình cờ muốn giải sầu nên nhào đại vô rạp Văn-Cầm xem phụ diễn Tân-rhạc, bất ngờ, tôi ngày ngất tâm hồn khi nhìn lên sân khấu thấy nữ ca-sĩ Linh-Son. Hôm ấy nàng hát bản "Đêm thu" của Đặng - thế - Phong. Đặng lúc tôi tâm tư như "trời mây u ám gió cuốn tà-toi hoa cỏ", thì giọng ca của Linh-Son như nước ngọt của dừa xiêm, khiến tôi uống hết giọng ca của nàng một cách quá đời ngon lành!

Càng mê say Linh-Son khi được xem nàng đóng kịch, mỗi nụ cười, cái nhăn, khi giận dữ, lúc mạn mòi, nhất cử nhất động của nàng, tôi đều theo dõi, hay nói đúng hơn là tôi bị Linh-Son thôi miên mất rồi!

Với con người như vậy, có thể nói là vị - thần ngự trị trong tim tôi, nàng là chủ nhân con người và cuộc đời tôi. Có trời mà bắt tôi thay lòng đổi dạ với con người đáng yêu ấy. Nhưng khi đến xem thấy bối, ông ta bảo rằng:

— Sở mạng nàng rất đời long đong, ba chìm, bảy nổi, tếm chín chục cái lênh đênh. Nghe nói tôi hết hồn!

Trời ơi, cái ngày hay tin Linh-Son có đôi, tôi đau khổ biết bao nhiêu: Tôi muốn gờ đến nàng hơn thờ cuối cùng nhưng vì tính hay sợ chết quá mà thành ra ráng chịu, lạnh thêm một vết thương lòng sâu hóm! Đề rồi cứ mỗi mùa xuân qua, tết đến, đi xem ca kịch

ngồi thấy nàng mà thần thức tâm can, tiếc một ngày nào... ngày nào lòng mới yêu em!

Nhưng con người tôi trời phú cho có được một quả tim bao giờ cũng biết rung động. Chính tôi không ngờ hôm nọ, vận radio nghe đài phát thanh ngâm nga một giọng "thờ" kỳ lạ trầm ấm của một nữ ca sĩ, tên Thúy Nga.

Bài hát "Hương về Hà Nội" của Hoàng Dương là bài ca tâm tình, được giọng ca của Thúy Nga hát lên, ai nghe cũng muốn nghe mãi? Mặc dầu không biết rõ đời tư, cá tính nàng ra sao, cứ nghe tiếng hát là tôi mê tí, ruột gan lộn tung phèo! Nhưng cách đó không bao lâu, tôi nghe dân con nít lớn phở nò hát ngêu ngao thế này:

— Ai nghe chẳng? Ai buồn chẳng? Có Thúy Nga đi với Hoàng thì Thờ? Tôi nháy phốc ra, hỏi ngay:

— E! Bộ đi thiệt sao tuy

bây?!

— Đi thiệt chứ ai nói giỡn nà?

Tôi chaoáng váng, đầu óc quay mòng mòng, khê thốt:

— Nếu đi thiệt thì... Thấy bà tao rồi!!!

Tuy nhiên kỳ này thất vọng tuy rất đau đớn, nhưng cũng có hơi quen rồi! Sau đó tôi nghĩ rằng:

(Xem tiếp trang 26)

TRỜI NƯỚC BAO LA MỘT KIẾP NGƯỜI...

Trước Bao-la, Trời Nước lúc giao tình. Cảnh có đẹp, nhưng kiếp người lam-lú, Mồ hôi thấm lếp vài lưng mếc cũ,

Bạn chời ơi! Sương gió dờ cơn canh, Ban cười lên cho tan sóng mặt gành, Ban hãy hát bài ca Tinh Nhơn-Lượ!

Giấc mộng ĐÊM XUÂN

của TÔ VĂN CHÂU

— Bữa nay đào Tâm Xuân thả vai Ngu Cơ. Không khéo, mấy bà già trâu sẽ khóc rạo rọi.

— Út dào! ăm Xuân đẹp lắm. Giọng ca ngân nga như chuông. Coi đáng đồng tiền ghê!

Giữa lúc mọi người đang xôn xao, thì phía bên nước trước đình, có tiếng ghe xuồng cọ vào nhau lộp cộp. Rồi một giọng hách dịch:

— Tránh ra cho ghe ông Phú vào. Cậu Út đi xem hát, không biết sao còn xớ rớ đó!

Cát tin cậu trai út của ông Phú từ chợ quận ngồi ghe qua sông xem hát, làm máy ông làng lúnh quýnh. Ông cả đang chêm chè thủ chiếc trống chầu, lật đật chộp ra nghinh tiếp. Cậu Út là m. t

thanh niên tuổi độ hai mươi, nước da xanh mát như phụ nữ. Vĩ hiêm hoi chỉ có một mình cậu nổi đời đồng trống, ông bà Phú cũng cậu như trứng mỏng.

Cậu Út được gởi vào một học đường danh tiếng tại thủ đô, học hành dang dở, bỗng thành lính nhuộm binh. Đem cậu đi khám bác-sĩ, ông bà Phú được tin sét đánh: Cậu Út vướng bệnh lao vào thời kỳ thứ nhất.

Khỏi nói là vợ chồng ông Phú lo sợ đến gần nào. Ông bà bắt cậu trở học ngay. Sau khi được điều trị một thời gian ở bệnh viện, cậu được mẹ đưa về chợ quận.

Dường như bị ảnh hưởng của căn bệnh hiểm nghèo, cậu Út lúc nào cũng có vẻ sầu tư lự. Suốt ngày cậu chỉ nằm gát tay qua trán, nhìn ra cửa sổ thờ dài. Bà Phú cố khuyến con đi đây đó cho khuây khỏa, cậu vẫn một mực chốt từ...

Thế mà đêm đó cậu lại ra khỏi sông qua mấy khúc vạt rộng đi đến xem một gánh hát Bình. Bao sao làng xã không nhón nháo!

Ông cả khúm núm ra mời cậu Út vào. Rạp dang r. r. r. o như bấy ông vó ở, bỗng im p h ấ n g phắc.

Cậu Út đi bước đầu học chưa quen lối tiếp rước t. t. t. h - trong của làng, làng

túng máy giáy. Sau cùng cậu cũng lên ngồi vào ghế ông Cả đặt, sau lưng có hai anh lính lệ lạng lẽ theo hầu.

Đoàn Tâm Xuân đã diễn được hai màn. Đáng lúc Cậu Út vào là khởi sự màn cộp lạc nhất. Hạng Võ vừa bị đẩy vào vòng tứ địa, 3600 từ đệ, không còn một a. Vẳng vẳng từ trong buồng, tiếng tiêu ai oán của Trương Lương vọng vọng thoát ra diu dật.

Anh kếp chánh thủ tài Hạng Võ xem oai phượng lăm liệt. Nhưng có Tâm Xuân, trong bộ xiêm y tha thướt của Ngu Cơ, càng hấp dẫn bất phân. Một cái liếc mắt, nhủu mũi miệng hoa hề nụ của cô khiến trai thanh niên trong làng chác lười khen tẩn.

Ý chàng cô đã biết tin có khách quý đến, nên càng gõ gõ điệu bộ, ỉn ca. Cậu Út là trai mới lớn lên, bấy lâu chưa từng tiếp xúc với đàn bà, không cưỡng lòng được, cứ nhìn cô trân trối.

Trên sân khấu, Hạng Võ vừa lên yên, cất giọng ca một điệu Văn thiên l'ương:

« Ai nương ơi, chớ mừa tuôn lệ sầu cho rín chỉ hùng anh.

Trông nhau cùng dạ lưỡng xôn xang

Vinh biệt đệ phương, rời rã gánh chung tình...»

Ngư cơ chạy theo ngựa, cở ntu bạn tình lang. Niàng cất giọng náo nùng:

— Quân vương ơi! Sao đành cắt bước ra đi

Nỡ đoạn tình sanh ly
Đâu em là phận nữ nhi
Cũng xin theo sống chết có nhau
Lướt đạn tên nếu có mạng hệ nào

Tâm thần tàn có chí sá hề...
Nhưng Hạng Võ oán gọt lẹ, gục cổ cậu đệ Ngu Cơ là xuông như đóa hoa tàn hương nhụy...

Ông cả khòai quá, nên trông ăm ăm trong lúc các phụ nữ khịt mũi sứt sứt...

Mắt cậu Út hoa lên, đầu choáng váng. Hồn cậu như bay bông lạc loài vào thế giới ngàn xưa cũ, có tiếng trống tiếng chuông, với những trang quốc sắc vật vờ trong cơn binh lửa. Lòng cậu ngây ngất, tê mê. Cậu thấy yếu tha thiết cái đẹp của nghìn đời trước, yếu người mang bạc trên sân khấu, yếu cô đào thính sắc của gánh Tâm Xuân...

Sáng hôm sau, gánh dọn đi hốt trời còn mờ mờ tối. Mãi đến xế trưa, chiếc ghe lơ lửng chờ cậu Út đi xem hát mới trở qua sông về quận. Bà Phú ở nhà đang sốt ruột thì anh lính lệ từ bên nước ho hát chộp lên, mặt xanh như tờ ló:

— Bầm bà lớn, cậu Út đi đâu mất biệt hat con tìm kiếm khắp nơi từ sáng đến giờ cũng không thấy tăm dạng!!

o'o

Cậu Út ra đi bí một bao nhiêu, khi trở về cũng bí một bấy nhiêu. Qua bao lần tìm kiếm vất vả, mãi đến sáu tháng sau, bà Phú mới bắt gặp cậu đang lang thang ở một vùng quê heo lánh miền Tàu. Cậu toàn lẩn chạy, nhưng thấy mẹ khóc gọi đau thương, đành riu riu trở lại. Cậu ăn mặc lốt thốt như một gã điên. Nhưng gương mặt cậu lại có vẻ hồng hào, nước da rạm náng.

Bà phú khóc lóc suốt tiếng đồng hồ mới ló được cậu lên xe. Cậu ngồi như kẻ mất hồn, đôi mắt ngơ ra hat bên đường không động đậy.

Về đến nhà, suốt sáu tháng sau, cậu vẫn không nói đến ai. Có ai hỏi cậu đi đâu, cậu cũng ngậm mồm khịt rịt.

Do đó mà nhiều giả thuyết được đưa ra. Người cho cậu bị căn bệnh hèn, đám loạn trí Người bảo cậu ở sông bực bội trong khuôn khổ phong kiến, nên muốn thoát ly. Người lại đoán chừng có lẽ cậu đã đi mê có đào hát Tâm Xuân...

Nhưng không ai đoán chính minh đoán trúng. Phần bà phú quyết giữ con, không cần hỏi ý kiến cậu Út, đi đó hỏi vợ cho con. Khi hay mình bị mẹ ép buộc, cậu Út không hề hề

rừng phần đời. Ai bảo sao cậu nghe vầy. Cậu lại nhút nhút ngoan ngoan vâng lời mẹ. Bà phú tưởng con đã xuông lòng mừng thầm trong dạ. Tuy nhiên, nhiều đêm thấy con cứ ngồi chong đèn không ngủ, bà cũng lo âu. Nhưng bà lại nhủ thầm để tự an.

— Chàng có vợ thì không ai bắt, nó cũng chung với mình..

Là cuối cử hành đúng ngày 20 tháng chạp. Ông bà Phú thấy chuyện trôi xuôi, quyết tâm làm lễ cưới thật rình rang. Rạp được dựng lên ra tới tận ngõ, bỏ heo được vật linh đình.

Tối hôm hôm họ, giữa lúc quan khách đang ăn uống say sưa, thì bỗng từ ngoài ngõ một gã đàn ông tuổi xon xon khúm núm bước vào.

— Thưa quan lớn tha tội tôi sẽ lễ cho con, để con được thừa đời...!

Ông Phú đang ngà ngà, cười hề há:

— Được anh muốn gì, cứ nói!

Gã đàn ông gãi đầu áp ứng: — Dạ chúng con là một đoàn hát đờn tành có ngang qua đây, nghe quan lớn có việc vui mừng, muốn nhờ ơn quan lớn nhả phước cho phép chúng con hát một thứ để giúp vui hat họ.

Phân tiền nong, quan lớn muốn thì cho chúng con bao nhiêu tùy ý.

Các ban việc đều nhón nhao: — Chà! Đám tiền hôn mà có hát xướng thì còn gì vui bằng.

(Xem tiếp trang 24)

GÁNH hát Tâm Xuân dọn về Đình Long Đức một chiều thánh chạp khô ráo. Gánh có vẻ khá sung túc. Dụng cụ, son thùy, áo mào, trống chiêng gồm hơn ba chiếc rương lớn. Nhìn viên cổ được hát kếp chánh, ha có đào giá, một hề điệu và một người sao chổi lại nhút: Cô Ba Tâm Xuân.

Có lẽ được tổ nghề hậu đãi, đoàn hát nghèo về đây nhằm lúc mùa màng sung túc, nên suốt năm đêm liền, đêm nào khán giả cũng đông chật rạp.

Buổi hát chốt lại nhằm đêm vằm tháng chạp, trai gái trong làng càng náo nức đến xem. Quân lữ được dựng lên lúp xáp chung quanh đình. Phấn đóng bán toàn đồ nhậu, lúc nào cũng láng văng bóng đời ba trụ lưu linh. Khi chó vó vài rzy, tay nào cũng muốn tỏ ra mình « sớ dách »:

— Chợt thôi! cái thứ hát xướng, chẳng này biết xem từ hồi còn ở trong bụng mẹ lộn mả!

— Song tàn hoai! Anh coi mà anh biết hát không? Chớ thảng này ca không chỗ chề đây.

Rồi « hồng đọt ai yêu cầu, lèo ta phùng mang vó bản « ma đờ lóng »

— Kinh trình đồng bang cùng chur quí ở đến xem cho vui...

Đầu đó, vại ba anh nhao nhao lên chệ:

— É! hát « học » quá xá. Thốt, để gánh người ta hát cho mà xem.

Bên trong đình bốn bề phủ trùm những tấm bố rách, toàn ban Tâm Xuân cũng vừa ra mắt với vị quan khách. Tiếng cây đờn « đờ lóng » kéo lảng xướng nghe thật xôm. Phía dưới hàng khán giả cá kẻo, có tiếng bản tán sấm xì:

CUNG CHÚC TÂN XUÂN
NHÀ KIẾNG THUỐC

QUẾ-THANH

FOTO OPIIC

14A — Trương-Công-Bình — Saigon

CHUYÊN: — Ráp kính theo toa Bác-sĩ
— Sản-xuất các loại gương và gọng kính đeo mắt.

房藥堂愛仁

MARQUE DÉPOSÉE

丹星教科究

價不可不兒小有家

NHON-ÁI-BUÔNG ĐƯỢC PHONG

NHÀ KHOA CỨU-TINH-ĐON

NHON-ÁI-BUÔNG

NHI-KHOA CỨU-TINH-ĐON

Chuyên trị:

Các chứng bệnh của trẻ em, như cấp mản kinh phong, cảm mạo, ho hen, ọc sữa, ban đêm hay khóc, khi nóng khi lạnh v...

Nhà thuốc
NHON-ÁI-BUÔNG
Số 671/7, đường Nguyễn-Trái Cholesterol
là khắp nơi đều có bán.

TIẾNG máy tàu nổ đều đều như ru hành khách trong giấc mộng. Gió lướt trên mặt sóng, lùa vào khoang lạnh buốt. Đêm nay là buổi tàn năm, trời tối như mực. Thỉnh thoảng có vài ánh đèn dầu trên bờ và mấy đống lửa to đun nồi bánh tét chầm chậm lù đùn về phía lái rồi nấp hút.

Mọi người đã ngủ từ lâu, nhưng Xuân không làm sao nhắm mắt được. Chàng có ro trên ghế vải, dưới chiếc áo mưa hồ dầu, hồ chán, tráo mắt nhìn mũi tàu, ôn lại quãng đời sống già. Lâu lắm rồi, chàng là nhà thám hiểm kẻ. Cảnh tượng thiếu của gia đình khiến chàng quên lòng khi thấy từng món đồ dùng qua tay người khác cả đến áo quần cũng lần lượt vào tiệm cầm đồ. Chàng không đành tâm ngồi nhìn bước suy vong đành bỏ học ra tỉnh làm thuê, làm vườn gọi tiền về mẹ. Ánh sáng văn minh đã giúp chàng bé ở nhà quê thông minh quá sớm kia trở thành một thiên tài trong làng ca nhạc. Xuân nổi danh là một tay chọc cười thiên hạ rất tài. Bè bạn thích chàng về tính tình vui vẻ, thường cho rằng chàng là kẻ sung sướng nhất trần gian, đầy đủ tiền tài, danh vọng. Chàng mỉm cười không chối cãi bởi vì sự thật có mấy ai hiểu được nỗi lòng chàng? Có ai hiểu cứ mỗi lần ban hát buổi mần thì Xuân gõ gót giày hàng giờ ngoài phố vắng, hướng tác lòng thương nhớ về chốn quê hương. Chàng thấy rõ ràng trong trí từ ngôi đình làng mộc mạc, từ chiếc cầu khỉ bắc ngang con rạch nhỏ, từ túp lều tranh nhà lều khố xóm vật vờ. Đây là chốn chốn nhau của chàng, đây là nơi có một mái ấm bậc hàng ngày ngóng chờ đưa con đang lún lóc trong con gió bụi; không bao giờ Xuân quên tâm lòng thương con của mẹ chàng qua những cử chỉ thăm thường đượm đầy ý nghĩa. Hôm nào chàng về thăm nhà thì bà Tư đi chợ tìm mua những món ăn mà chàng ưa thích lúc còn để chòm, chính bà lom khom nấp lấy chữ không để em gái chàng náu vì Bà sợ chàng ăn không vừa miệng, mặc dầu chàng ít quan tâm đến cái ăn. Đêm đến, bà kể chuyện đời xưa, kể chuyện tàu y như Xuân ngày lên sáu. Chàng đã biết những chuyện ấy

hiều hơn mẹ, nhưng vẫn chăm chú nghe để mà cảm động bồi hồi.

Rồi chàng lại đi nữa. Cuộc sống ở ạt đời lười cuốn chàng ra khỏi làng quê cũ kính và riêng chàng thì cho đây là phần sự phải thanh toán cho xong, chàng lao đầu vào công việc, chăm chú thực hành như một kẻ say mê vì lý tưởng. Chàng sáng tác nhiều đề tài trào lộng tự mình trình bày và gây những trận cười ầm ĩ cho đám khán giả có cảm tình với chàng. Anh đèn chói lên, chàng nhún mày, nhún mắt, trợn mắt, vênh râu, múa men, quay cuồng, nói năng lia lịa để làm vừa lòng kẻ bỏ tiền tìm lấy cái vui. Và khi màn hạ thì chàng lại lang thang ngoài phố vắng ngẩng nhìn các vì sao lấp lánh hỏi thăm rằng: * Giờ này mẹ tôi làm gì? *

Có lẽ bà cụ tôi thức nấu nồi cháo, ngoáy miếng trâu và ngồi cạnh bếp lửa chờ tiếng gà gáy tan canh. Xưa kia Xuân rất thích ngồi cạnh mẹ vào giờ này để học bài. Mẹ chàng thường nói, thức sớm thì óc minh mẫn, học mau thuộc hơn vào đầu hôm.

Chàng đã ghi chép tất cả những gì chàng hoài niệm vào những bức thư gửi về nhà, chàng hứa rằng sau khi trang trải hết nợ nần, chàng sẽ dành dụm một số vốn mua miếng vườn nhỏ để trở về sống với mẹ già. Ý nguyện của chàng vốn vẹn chỉ có bấy nhiêu và chàng tin chắc rằng chàng sẽ toại nguyện.

Xuân thờ dài, kéo chiếc áo tơi đập ngực. Gió lạnh lùa vào khoang tàu thổi làm chàng rùng mình. Tiếng máy nổ đều đều không ru chàng vào giấc mộng, trái lại như giục chàng ôn lại những lời lầm đã qua.

Sau một thời gian cần cù, chàng thực hành đúng theo lòng mơ ước. Ngôi nhà cũ kỹ của cha mẹ chàng đã có đầy đủ đồ dùng. Miếng vườn bên cạnh đã thuộc về chàng mặc dầu phải trả một giá khá cao. Chàng có thừa phương tiện để sống yên ổn bên cạnh mẹ và lập... gia đình như ý mẫu thân chàng hằng mong mỏi.

Nhưng ánh sáng đó thành lời oán con người trai trẻ ở đồng quê, Xuân mê man theo tiếng đàn, tiếng hát và bao nhiêu trò chơi đồ sơn tiên, sân đất, sân danh chàng lao mình theo những dục vọng thấp hèn bông chốc, chàng không còn tha thiết nhớ từ thân, nhớ làng mạc như ngày xưa. Thỉnh thoảng em chàng viết thư dục đã làm chàng mới về nhà, nhưng ngôi * chưa nóng chỗ * chàng đã hấp tấp ra đi. Chàng không thường thức những món ăn nóng sốt của mẹ chàng tự tay nấu lấy, mặc dầu bà cụ đã già yếu hơn nhiều. Trước mắt chàng bây giờ là những cuộc vui ở ạt của con người ở thành thị, trò chơi mà kẻ ở thôn quê không có dịp hưởng. Đôi khi ý nghĩ ngày xưa chợt đến, chàng vội chống chế rằng chàng đã lo tròn bổn phận đối với gia đình, mẹ chàng không phải buồn rầu về cảnh túng rỗi như xưa.

Chàng có ngờ đâu giữa lúc chàng vui đùa, c ư ở i cợt thì mẹ chàng ảm thần than khóc cho đứa con đi hoang. H ó a r a người đàn bà đau khổ kia vừa hết khóc cảnh nhà suy sụp lại phải khóc vì đứa con hư.

Xuân lấy khăn chấm hai dòng lệ. Chàng nhớ lại lần sau cùng, chàng về thăm mẹ. Bà cụ nghe chàng trở về, lật đật chống gậy lom khom đi ra.

Chào ơi! Mẹ chàng đã già yếu đến thế ư? Xuân đau đớn không cùng, chàng không nói tiếng nào được vì cổ chàng đã nghẹn tât, chàng quì xuống ôm chân mẹ, thồn thức như đứa trẻ thơ.

Bà cụ đưa tay sờ soạng: —Xuân phải không! con?

Trời ơi! Mẹ chàng đã lòa vì khóc quá nhiều!

Bà rờ tóc Xuân, nắm vành tai, vuốt mũi, nựng cằm và khi nhìn nhận đúng là con mình rồi bà cầm gậy vụt trên lưng con vừa khóc

vừa nói.
— Con bất hiếu ơi! Bỏ mẹ đi đâu không chịu về?
Xuân đau đớn như bị cắt từng đoạn ruột. Không phải vì mây gây đập vào lưng quá mạnh, trái lại chàng thấy mẹ chàng quá yếu đuối, ngọn roi rớt xuống không lướt qua được làn áo vải thưa.
Áy thế mà Xuân vẫn còn lên bờ nhà đi nữa. Tiếng gọi của cưỡng vọng vẫn còn đủ sức mạnh lôi kéo chàng thêm một thời gian

Thêm một thời gian, chàng đã gây thêm cho mẹ chàng bao nhiêu lần khóc hận. Mãi đến một hôm, trong tuồng chớp bóng, một cảnh thật ở bên trời Âu đánh thức lòng chàng. Ấy là buổi tiếp đón những chiến sĩ từng chinh về nước sau trận đại chiến thứ hai. Trên sân ga hàng trăm bà mẹ, bà vợ cầm ảnh con, ảnh chồng hận hoi kẻ thoát chết trở về:

— Ông có biết tháng này không?
— Ông có gặp nó ở đâu không?

Nhiều bà đứng suốt buổi, hỏi hết hành khách mà không một ai gật đầu. Đến người cuối cùng thì các bà ngổ ứ trên đường sắt.

Xuân đã khóc thật, ngay trong rạp hát và bỏ dở ra về. Hình ảnh mẹ chàng tựa cửa mong con, số soạng rờ con, cầm gậy đánh con hiện rõ trước mắt chàng. Hoàn toàn hồi tỉnh lại, chàng thấy mình mang tội bất hiếu quá lâu, đã nghĩ lầm rằng cứ gọi tiền về nuôi mẹ là tròn bổn phận chàng không còn mang những gì vui, đẹp quanh mình nữa, vội về thủ xếp về quê.

Mẹ ơi! Con về đây!
Chàng sẽ reo to câu này khi vừa tới ngõ, sẽ chạy thẳng vào nhà quì xuống ôm chân mẹ xin mẹ tha thứ những lỗi lầm.
Tiếng còi tàu ngân dài trong đêm vắng nghe như giọng đờn vui về của bản nhạc mừng Xuân.

Chữ

BỨC TÂM THƯ

LÂM-TÙNG-SINH

Đây những vần thơ tay em viết
Đầy giọng tâm sự ý em trao
Hay đây là những lời vay mượn
Của một nguồn đau tự thưở nào ơ

Mưa phơi hay nắng tàn thương nhớ
Oán kẻ đi hay trách kẻ về
Giờ đây gác giữa ngàn muôn ngã
Giữa một đường về - vụn lối đi...

Quên sao được miếng đất sinh thành
Ai nữ chôn vùi thưở thiếu sanh
Đưa chân trên bước đường vô định
Biết có ngày nao mộng đạt thành...

Tháng tháng, năm năm bao biển đời
Lụa lòn hứa hẹn bấy nhiêu sai
Lòng tin tàn tạ theo làm lơ
Can lộng hôn em vết lạt loài...

Chết giữ ngày xanh mộng thiếu thời
Khơi sâu có sự giữa đêm vui
— Ngừng đây trong lúc lòng chưa muốn
Kẻ đạt muôn phương... kẻ cuối trời.

con heo TRƯ BÁT GIẢI

Của NGUYỄN-TỬ-QUANG ĐÀU

Con heo Trư Bát.Giải trong truyện Tây Du có ý-nghĩa triết-lý gì trong đạo Phật ?

O Đàng phương cũng như ở Tây phương, người ta thường cho heo là một con vật găm dơ mọi tật xấu, nòi: dâm dục như heo, háu ăn như heo, làm biếng như heo, xấu như heo, mặt chữ bẽ có nọng như heo v.v... Hễo lại còn tương trưng một tính rất xấu nữa là dâm dục.

Hồi còn nhỏ mà thực dân Pháp ở đây, người Việt ta có làm gì động chạm đến ông Tây, bà Đám — hay không làm gì đi nữa — nhưng khi chúng tôi gần, thì lên giọng trong phách lối chưởi ầm 1 :
— Cò-xon ! (Đồ con heo)
— Đái các, thương heo của ta cũng muốn cho oai như Tây Đám nên « phở thông » danh từ ấy ra trên đầu đống báo dân den :
— Cò-xon ! (con heo)
— Ời-bét đờ cò-xon ! (Đồ con heo)
Người dân den ta điếc con rầy. Nhưng họ cũng rất thông minh, biết đó là một tiếng chưởi tội hại đối với mình.

Cò-xon (con heo) thành một danh từ bị điếm đáng.
Vậy mà...
Khẩn thay, tục ngữ Tây phương lại có câu : « Chúng ta ai cũng có một con heo ở trong người », hay « Trong mỗi người chúng ta đều có một con heo lim dim ngủ ». Hèn người ta đã làm phèn khốn khổ với con heo đó.

Vì nó lim dim ngủ, nên khi có một vật gì khuấy động (sắc thục, sắc đẹp v.v...), tất nhiên nó lờng lờng thức dậy. Mà khi nó thức dậy như thế thì phải biết... có bao nhiêu sự bị điếm, đồ vớ ghê gớm và buồn cười xảy ra.

CÂU TRUYỆN CON HEO NGƯỜI CỦA PHÊ-NÊ-LÔNG (FÉNÉLON)

TIÊN SINH
CÁC bạn đọc kỹ « Tê-lê-môc phiêu lưu ký » của Phê-nê-lông tiên sinh, nhà tư vấn sĩ Pháp ở về thế kỷ thứ mười bảy, chắc còn nhớ truyện con heo người của tiên sinh.
Uy-lich (Ulyse) có một người tùy tùng tên là Ghi-lục (Grillus) bị vợ phụ thủy Xiéc-vê (Circe) phụ phép hờ ra một con heo.

Con heo người ấy bị nhập tịch vào làng heo lại cảm thấy hay trong cuộc đời mới đó. Hân lấy làm sung sướng lắm. Vì trước làm trạng người thì con lợn lờng háu còn phải ở trong khuôn khổ con người. Nay nó đã được toại chí. Cái chương trình tối thiểu của con heo lờng khí xưa là cái chương trình tự khoái *, hôm nay lập tức được con heo người đem thi hành ngay.

Hân thi hành một cách chu đáo quá, thi hành cho đến tận đít, đến nỗi Uy-lich phải động tâm ái ngại cho cái « phàn người » này con đĩnh vào nó nên báo nó rằng :
— Nếu mi còn một chút tâm, dù đi đến thế nào đi nữa, mi cũng sẽ tự

trên tất cả những cái mà ông cho là tốt đẹp ấy...
Thì ra, trong loài người cũng có người lại thích mình làm được một con heo. Bởi vậy mới tạo ra một bọn người heo !

BON NGƯỜI HEO CỦA THI SĨ HỒ-RÁT (HORACE).

BON người heo là gì ?
Bọn người này, cho rằng : trung tâm điểm của cuộc đời là thi dục. Tạo hóa đã đặt vào trong lòng ta những thị dục, thì nó phải tất cả cốt yếu của sự sống. Vậy phải tuân theo pháp lệnh của thị dục. Luôn lý, pháp luật cho đến cả văn minh nữa, đều là những trở lực

cái khe nào, để heo có thể chui ra phồng tung hoạt động.
Số người nhất chặt con heo trong chúng đó đã tuyên chiến một cách bất ngờ với bọn người heo bằng một triết lý ; tiết chế dục vọng. Thế là nó đã tạo thành một thiên truyện trong triết học giới : một

dường thì heo, một đấng nhất heo. Cũng như những nhà triết học Đông phương tuy thừa nhận con heo là bị điếm, nhưng có khác hơn là, không phải chỉ nhất nó năm yên, mà còn xây dựng con heo ấy trở nên tốt đẹp. Con heo đó như tu mà thành nên một Sĩ-giả & thiên đức. Một nhà văn Trung hoa nhìn hình dung cái bản chất xấu xa, được hoá cái đó bằng một nhân vật hình dung đầu heo trong một bộ truyện bát hủ mà từ hàng giá trẻ trai già trên thế giới đều đọc gần như thuộc lòng. Đó là bộ « Tây du Ký ».

NHÂN VẬT MINH NGƯỜI ĐÀU HEO TRONG TÂY DU KÝ

NHÂN vật minh người đầu heo đó là gì ? Ta hãy nghe nó xưng tên bằng một bài thơ :

Tinh ta hay làm biếng,
Hôm chơi chẳng học hành,
Giáo tên trao chính đạo,
Truyện pháp dạy đạo kinh.
Chức Ngâm hà nguyên sối,
Phong Tông đốc thủy binh,
Nhóm Đản đờ nược nược,
Ứng ngữ tửu Huỳnh đĩnh.
Đi lạc đờ cung Nguyệt,
Sinh tục học nược Quỳnh,
Ngọc hồng gian bát tử,
Đầy ra khỏi thiên đĩnh.
Đầu thì không nhâm số,
Lợn rừng có chừa sinh,
Lấy theo hình lam ho,
Trư Công-Lập thì danh *

Tên Trư Công-Lập đó mang cái bản chất dâm tính, dâm tính thì thiên dục xuống. Nó chẳng khác con lợn lờng của con người đã có thể khi con người phát sinh trên vờ. Nó có, theo Thánh kinh, là khi ông A-dong (Adam) và bà E-vơ (Eve) chia nhau ăn trái cấm trên vườn Địa-đàng. Hân nói một cách khác, theo Phật-giáo, nó có tư vô minh, vô thì...
Mang cái bản chất xấu tu vô minh, tuy nó chịu thì phát dưới sự chỉ dạy của Phật Quan-âm, nhưng có lúc nó không chừa dục háu được tính của nó. Nó giả hình người vào làm về cho nhà Cao-thích-Công.Sau gặp Đường-tang Tam-Tạng đi thỉnh kinh Tây-phương, nó xin tu hành đi theo thầy gọi, dâm yêu, phở thầy đi lập công. Vì cứ được ngủ luân (hầu, học, biết, kiến, nên) là những chất kích thích cơ thể, và tam yếm (hết trâu, chó, nhạn), nên Đường-tang Tam-Tạng mới đặt cho nó một cái tên Bát-Giải.

Bát Giải là tám điều răn.
Tám điều răn bằng thức ăn ấy nó còn một ý nghĩa khác nữa thuộc về tinh thần. Năm điều của bát giải là ngũ giới cấm : sát sinh, tà dâm uống rượu, vọng ngữ, trộm cắp, vọng nói tam dục : tham, sân, si.
Người tu Phật hay là muốn thanh tịnh quả, thì phải chừa ngũ giới, tiêu diệt tam dục.

thấy sung sướng được trở lại làm người, vì chúng rằng buộc, ngăn trở, cấm đoán, phá hoại thì dục của con người. Con người được thả mà khổ sở vì thị dục không được thỏa mãn, và con người trở nên đức ác vì thị dục bị để nên trong tâm không bằng được ra.
Vậy phải trả lại tự do cho thị dục.
Trả lại tự do cho thị dục có nghĩa là thả con lợn lờng cho nó xông chường ra.
Thế là trong triết học giới, bọn người này vô tình lập thành một hệ thống tư tưởng : khoái lạc chủ nghĩa.

Hô là môn đồ trung thành của A-rit-típ (Aristipe), nhà triết học ở Cê Hy-lạp vào thế kỷ thứ tư trước Tây lịch kỷ nguyên, chủ trương khoái lạc là nền tảng của hạnh phúc. Nhưng họ tự xưng là đồ đệ của E-pi-cu-ro (Epicure). Do đó, ngày nay, những hạng người dâm dục chơi bời, hoang dâm, dật lạc, trêu chọc thích khêu gọi là hạng « E-pi-cu-ri-ten » (Epicuriens).
Thật thâm hại cho ông E-pi-cu-ri ! Họ đã xuyên tạc lý thuyết của ông một cách trợn trạo, tai ác. Nếu không thế, thì ý tưởng của ông cũng bị họ áp dụng một cách phá đàng sai lầm, một cách ngu muội, khiến cho đến nỗi người ta thấy cách cư xử, sinh hoạt của họ rất thô bỉ. Hồ rát (Horace), một nhà thơ danh tiếng ở La-mã (65-8 trước tây lịch) đã phải gọi họ là « bọn người heo » (Epicuri de grege procum).

Tóm lại, heo chỉ là tất cả những tật xấu, bị điếm... Cho nên, theo ý của câu tục ngữ Tây phương là không nên khêu động con heo lờng dưng lim dim ngủ ấy đây. Và, khi không muốn liệt kê vào cùng giống heo chính tông người ta phải đem ngày đi ở gia giử cái chường heo, không còn để hồ một cái két, một

Đó là bà Lê-Son Thành - Minh vàng lịch Phật Quan-âm giả hình thực nữ để thử thầy từ Đường-tang. Riêng Bát-Giải vì không kèm chế được con lợn lờng nên bị một bài học đích đàng.

Đạo Phật cũng như đạo Nho đều thừa nhận : « Hiếu là đầu của trăm đức hạnh, đôn là đầu của ngàn đức đức » (Bá thiện hiếu vi tiên, vạn đức hiếu vi đầu).
(Xem tiếp trang 22)

KÍNH CHÚC TÂN XUÂN
HỒ VĂN
NHÀ SẢN XUẤT SON
TYCOLAC — TYCOLUX
Sơn bảng — sơn nhà — sơn sắt
Bao thầu vật liệu kiến trúc Điện và nhiều loại kim khí
60, Huỳnh-thúc-Kháng Saigon — Đ.T. 22.633

KÍNH CHÚC TÂN XUÂN
Đông Y-sĩ TƯỜNG-HƠN
Chuyên trị các chứng ho lao, ho ra máu, thổ huyết, lực huyết thiếu máu. Bệnh đần bá ho sản hậu. Di-tình, mộng-tĩnh và huyết-tinh.
HÒA-NHIỆM-CAO chuyên trị ho ra máu, nám phổi.
CHỮA BẢO ĐÀM.
Nhà thuốc ĐIÊN-THỌ-ĐƯỜNG
Số 804, Đại-lộ Trần-hưng-Đạo (gần rạp hát OSCAR) Chợ Lớn

Bên rừng có một thi nhân trẻ tuổi. Mỗi khi hoa nở thì chàng làm thơ. Những vần thơ êm dịu ca tụng nắng xuân hòa với tiếng nhạc thoát lên lưng trời.

Nghe tiếng nhạc, một ác thần đáp cánh xuống rừng lan. Cảnh thanh bình làm ông ta gan ghét, bẽ mặt cảnh lan cũng đung uấn thành cung nô bản vào trái tim rung cảm của thi nhân.

Nhạc rừng lan thỉnh thoảng ngưng bặt, nhường lại cho tiếng cười nham hiểm của ác thần. Vẫn chưa thỏa lòng hung bạo, ác thần còn âm mưu vút cung nỏ tại giữa rừng lan, để người đời do theo kiểu mẫu ấy mà làm khi giết nhau cho rừng lan vẫn đục.

Có một cánh bướm tím đẹp xuống cung đàn của thi nhân. Thương tình, bướm kia nhút nhát sợ tờ vàng óng ánh bên xác chết của chàng rồi bay bổng lên không gian.

Chiều hôm ấy rừng Lan như đau buồn ù dột.

Lê-Thơ, người vợ trẻ đẹp của thi nhân, dang ngồi dệt lụa bên khung cửa. Nàng cảm thấy một nỗi buồn man mác len vào tâm hồn.

Dừng cơn thoi, mắt nàng đăm chiêu nhìn qua cửa sổ. Một cánh bướm tím từ xa bay vào đậu trên tay nàng. Phấn hoa trên đôi cánh bướm đã phai nhạt vì dăm trường gió bụi.

Bướm trao sợi tơ vàng của thi nhân cho Lê-Thơ, rồi chớp cánh bay đi.

Lê-Thơ đoán chừng như tai biến đã đến với chồng, nàng hoảng hốt đứng dậy vào than thở:

— Bướm ơi! Hãy thương tình chờ ta theo với!

— Trời ơi! Trời ơi! Chàng chết đi thì đời ta còn gì!

Thiếu phụ tuôn rưng rưng theo cánh bướm tím mà bướm kia cũng chập chờn như dẫn lối đưa đường.

Lê-Thơ gấp xác chồng cũng do trên liếp cỏ, máu khô đặc

vì một mũi tên xuyên suốt trái tim. Nàng quỵ xuống ôm chầm lấy xác chồng nước mắt

Rừng Lan vắng lạnh, hoa lan xếp cánh và khi nắng tắt, gió đưa qua rừng đoàn đóm đóm lấp loà.

THƯỞNG ấy, rừng Phong Lan có tiếng là đẹp nhất thế gian. Nơi đây, mỗi thứ Lan đều có một màu sắc khác nhau hòa trong một mùi hương kỳ diệu. Rừng Phong Lan quanh năm là mùa xuân, vì lúc nào hoa cũng nở và chim vẫn đua hát.

Có lẽ Thượng-đế đã ban cho rừng Lan tất cả những tinh túy nhất của vũ-trụ.

Đã ba mùa xuân rồi, nàng vẫn khóc bên xác người chồng yêu quý. Giòng lệ của nàng như tuôn ngập rừng lan, làm cho lòng đất càng thêm màu mỡ.

Từ đây, bên tiếng khóc của người thiếu phụ, hoa Lan lại đua nở và nảy mầm thêm muôn nghìn thứ hoa lạ khác nhau như Giáng hương, Tuyết lan, Thanh Mỹ và những loài xuân lan chưa từng thấy, cứ ba năm mới nở một lần. Cũng có những loài hoa lóng lánh dưới nắng xuân, như những giọt

vấn người gục đầu thôn thức bên xác chồng.

Trước cảnh thương tâm, Thần thái Dương xuống đồng, bước đến bên nàng an ủi và hỏi thăm thăm trạng đã xảy ra, khi nhìn thấy chiếc nỏ bằng cánh Lan, thần đoán biết ngay là ác thần đã đến đây làm vạc đục rừng Lan và còn vút lại khí giới để đầu độc người đời sát hại lẫn nhau. Thần thái Dương buồn hẳn Thượng Đế sanh chi lão ác Thần khất máu để lão cứ tìm cách xô đẩy người đời vào vòng tội lỗi. Ngài thì sẽ tiêu diệt ác Thần.

Đề ngăn giòng nước mắt của Lê-Thơ, Thần thái Dương làm phép cho thi nhân sống lại.

Thi nhân chớp mắt nhìn sự

vật một cách ngạc nhiên trong lúc rừng Phong Lan giao động: những cảnh Phong Lan, Giáng

CON HEO TRƯ BÁT-GIẢI

(Tiếp theo trang 21)
dâm vì thú). Cho nên tiêu diệt dâm, tiêu diệt con heo lóng là điều cần bản để xây dựng một xã hội tiến bộ. Nhưng tất cả đều chưa đủ. Vì thế cần có những trận đoàn chiến, những trận "đòn thối tay" bằng một phương pháp khác của Lê-Son Thần-Mâu kia, thì bầy giờ Bát-Giải mới phá được cái bản chất xấu xa của nó.

Minh tự sửa mình chưa đủ, mà còn cần ở người sửa giúp mình. Điều kiện khách quan đó hợp với điều kiện chủ quan, nên Bát Giải mới làm được con heo lóng để đi đến Tây phương.

Sự kiện đó đem cho chúng ta một kết luận: "Đề cho tư tưởng mới được thắng lợi, ta phải có một sự giúp đỡ, kích thích hoặc có những trận "đòn" thắng tay của những người chúng ta hợp sức với tư tưởng của ta, thì ta mới xuống lên và tiếp tục tiến được".

Con lợn lóng đã được hoá cải. Rồi, trên đường thiên lý gian nan khổ sở, con vật mình người đầu heo tự còn giúp đỡ cho thầy, bạn, ngoài việc quý gói, đánh yêu, tuy còn ham ăn, ham ngủ nhưng đã làm một công tích vĩ đại. Trừ phi nó thì không ai làm được.

Đó là công tích vĩ đại đương thời. Nguyễn Trường Kỵ thất tuyệt đạt đến 800 đăm đờng (1 đăm là 576m). Vì hồng rưng lớp lấu, lớp mỡ mới, ngộp đến đầu, mới thôi song lên nòng nọc. Thầy trò Đường tăng đi đến đây, không biết làm thế nào qua được.

Ái công đáng chú. Chỉ có Trư Bát Giải mới giải quyết nổi vấn đề. Hầm lửa biến ra một con heo rết to, mạnh dài hàng chục trường (1 trường là 3m20), mạp phóng ra sắc ái đường.

Con đường 800 đăm bảy giờ sáng trưa. Thầy trò Đường tăng nhờ đó mới thắng được tiến.

Thật là một kỳ công vĩ đại. Rồi trải qua hàng trăm ngàn gian lao cũng với thầy bạn, kết quả Bát Giải đi đến Tây phương thịnh kinh về Trung quốc, và được phát tờ phong cho làm Tịnh độ sư giả.

Một con heo mà trở thành Sư giả ở thiên đình, bảy giờ không còn là một chuyện lạ.

Sở dĩ được có thế là sự trường kỳ tu luyện. Nguyễn trước Bát Giải đã hơn bảy đời làm người tham vai làm tiên khuyển đó mới ăn năn chữa lỗi tu hành. Thượng Đế ban ơn phong cho chức Thiên Bồng nguyên soái, cai trị tại Thiên hạ, tiêu diệt loài lạc. Ngày kia dự hội Bàn đẩu, sống thọ say quá, đi lạc vào cung Quảng hàn, điều hi Hằng Nga nên

Hương, Tuyết lan, Xuân trước. Xuân lan rằm rập biến hình... Thi nhân ngạc nhiên nắm lấy tay người vợ hiền và yếm hỏi chuyện trong ba năm ly cách tâm hồn.

Một đêm làm cho chàng mất ngủ là vì đâu rừng phong lan không còn nữa?

Lê-Thơ thuật lại cho chồng biết. Thần thái Dương đã ban phép cho chàng sống lại và chính ngài cũng đã biến đổi rừng lan khiến muôn hoa chuyển mình hủy thế. Vì sự loài người bị ác thần đầu độc sẽ lợi dụng thần. Lan để làm khí giới giết nhau, nên ngài đã làm cho rừng lan đảo lộn.

Từ đây, phong lan không còn một từ dưới đất mọc lên, mà lại phải sống kiếp giang hồ, mang sắc hương mình đi khắp bốn phương trời, đời sống giờ tâm thần trên những thân cây cỏ thụ mà người phàm tục không còn biết đâu để tìm lấy cảnh lan, cũng để làm khí giới giết người.

CUNG CHÚC TÂN XUÂN

Một năm mới đem lại lành mạnh, có thuốc ngâm tuyền (số 38) PHONG THẬP ĐƯỢC BÀNH + nhấm con bọ + đem ra dài. Khách thấy mũi thơm ngon, trị đau lưng, phong thấp nhức mỏi

Nhà thuốc TÒN - TÂM - TẾ
38 đường Nguyễn-văn-Thỉnh — Saigon

CUNG CHÚC TÂN XUÂN

THANH - VÂN NỮ - CÔNG

Số: 52, 52-E, đường Kỳ-Con — SAIGON

Trường thành lập từ năm 1930, đã đào-tạo rất nhiều phụ-nữ thành tài, mở tiệm may, lập trường, hoặc đi dạy giúp các trường công hay tư. Trường dạy mỗi khóa trong hai tháng rành nghề, bảo đảm đó các khóa 6 tháng; theo, cắt may, bành mớ và nấu ăn, do giáo sư có cấp bằng điều khiển.

Nhận học-sinh có hạn, xin ghi tên trước. Học sinh nào ghi tên đầu tiên, được lãnh phần thưởng xứng đáng. Ngày khai giảng: sáng 6 Tết.

Nụ cười... cao bồi

Đường tăng Tam Tăng Trần Huyền. Tráng khí như bao hàng vạn người khác vẫn có mang một con heo trong người. Con heo đó được một kỳ, tuy có đầy cơm, một định luật tất nhiên, nhưng nó luôn luôn bị đề xuống. Nhờ chán áp được, nó hàng phục được nó, một nó trở thành một vật hữu dụng, dựa con người Đường tăng đến bước thành công trong công cuộc đi thỉnh kinh.

Đầu năm Hợi năm 1959 Nguyễn Tử-Quang

— Ê cái thùng heo này, sao mầy mặc áo giống tao vậy?

ÁI TÌNH TRONG MẮT NHÀ TÂM LÝ

Ái tình! Hai tiếng rất thông dụng nhưng cũng rất huyền diệu thần bí vừa qua khỏi thời kỳ thơ, trai cũng như gái đều bắt đầu mơ tưởng đến ái tình. Tao hóa đã khéo đặt để như thế, để nhân loại cũng như muôn loài có thể sanh sản duy trì ra mãi.

Ái cũng mơ ước ái tình. Nhưng có mấy người được thỏa mãn? Mấy ai hiểu được nguyên thủy phát sanh của ái tình.

Do đó về phương diện ái tình, xưa nay người đời đã có làm giả thuyết, chẳng hạn người tây phương đã cho rằng: mầm ái tình nảy sanh ra do sự hoai luyên của hai bên nam nữ không được thường thấy mặt nhau. Họ đưa ra thí dụ rằng giữa anh chị em trong một gia đình, ái tình không thể có vì họ đã quen nhau từ nhỏ tới lớn.

Các nhà tâm lý học cũng cho rằng ái tình phát sanh từ một hình ảnh hiện trên tâm khảm của người con trai, hay có con gái rồi lâu ngày lòng luyến mê tăng lên. Trong trường hợp ấy, ái tình mới có thể duy trì lâu dài. Nếu sự quan hệ giữa trai và gái không phải yêu nhau bằng ái tình mà chỉ lấy nhau bằng nhục dục. Và sự quan hệ ấy sẽ như ngọn lửa rơm, hễ rơm hết thì lửa tàn.

Vấn đề phân biệt ái tình và tánh dục này rất đ được các nhà tâm lý học chú trọng. Họ còn chia loài người ra thành hai loại: hạng người đa tình và hạng người chỉ ham nhục dục và khuyến thành niên nam nữ phải biết rõ mình thuộc hạng nào, để tìm người bạn trăm năm thích hợp.

Theo họ, có thể dựa vào vài điểm sau đây để phân biệt:

Về thể xác, những người thâm tình phần nhiều thuộc về hạng thần kinh chất. Về mình gọn gàng, yêu điệu, mi thanh, mục tú. Ngoài ra nụ cười của họ cũng sáng rỡ, hữu tình. Trái lại những người cười út-toét, há mồm, hở miệng hay chưa nói đã cười... phần nhiều thuộc về hạng thích nhục-dục hơn là đa-tình, vì tiếng cười và tiếng khóc là những dấu hiệu rõ ràng nhất để biểu lộ tâm-tình.

ÁI TÌNH THEO NHÀ KHOA - HỌC

Những ý-kiến của các nhà tâm-lý-học vừa kể trên tuy có vẻ rất xác-dáng, nhưng thật

sp cũng không có gì làm chứng cứ.

Cần đây các nhà khoa-học cũng tham-gia khảo - nghiệm về ái-tình và đã mang lại nhiều khám-phá trong vấn-đề bí-hiêm này. Họ dùng một dòng điện từ nghiên cứu trình độ tình cảm của nam-nữ thanh-niên. Dòng điện này được gọi là **từ-lực cảm-ứng**.

VẬY TỪ-LỰC CẢM-ỨNG LÀ GÌ?

Từ-lực cảm-ứng là một thứ sóng - điện phát - sanh ra bởi những tế-bào của óc khi hoạt-dộng.

Thứ điện - hạ này thật nhỏ yếu. Nhưng các nhà khoa-học đã dùng những khí-cụ thích-hợp, như điện áp biến hoán

khí và khuếch-dại-khí để tăng gia cường-độ của nó. Nhờ đó họ đã có thể ghi được làn sóng điện đặc-biệt đó.

Qua những cuộc thí-nghiệm, khảo-cứu, các nhà khoa-học thấy rằng những người có tình cảm mạnh mẽ cũng có sức tư tưởng và sức tưởng-tượng phong-phú và trí nhớ cũng nhiều.

TẠI SAO TA SUY NGHĨ ĐƯỢC?

Theo kết quả mà các nhà khoa học nghiên cứu được, trong lúc ta vận dụng đến óc, có những sự biến hóa về hóa học xảy ra trong óc chúng ta.

Khi các tế bào óc hoạt động nhiều, chúng tự phân biệt sanh ra viêm khí và những hơi lân tinh nhỏ. Viêm khí thì không dùng được gì, nhưng những hơi lân tinh này lại sanh ra điện lực. Thời gian phân biệt rất ngắn, chỉ bằng một phần ngàn giây đồng hồ sau khi phân biệt, chúng lại tổ hợp lại rất nhanh chóng và châu tuần ấy cứ tiếp diễn mãi.

Chính nhờ những hiện tượng phân biệt và tổ hợp ấy, tuần hoàn phát sanh mà óc ta có thể suy nghĩ và nhớ được.

Hơn nữa sự phân biệt và tổ hợp của các hơi lân tinh nhanh chậm, nhiều ít cũng còn ảnh hưởng đến sự biến hóa của tình cảm. Rồi sự biến hóa tình cảm này lại ảnh hưởng ngược trở lại tư tưởng.

Ta có thể kể ra thí dụ sau đây để chứng minh điều đó. Khi ta suy nghĩ về một vấn đề khó khăn mà không tìm được giải đáp, lòng ta thấy xôn xao, khó chịu và ngược lại sự lo lắng, xôn xang này làm cho ta càng khó tìm thấy giải đáp.

TẠI SAO SỨC SUY NGHĨ NGÀY Càng GIẢM?

Một khác thời gian phân biệt và thời gian tổng hợp không bằng nhau, do đó mỗi lần ta suy nghĩ làm mất hết một số tế-bào và làm hao mòn một số tinh-lực. Lâu ngày óc ta kém và phải giảm bớt sự suy-nghĩ để che chở cho óc ta khỏi mệt. Vì vậy mà những người trung-niên phần nhiều ít chịu quan-tâm đến những vấn đề phức-tạp.

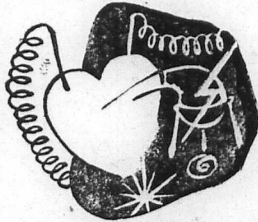
Thanh-niên ít gặp những vấn-đề khó khăn. Nhưng khi họ phải suy nghĩ nhiều, tình-cảm họ trở nên lạnh nhạt hơn những người khác.

LÀM SAO BIẾT ÁI-TÌNH CHÂN-THẬT?

Bây giờ, từ những nghiên-cứu về sự phân-biệt và tổng-hợp của các tế-bào óc, chúng ta thử xét thêm đến một kết-quả khác nữa.

Thật vậy tốc độ phân-biệt và tổng-hợp các tế-bào không những cho biết năng lực tư-tưởng và trình độ thâm-thiện của tình-cảm, mà còn phát sanh ra một thứ điện từ có thể làm cho người khác giống ái-mô hay không-tình.

Thứ điện - từ này thường gây cảm-ứng ngay khi ta trông thấy đối phương lần đầu.

Xích-đốt sự xa của từ-lực càng tiếp cận, hai bên cảm thấy quyến-luyến nhau càng nhiều.

Người ta thường nói tiếng sét ái-tình hay như kiến chung tình, hiện-tượng ấy thật ra rất phù-hợp với sự khám-phá của khoa-học và nhất định sẽ xảy ra nếu hai bên nam nữ cùng phát xạ ra những điện-từ thật là tiếp cận.

Hiện tượng này không những có thể xảy ra giữa hai người khác giống mà cũng có thể phát sanh giữa hai người cùng giống. Ta thường nghe nói đến những người không màng đến ái tình với người khác giống mình, Nguyên nhân của những mối tình kỳ dị ấy là họ đã

Ái Tình VÀ KHOA HỌC

Của **TRẦN - THANH - PHƯƠNG**

bị lôi cuốn bởi từ lực của người bạn cùng giống với họ. Như vậy, theo khám phá trên của khoa học, khi nào từ lực của hai người tiếp cận thật nhiều, họ mới yêu nhau một cách chân thật vì tình chứ không vì tánh dục.

Dưới đây xin liệt kê ra một vài trường hợp có thể xảy ra trong sự giao tiếp giữa các bạn thanh niên nam nữ, để thử tìm xem trong trường hợp nào có ái tình chân thật:

1 - Khi không thấy mặt đối phương ta cảm thấy nhớ nhung khổ sở và sau khi thấy lại rồi thì sung sướng như giữa sa mạc gặp nguồn nước ngọt, lòng muốn nói thật nhiều, nhưng thật không ra lời, đó là cảm ứng từ lực phát sinh đến cao độ vậy.

2 - Khi ta nhìn thấy một người bạn gái đáng yêu mà còn nghĩ đến hình ảnh một người bạn gái khác nữa, lòng phân vân không quyết định chọn ai, đó chỉ là biểu hiện của lòng ham muốn tánh dục. Cả hai người bạn gái ấy đều không phải là đối tượng của ta, vì giữa họ với ta không có cảm ứng từ lực.

3 - Khi một thiếu nữ cảm thấy một bạn trai hiền hậu có thể làm thân được, đó không phải là ái tình mà chỉ là kết quả của sự hấp dẫn của nam tính mà thôi.

Sau đây là vài trường hợp chứng minh thiếu nữ đã yêu thật tình người bạn trai của mình:

a - Suốt ngày tưởng nhớ đến người ấy và bằng lòng hy sinh nhất thiết cho người ấy.

b - Khi gần người ấy, trong lòng thấy vui sướng lạ lùng, mà cũng thấy vững vàng tin tưởng như thuyền đã có chỗ dựa kín đáo.

c - Hai người không cần phải nói, chỉ dùng mắt nhìn nhau cũng đọc rõ hết lòng nhau.

KẾT-LUẬN

Trở lên, chúng tôi đưa ra một số ý kiến và khám-phá về ái-tình để mong giúp bạn đọc, nhất là các bạn trẻ chưa lập gia đình, một vài phương pháp để tìm người bạn trăm năm của mình.

Tức nhiên những ý kiến trên, chưa phải là tuyệt đối mà cũng chưa phải là đầy đủ. Các bạn còn phải hỏi lại lòng mình thêm nữa.

Nhất là nên nhớ rằng nếu là điều kiện cần thiết của hôn nhân, ái-tình cũng không phải là điều kiện duy nhất. Hơn nữa, trong khi tổ quốc còn đang chờ ở thanh niên bao nhiêu nỗ lực để kiến toàn độc lập và dân chủ... ái tình phải được các bạn thanh niên đặt sau mối lo âu về những nhiệm vụ của mình đối với giống nòi và nhân loại.

Cung Chúc Tân Niên

SAVON DENTIFRICE
Hiệu "COQ"

Kết quả làm cho răng được trắng, thơm miệng, và tính nhiệm lâu nay ai cũng (nhờ Savon Dentifrice).

(Khắp các tiệm nào cũng có bán)

TRUONG

Ảnh Thọ.

Saigon, ngày...

Đã bao nhiêu ngày tháng chờ đợi tin anh, nhưng em thất vọng. Anh bận gì mà không thể dành lại một chút thì giờ để viết thư cho em hề anh? Em nghĩ hẳn không phải vì anh bận việc mà chính vì anh đã lảng quẩn. Một năm trời xa cách anh không hỏi thăm em lấy một lời. Em đã tự hỏi tại sao người đời lại mau quên nhau đến thế? Thế ra những lời anh hứa hẹn khi gần gũi em nay hóa ra những lời nói chơi lúc vui mừng hay những lời ngon ngọt để làm vui lòng người con gái? Thật đáng ghét của anh đã làm em suy nghĩ càng nhiều. Nhưng càng nghĩ càng buồn, vì càng nghĩ càng thấy rằng anh là một kẻ lừa dối tình yêu. Vô phúc cho những người con gái mới biết yêu lần đầu mà phải bị lừa dối.

Anh Thọ,

Em không còn phải xin lỗi anh trước khi em gọi anh là một tên Sở Khanh nữa đâu. Sở dĩ em viết cho anh mấy lá thư gửi anh trước đây mấy tháng, để mong anh nghĩ đến chuyện hôn nhân của chúng ta, không phải em còn thương yêu gì anh, mà chính vì dựa con em đang mang nặng. Em hy sinh tình cảm của riêng em, chịu sống chung với anh là chỉ vì tương lai đứa bé sau này mà thôi.

Nhưng mãi đến bây giờ, em mới biết anh là người không có lương tâm, không thấy trách nhiệm của mình. Đứng hứa anh là một kẻ hôn nhân đã lừa gạt tình yêu, trốn tránh trách nhiệm làm cha đứa bé.

Những kẻ như anh còn sống thì còn làm đời thêm người đau khổ. Em không dùng dung lời si và ai bụng nên đến thế này, hôm nay bắt buộc phải dùng với anh, kể ra anh sống đáng nghề những lời si và đó. Luôn luôn trong óc em nghĩ rằng sẽ có một ngày nào đó, anh sẽ gặp tai nạn nào ghê gớm lắm. Và tai nạn ấy không phải là do may mắn mà là do trời bắt anh phải chết đau thương, để đền tội lỗi đã làm cho mẹ con em đau khổ.

THU-HUYỀN

Thọ đọc bức thư của người con gái xa lạ. Từ mấy tháng nay, thỉnh thoảng Thọ lại nhận được một lá thư của cô Thu-Huyền nào đó mà Thọ không hề biết mặt, không hề định lý gì đến chuyện yêu đương với cô ấy. Cô là Thọ thì đã rõ, thì tin Thọ nhận nó địa chỉ đã gửi ngoài phố.

Thọ thấy trong nhà có một người con gái đang tuổi mộng mơ. Nàng đẹp với dáng vẻ xinh đẹp, những nét mặt đơn sơ hiền hòa. Thọ cứ bảo thầm rằng là Thu-Huyền. Thế rồi Thọ tiếu ung cho người con gái vì tình yêu, thế mà đã phải thất vọng vì tình yêu. Thọ cứ đi tìm kiếm thì Thọ của cô Huyền thì không đời nào lại phụ bạc cô ấy như thế. Thọ sẽ cưới nàng chứ không trung, hững như hững hờ. Thọ

có một tương đến Huyền má, còn là gì tâm tình lãng mạn của một gã con trai xây dựng một tình yêu như nhau lại gặp cơ chộp thoáng...

Thọ không sao ngưng sự ngạc nhiên đến cực độ của mình, khi nhìn mặt người thiếu nữ xinh vào đẹp tuyệt vời của mình. Thọ nói thầm: — * A! Đúng là cô Huyền mà mình có lần gặp.*

Hôm nay thiếu nữ — Huyền không còn nét tươi thắm như dạo nào. Thoáng một nét âu sầu trên đôi mắt đỏ cườm đen lay lay. Thọ chưa kịp mở lời thì Huyền đã nói trước: — Xin lỗi... ông là ông Thọ? Thọ nở nụ cười, đáp: — Phải. Có cơ việc gì gần đây thì, xin cứ nói cho tôi biết.

Thọ nói vượt lên mấy sự tức tủa xòa trước trán, đôi mắt long lanh nhìn thẳng vào Thọ, và hấp tấp nói: — Chị Huyền tôi có lẽ chết mất. Chị ấy muốn gặp ông lần cuối cùng. Cho tôi không còn sống được bao giây phút nữa, mong ông đi ngay cho.

Thọ ngạc nhiên từ cung tướng mới sáng.

— Huyền nào có anh? Xin lỗi cô, tôi không được biết chuyện ấy. — Ông còn là gì chị Huyền của tôi nữa. Chẳng lẽ ông say lại bỏ làm xa lạ đến thế? Ông ư, tôi van ông chỉ tôi đang hấp hối, chỉ còn chờ gặp một ông thôi. Ông nên làm vui lòng người sắp mất ông đi. Thiếu nữ đã đứng dậy.

Trong cảnh bối rối, Thọ cũng rời khỏi ghế.

Khi ngồi trên xe với thiếu nữ, Thọ cũng không hiểu tại sao mình lại đi như thế này. Vì chàng có phải là Thọ của cô Huyền đâu? Tự dưng sách giữa đường mang vào cơ.

Thiếu nữ ngồi bên cạnh im lặng, đôi mắt nhìn xa xôi buồn bã. Có dịp ngồi nhìn ngang gương mặt thiếu nữ, Thọ cũng nhận thấy có nhiều nét đẹp. Chàng cũng mới đọc đưa, hàng mi dài cong dịu, đôi môi đỏ đều đặn hình một quả tim.

Thiếu nữ nói nhỏ nhỏ: — Ông chạy xe nhanh quá!

Thọ cười nhìn sang thiếu nữ.

— Có sợ à? Xin lỗi có thể cho tôi được biết.

— Tôi tên Thọ Văn.

Thấy thiếu nữ không vui từ chuyện nên Thọ cũng lặng thinh. Không khí trong xe tẻ lạnh. Mỗi người theo một ý nghĩ riêng.

Khi đến bệnh viện, Thọ theo thiếu nữ vào phòng. Thọ cũng thăm hỏi rồi, không biết xa nơi làm sao đây?

Nghe trong phòng có tiếng khóc, thiếu nữ chạy vào trước. Thọ từ từ mở cửa bước vào phòng. Thiếu nữ đang cúi bên giường gục đầu xuống khóc sấm rức. Thọ biết Huyền đã chết rồi. Trong phòng chỉ có một bà già và thiếu nữ. Bà cụ già nhìn Thọ trân trối. Thọ thấy ngại ngùng quá, nhát là đem một quả phược.

Thiếu nữ lên tiếng: — Chị Huyền đã mất rồi ông ư.

Trước khi nhắm mắt, chị ấy không gặp lại ông một lần cuối.

Trở sang đầu giường nằm nọ, nghe trong chiếc nệm bé bằng đôi gòn đây, thiếu nữ bảo: — Con chị Huyền đấy, chỉ đã cần đến tôi hay vì chị ấy mà có số tuổi lấy nó, khi lớn lên hay chỉ mặt của nó mà số này nó biết người ấy đã làm khổ số mẹ nó, người ấy là kẻ đáng kính trọng.

Nghe một cách, thiếu nữ lại tiếp: — Bây giờ, ông có thể về, vì chạp mất rồi.

Từ này giờ Thọ đứng lặng bên cửa sổ phòng không nói lời nào. Nghe thiếu nữ nói xong, Thọ đứng dậy, tay vẫn vờn vờn ra khỏi phòng. Thọ thì đi khám khoai vì đã thoát được một chuyện không lành, bỗng nhiên rớt rớt cho mình. Nhưng, chàng vẫn chưa quên được thiếu nữ đẹp xinh và duyên dáng đó.

Tuần lễ sau ngày chôn cất Thọ Huyền xong. Thọ Về tìm đến sở hàng không xin vào gặp Thọ, để mà lại chiếc mũ kết mà Thọ đã bỏ quên trong phòng khách của Thọ Huyền ngày hôm trước.

Thọ đến tiếp thiếu nữ một cách hơi ngại ngùng. Nhưng, hôm nay, lần gặp gỡ này Thọ thấy Văn đã thay đổi thái độ không còn trách móc và khinh rẻ như trước nữa.

Văn trao cho Thọ mũ kết và nói: — Anh đã bỏ quên ở đây, và cũng để báo tin... chịu vẫn mạnh. Thiếu nữ nói xong hơi mỉm cười.

Thọ thấy một chút khi nghe nhắc đến tháng bé. Văn hỏi sao không quá đi đột như lần gặp trước và sáng đã tin chuyện nói với Thọ rất nhiều. Sự khổ chịu khi này đã biến mất, vì làm sao còn có thể bức được khi có một thiếu nữ kiều diễm và duyên dáng tin đến để nói chuyện cùng mình?

Ảnh nắng ban mai tràn vào cửa sổ phòng ông may một ánh sáng vàng tươi ấm áp, một cơn thoáng thoáng đi ngang trong mái tóc Văn của ra, đôi môi phơn phớt hồng của Văn đang cười tươi nói nói, Thọ ngỡ mình đang nghe tiếng hát của họa mi và người được hương thơm ngọt của

một đóa hoa tươi thắm. Trong cuộc đời trôi dạt với cảnh sát, Thọ đã đi nhiều, đã gặp nhiều, nhưng chỉ một lần này. Thọ thấy lòng mình rung động trước sắc đẹp hiền hòa của Văn.

Đã từ lâu, Thọ khi đến thăm vào cuộc đời từ một lượt gió, đã sống trong những phút giây buồn lặng giữa khung trời cao vời vợi, những làn gió báo hiềm nguy... Thọ thấy cần tìm một người an ủi, cho một bóng dáng ai để làm ấm lại lòng đang có đơn giá lạnh, để trong đôi lúc hành trình nhọc nhằn hơi, mong một ngày về gặp lại người yêu. Người yêu ấy Thọ chưa tìm được, đã bao lâu rồi, đang suy nghĩ vẫn vơ, Văn với một câu từ già: — Thôi, xin phép anh, em về. Khi nào rảnh anh đến nhà thăm tháng bé.

Từ đó, có lý do để thăm tháng bé con của Huyền mà Thọ đến gặp Văn mỗi tuần. Có nhiều khi nằm trong căn cứ mình mong vắng lạnh.

Thọ thấy lòng buồn buồn, như một cái gì... Và có lần nào như thế Thọ sách, xe xuống Saigon gặp một Văn là hết ngay.

(Xem tiếp trang 28)

GIẤC MỘNG ĐÊM XUÂN

(Tiếp theo trang 19)

Ông Phủ nghe bàn, sẵn dang hùng chí, liền quay lại phía quan khách: — Các ông muốn có hát thì có chứ sao!

Rồi ông dạy lại bảo gã đàn ông: — Được rồi, tối mai rước đầu về, sẵn có đồng đủ hai họ, anh đem gánh hát đến hát cho mọi người xem. Hát hay, tôi thưởng.

Gã lạ mặt cúi đầu dạ dạ, rút lui ra về. Đêm hôm sau sân khấu được dựng ngay dưới mái rạp. Ngoài quan khách đông vậy, còn có dân làng nườm nượp đến xem. Có đầu chú rể được dành chỗ dành địa bên cạnh sân khấu.

Màn vờn lên, gã đàn ông hóm quạ, ý chừng là bầu gánh, bước ra trình tụng giới thiệu tích tuồng:

— Thưa chư vị! Đề kỷ niệm lễ cưới tốt đẹp ngày hôm nay, toàn ban chúng tôi xin diễn vở tuồng "Bá-Lý-Hề". Đó là một vở tuồng đặc sắc, gồm đủ cả trung tình đạo nghĩa tào kham...

Tất cả quan khách đều nhao nhao vỗ tay tán thưởng. Có đầu cũng mặt mày hớn hớn. Chỉ có cậu út là trông tựa cái xác không hồn. Mãi đến khi nghe lời giới thiệu của ông Bầu, cậu mới ngẩng lên, nhưng không hiểu sao cậu lại có vẻ thất sắc, lo âu...

Tuồng khởi sự thật lắm lý. Nhà nghèo để tiền chôn cất thi. Vở Bá-Lý-Hề dành chế cảnh của lấy củi hấp con gà mái. Đến khi chàng sang nước Tân, thì đồ Trang Nguyễn, thêm được vở Càng-chúa, nâng văn kiện nhân đạo chí... Sau nghe tin, gian kế bạc tình, nàng mồn mồn cách đến tận mắt người yêu...

Ồi cạo l có đào thủ vai Từ-thị diễn xuất thật tài tình. Có làm có đầu khốc đến ướt cả chiếc khăn hồng. Có cũng khiến cậu út kích thích đến cực độ. Cậu nhìn trân trân lên sân khấu, theo nó từ từ động. Cậu cố nhớ lại một hình bóng thân yêu. Có đó trong giọng giống một cô đầu khốc, có Tâm-Xuân... Tuy có vẻ tuỵ, héo hắt hơn, giọng có

khàn, nhưng điệu bộ vẫn không kém dịu dàng, duyên dáng... Lúc vào triều, có cái giọng oán trách móc bạn tình như sau: — Ngày nay đành chờ sang giâu,

Sao không nhớ thưở Áo trâu lạnh lều,

Thiếp chế cánh cửa đóng hớp con gà,

Cho chàng ăn, chàng đi thi. Dường như quá cảm xúc trong vai tuồng, mắt có nhỏ lệ rung rung... Cậu Út nhìn có, chết điếng. Trong tiếngร้อง chừng trăng mặt, tâm trí cậu quay cuồng trở lại một thời xưa...

Cậu nhớ một đêm xuân, tâm hồn cậu cũng từng bấn loạn như thế. Lần đầu tiên cậu biết yêu tha thiết, một cuộc yêu đương đẹp như những chuyện tình ngàn năm cũ... Thế rồi bắt đầu những ngày bình bồng trôi nổi, nhưng là một kiếp giang hồ thú vị. Sống thực tế ngu đần, nhưng sống cảnh mộng huy hoàng dưới ánh đèn sân khấu.

Người yêu của cậu là tất cả những giai nhân, tuyệt sắc nghìn xưa, u buồn như Tây Thi, nẻo nùng như Bao Tử, ai oán như Ngọc Nữ, tất sắc từ Thủy Kiều... Đẹp như một giấc mộng đêm Xuân 1.1.

Cậu Út đưa tay quệt nước mắt lên non cậu cũng không hay. Ngay lúc đó, trên sân khấu, Bá lý Hề vào nhận ra người bạn chung tình:

— Giũa tiệp nghe qua xốt đẹp anh hùng.

— Quảng lý bước thình xướng năm tay.

Khóc với người bạn thanh chung...

Nhưng vở Bá lý Hề thì đầu, bỏ chạy vút vào trong. Như bị điện giật, cậu Út cũng chồm dậy, gọi thất thanh!

— Em Tâm Xuân! Đợi anh với!! Trời... Thế rồi cậu té xỉu gục đầu lên sân khấu, miệng thờ huýt dầm dề...

Đến khuya gánh hát âm thầm dọn đi. Trong lúc cậu Út còn mê man trên giường bệnh, thì có đào thủ vai vở Bá lý Hề khi này sục sùi bề mặt hài nhi, rón rén đem bộ trên phòng khách. Xong có gạt lệ bước ra bóng tối một mù...

Mùa Xuân

Truyện ngắn

NGHIÊU, THUẬN

Truyện ngắn
Mùa Xuân
bằng thơ
của
THANH - XUÂN

XUÂN ...
Hơn bốn ngàn năm Nhấn loại sử
Mùa Xuân nở rộ cả đàng-nhau
Vàng tươi nắng ấm, hù-hù gió
Thơm ngọt hương hoa lộng suối ngàn.

Mưa hòa gió thuận, cây xanh lá,
Đất thò em chụm miệng đọt
Cây hát, tìm to, ngào-ngọt sống !
Xanh trời, nhạc trúc quện chơi-ơi...

Trăm họ thanh-bình vui cảnh mộng
Ngày ngày đui-đốt khúc hoan-ca
Mây to non-nón trôi chầm-chậm
Nhịp sống ngân-ngân điệu thái-hòa

Đêm đến, nhà nhà không đóng cửa
Đời lành, chẳng lượm của ai rơi
Là mùa Xuân đẹp trong Trời Đất
Trong cả lòng người khắp mọi nơi !

Chữ hồng tươi huy-hoàng ngôi ánh ngọc
Trên đời hoa, kỳ-á lòng đầy cương
Gió đầu Xuân đui-đốt... khơi to vương
Vẻ-ưu nhã, mon-man tà đo trắng
Trắng-ái cười, nhìn cũng ó sấp lặn :
— Mùa Xuân nở rộ... rộ khắp non sông
Hôm nay đây là mới thấy to lừng

• Rung theo gió chiều Xuân giòn-gợn nhẹ
• Vì từ lâu theo phôi bần Thánh-Đề
• Có bao giờ ta được nghỉ-ngơi đâu !
• Dân có đủ to mới khỏi lo sầu...
• Trời sắp tối, mây hồng dần tìm đệp
• Ôi ! Ta hãy ở mau nơi Xóm Trúc
• Báo tin mừng gặp rút khắp thôn-trang...
• Tiếng nhạc ngựa vang-vang...
• Mừng vui rộn-rã khắp làng
• Nhà nhà hoan-lộc đến chàng Chítu-Thanh
• Liều to pho-phất cành xanh
• Đào rơi như giắc mọc lành của lan
• Chín xanh riu-riú ở ngàn
• Có bay cho kịp ngày tàn sắp rơi...
• Ngựa dừng đầu Xóm Trúc
• Nàng Chítu Hoa reo vui :
• — Hai chị ơi, ra đến...
• Anh Chítu-Thanh về rồi !
• — Các em tôi vẫn còn thơ trẻ quá !
• Chật ơi gi, là tít-tít reo vang.
• Phải không Chítu-Binh, Chítu-Hoa, Chítu-Lan ?

...Anh đùa thế, ba em đừng giận nhé !
Ngày mai đây, ở huy-hoàng, điem-lệ !
Ngày mai đây, nhạc tấu khúc *Thanh-Bình*
Rầm rầm tiếng, hoa cỏ đẹp tươi xanh
Ngày tới làm đờ muôn đến hát múa
Mừng đại-lễ của hai Vị Thánh-Chúa
Người nhường ngôi !
Người lên ngôi !
Thay phiên nhau đi-đem cả Xuân đời

Cho trăm họ ngàn nơi vui hạnh-phước
Các em hãy nhanh-nhanh là lẽ-phước
Càng anh mau-truyền-hội chốn kinh-kỳ...
Được đầy trời lá-lọt kéo nhau đi
Vang tiếng hát đường hoa rây-róc phần
Lòng nào-nức ngày mai tươi đẹp lắm
Khắp muôn dân xứ xứ rộn ràng-trình...

Chứng trông rên vang
Trùng-trùng điệp-điệp
Nắng ấm trời vàng
Trời xanh kiêng-biểu...

Bình khi ngồi lập-lãnh ánh dương-quang
Vạn chư-hầu lớp lớp, ó hân-hoan
Sống nhân-dân tung-bùng như nước cuộn
Áo muôn màu lung-linh tươi khắp chốn...
... Chợt, nhiệm-mầu, xao-xuyến tiếng reo vui !
— * Mang on Thánh-Đề đời đời,
Người là ánh sáng Mặt Trời mùa Xuân... *
Trên long-xa, lộng-lẫy một Thiên-Hân *
Mặt Nghiêu-Đề như trăng rằm Tháng Tám (1)
Người hồn-hử vậy tay nhìn, xúc-cầm
Chòm râu dài trắng bạc phật-pho bay
Mặt trời Xuân điem-đỏ ngọt ngày say !
Bên người diều-động !
Mên vui ngan-ngọt ngàn mây !
Đầy trời chim, lượn, rừng cây tung-bồng
Mộng lộng-lộng ! ...

Mùa xuân tiếng, reo mừng vang kể tiếp...
Mặt Hoàng-Đề ngồi-ngồi đất ánh đẹp
Bên cạnh Người là Tề-Trương Trưng-Hoa (2)
Mặt trăm-ngâm, rộn rộn ón đa gà...

— Hỡi muôn dân, cợn chư-hầu bần hương ! (3)
Hỡi ba-quần khắp cõi dưới quyền ta !
Hôm nay đây rục-rờ ánh dương-hòa
Rầm rầm tiếng của mùa Xuân trắng-lệ
Ta hợp các chư-hầu làm đại-lễ

Truyện ngắn cho Vị Thánh Chúa lừng tên...
Bông rên trời muốn tiếng thét vang lên :
— Xin Thánh-Vương ó lại !
— Xin Thánh-Vương ó lại !

BẾN XUÂN

Thuyền đi sương khói mờ mờ nước,
Đến bến Bình-minh rục nắng vàng...

Vầng lái thuyền ơi ! đừng ngại sóng *
Xuân mùa Dân Tộc ấm Vinh Quang*

— Người là ánh sáng Mặt Trời !
— Mặt Trời ó ở đó Người ! (4)
Mặt Nghiêu-Đề mờ-mờ ngân-ngân lệ
Người gâu dân, đầu lại mien gâu Người
Trăm năm dài nặng-dưym nghĩa vua, tít ! (5)
Mà nay lại truynng ngời ai chẳng mien !
Nhưng Người đã ởi ông bần mệnh-lệnh :
Cho mọi người bớt số nời, là óu :

— Hỡi muôn dân, bớt khắp cả chư-hầu !
Hãy im-lặng nghe lời ta sắp nói
Ta già, nay mai ở cả hai
Ngài vàng này phật có đấng Minh-Quân...
Là người là hạnh-phước của muôn dân
Được trọn vẹn, cho mùa Xuân vĩnh cửu
Cho lòng người hồn-nhiên hòa-ủ-try...
Đây ! Trưng-Hoa, Tề-Trương của Đường
Nhất u !

Là Minh-Quân, Thánh-Chúa, hen ta nhiều
Thay thế ta chám l, đời thanh-trí
Người đã giúp mở khơi thêm dân-trí
Người cũng ta tuần-thứ khắp chư-hầu
Đem rải truynng Hiều-Đức tận hang sâu...
Đời no ấm, bủ câu bay đệp lượn !
Người hiền ầu, chỉ duy là Tề-Trương
Người chẳng hề xao lãng phân làm đọt
Người luôn luôn lo nghĩ đến người đọt
Hỡi muôn dân ! Có vira lòng đệp ý... *
Im.lim ! ...

Khất trăm bay tỏa nhẹ...
Vẫn im.lim !... Bông đầy dất hoan hỷ
Gió vờn bay phật phôi một rừng cò ?
Hay thông cảm, to lừng rung mạnh mẽ ?
Vua Trưng Hoa bước lên đời tề lệ
Lạy Đất Trời, tuyền các hiệu Tân Vương :
— * Vãng mệnh Trời, cai trị muôn khắp
phương

Mà cũng bớt lòng dân đã muốn thế
Hiệu Ngự-Thuần, từ nay ta tức ó ! (6)
Theo gần truynng của Đức Cựu Minh-Quân
Ta cun bời đời mắt mới là Xuân... *
— Hoan-hô hai Vị Thánh-Đề !
— Hoan-hô hai Vị Minh-Quân !

Vũ * Thanh-Bình * cuốn cuốn sóng triều dâng
Tơ lụa nân rập rờn bay phật phôi
Hai Thánh-Đề hòa vui cùng đại khí
Tiết Xuân hồng hoan-hỷ nung thanh lượm
Muôn màu hoa tung thắm khắp Thiên-Đường
Hoan ca khúc êm đềm ngân đềm đờ
Ồ ! Mùa Xuân no cern vò ấm đờ !
Không tham tàn, chính chiến hóc trời xanh
Không xâm lăng, không ó bực, tranh giành
Đời đệp đẹp, ót mùa Xuân ónh cứu !
Là mùa thơ vương lên muôn thi-từ !
Văn-minh cháng Nghiêu, Thuận thuó xa mà ?
Văn-minh cháng phong-độ của ngàn xưa !
Rối ngàn sau chiến chính loang máu lệ
Nhớ Nghiêu, Thuận, óu sủ...than tận thế ?
Lòng báng-khuynng luyến tiếc một Thiên-Đường.

Rồi Xuân về, cũng rục rỏ muôn phượng
Mà hồn Xuân còn cháng men đềm luyệt
Của thời nào em vui như mộng đệp ? !
Khi loài người... (ó, bát nghẹn tình xuân !)
Khi súng gươm rầm rập khắp đường trần !
Xa nguyên thủy, xa dần dần * bần thiện *

(1) Vua Nghiêu (2359-2259 trước Thiên-Chúa). (2) Tam gọi là Tề-Trương.
(3) Thuở ấy nước Trưng Hoa có vị chư hầu.
(4) Vua Nghiêu, vua Thuận về hiah Mặt Trời, Mặt Trăng, ngôi sao ó óc.
(5) Vua Nghiêu làm vua đấng 100 năm thì truynng lại cho vua Thuận.
(6) Vua Thuận (2259-2208 trước Thiên-Chúa).
(7) Nhân chí sơ, tước bần thiện — Không-từ Bài này viết theo tài liệu trong cuốn * Trưng-Quốc sử lược * của Phan-Khang, xuất bản năm 1943.

Tiếng Chuông TỜ BÁO CỦA ĐỒNG-BÀO CÁC GIỚI

GỬI NGƯỜI CHỊ MIỀN!

Tùy bút của MAI-HƯƠNG

em Hiền lại mặc. Khổ sở nhất là Hiền. Năm nào cũng cứ phải mặc áo thùa. Mỗi lần trông chiếc áo cũ là mặt em buồn xo. Có lần em bắt gặp Hiền khóc thút thít, với cái áo không vạt y của mình. Ấy thế mà Chị vẫn mặc áo cũ và đan áo mới cho em, chớ thấy Chị buồn bao giờ cả. Gia - đình mình ngày ấy thiếu những tiếng nô-dùa của chúng em và nét mặt tươi-tắn của Chị thì chắc đã thành một cái địa-ngục rồi.

Chị mến!
Em ở xa chị lắm, sống nơi tuy ngàn cách, thời-gian đã đổi thay, nhưng bao giờ em quên được những mùa lạnh năm nào chị em mình đã phải chia nhau từng bát cháo. Năm ấy người ta đói khổ biết bao nhiêu!

Mùa đói chưa qua, tiếp đến mùa loạn. Sinh-kế đã bắt chị em mình, mọi người đi một phương. Em không thể nào quên được cái buổi sớm mùa Xuân năm ấy. Hiền trở về, khắp-khênh trên đôi nạng, khối lửa đã tàn hai cuộc đời đương tươi đẹp của người em gái. Chị thì gầy quá, nhưng nụ cười vẫn không tắt trên môi. Chị vẫn cực nhọc, tần tảo bán buôn, nuôi nấng một bầy em đi.

Chị còn nhớ chăng những ngày cuối năm hồi cơ ngày trước đối lạnh còn trùm lên mây mái đầu xanh? Nếp nhà cũ trống trải, chị lại vun bồi, nhàn-nại, can-dam hơn. Năm ấy, giữa lúc mùa Xuân về thắm tươi trên muôn nẻo thế-gian, chị em mình đã thiếu cả từ manh áo lành, khối hương về vẫn không ấm thêm những tấm lòng thanh bạch!

Hiện bây giờ đã lớn, chắc em đã thêu thùa giỏi lắm và đan thêu đồ chị được rồi? Em nhớ lần đầu chị khóc vào buổi sáng hồi xưa em đi xa. Tất cả những gì niệm đêm ấm sớm hôm ấy đã làm em không nên được nước mắt. Chị đã tươi cười như để làm em phấp khởi. Chị bảo: "Em có ý-chí muốn đi xa để học hỏi sự đời, là một điều chị mừng lắm". Nhưng chị cũng buồn.

NGƯỜI CHỊ THÂN MIỀN!
Chị có bao giờ nghe tiếng chuông chùa đổ giữa một sớm giao mùa chưa, chị nhỉ? Âm-thanh quen thuộc cứ sáng chiếu hòa với nhịp huyền - nào của mấy con đường ngoai-ô sầm-uất, trải lên một cách khác thường, trầm-trầm khoan-thật, bằng - khoáng như tiếng thờ dài của người mong nhớ!

Trời đã lạnh rồi, chị nhỉ? Mưa trời có nắng tưới với những trận mưa rào mát mẻ, buổi sớm chiều nắng mây, chị gọi nội xôn xao trong lòng nhân thế.

Sáng nay, khi trông chiếc áo lành lên mình, em bỗng hình dung đến chị, ngày nào, cứ mỗi năm trời đổi gió là hai bàn tay Chị không ngớt thoan-thoạt với mấy mũi kim đan. Những sớm đầu mùa lạnh, em nằm trong chăn ấm lắng nghe tiếng đồng quen thuộc ở buồng bên; Chị đương tìm áo cho lũ em nhỏ mồ côi của Chị.

Em nhớ đến chiếc áo len ấm của Chị cứ mỗi mùa lạnh lại phai màu, như nhạt đi những gì đi vắng. Áo của em thì mỗi một năm mới. Nó chuyên sang cho em Tuấn. Áo em Tuấn,

Em biết, khi bắt gặp nụ cười kém hồn nhiên và đôi mắt vương ánh âu-sầu của chị...

Chiếc áo chị đan cho em từ mùa lạnh năm nào, sáng nay, nhân một ngày đổi gió em đã lấy ra, ngắm nhìn nó hồi lâu để tưởng tượng đến chị. Màu len tím ú-áp trong hương băng-giá, ít đầu dài nên còn nguyên sắc cũ, cái sắc tím thâm mặt đậm đà. Hình ảnh chị trên một chuyến xe hàng xóm chật chội, gương mặt hiền-dịu và nụ cười thắm tươi hiện đến bên em. Chị vẫn phong phanh tấm áo cũ.

Hiền lúc này chắc hẳn đã vừa lòng vì đan được chiếc áo mới để mặc?

Em định lấy chiếc áo mặc vào mình thì những hình ảnh khác, gần gũi hơn, chen lẫn đến: sáng nào, lúc đi làm em cũng gặp một lũ trẻ trần-trụi, lằng-lặng theo nhau vào trường. Chúng làm những công việc vất như lau chùi, khuôn vác; ngày có, ngày không. Vẫn những thân hình trẻ thơ không một manh áo che thân. Sáng nay em lại gặp chúng. Trên những mảnh lưng trần; nước da sạm đen tái đi thành một màu tím bầm, Chúng đi sát vào nhau lằng-lẻ.

Đương tự-lự, sau lưng em, những tiếng cười bông nói lên rộn-rã. Có bạn đồng sự xinh xắn mọi ngày, sớm nay lộng lẫy trong tâm áo nhưng lam còn mịn tươm. Đì bên cạnh là hai thiếu-nữ khác, hơn hờ trong đôi mắt áo len mới. Có bạn trẻ thấy em thì tím tím cười, nụ cười duyên dáng thắm tươi và tự Kim. Ngồi đến những người mong lạnh đến đề "khoe" những bộ quần áo mới, em bỗng thấy nụ cười của cô bạn xinh đẹp lạt-lẻo làm sao ấy; lợt-lạt như cái ánh nắng lên muộn của một ngày cuối mùa lá rụng...

Những Bước Chân Đi

SUỐT một đêm qua, trời không trăng nhưng lòng người đã dậy sáng, cái buổi sáng của thiên nhiên vô trụ: mùa Xuân đã đến rồi, rộn rã với những bước chân người đôn từ vạn nẻo đã đổ về vạn nẻo, đón lấy cả không gian vô tận đang chuyên mình.

Tôi lặng ngồi bên song cửa sổ, nhìn từ bóng người lướt qua, mắt không trông rõ, nhưng tai tôi như thu cả âm vang của những bước đi, rõ từng tiếng một, hay hòa với nhau trong một điệu nhạc tôi chưa hề được nghe. Trên trời, một ánh sao băng lướt nhẹ, vút một hút như phóng mình về nơi không biên giới.

Có một lần nào tôi đã nghe những bước chân đi, đi từ lòng dân tộc giữa điệu nhạc trầm hùng gai gian khổ, dầm lên và chôn vùi tất cả những cận bã của xã hội loài người. Ôi những bước chân đi bọp đổ cả thành trì cũ kỹ, xây dựng lên lâu đài hạnh phúc nguy nga giữa màu trời rộng, sông dài và cộng mọ non đang bừng lên sức sống!

Tôi nghe bước chân người anh lao động, người bạn thanh-niên đi xây dựng cuộc đời tạo lại niềm vui sống của đồng bào, đã khổ đau vì bao năm binh lửa.

Rồi hôm nay tôi lại nghe những bước chân đi, giữa lúc cành hoa còn trĩu hạt sương, đang luyện gió êm êm nhẹ lướt, giữa lúc nắng Xuân từng tia một đăm phùng vào màn đêm tối ám... Những bước chân đi sao mà rộn rã, những bước chân đi đón lấy ánh Thanh Bình, đón lấy một màu xanh muôn thủa. Những bước chân đang đi thẳng vào lòng người cõi mở đón Xuân sang.

A ha! Đây rồi những bước chân đi thắm tình sông núi, đi sâu trong tâm tình dân tộc, giữa một miền đồng ruộng bao la chen lặn với núi rừng trùng điệp. Những bước chân tiến mạnh trên nhịp cầu đất nước, hướng về nẻo Tin-Yêu của lòng người, đi xây mỗi tình tha thiết. Những bước chân này tôi chưa được nghe, tôi chưa được biết, nhưng tôi tin rằng rồi sẽ nghe được.

Hỡi Mẹ hiền đất Việt, chắc người cũng đang rộn lòng chờ đợi bước chân đi của đám con dân yêu mến!

LE-THU

Tùy bút của LÊ-THU

NỮ KỶ-GIÀ —
Nhơn đâu năm xin chị cho biết chị có nghĩ gì đến người chồng lý-tưởng không?
CÓ GÁI QUÊ —
Chưa có ơ, tôi đang nghĩ đến...bầy heo trăn hết.

CƯỜI VỢ' NGHỆ SĨ ĐỀ AN TẾT
(Tiếp theo trang 18)
— Không được! Yêu nghệ sĩ tân nhạc ít nhất mình phải có "gió" nhiều; hoặc đã mình phải là nhạc sĩ có tên tuổi mới mong hy vọng, và muốn là được!
Chị bằng mình nhào qua biên giới cái lương xem sao. Cái lương cũng có những có ngon lành như bên Phụng Hào thì có Hoài Dung, Hoài Mỹ, lớn lớn có Kim Cương.
Nói đến kỳ nữ Kim Cương là tôi chíp liền trong bụng, được rồi! phen này chiếm được quả tim Kim Cương cũng như vợ được một túi hạt xoàng, tha hồ mà xài ư.
Trước khi về đi, tôi điều tra kỹ, nghe nói bên ta có anh cao cao, bên hữu có anh lùn lùn, hậu tập có anh mập mập, tôi rừng mình, có cảm tưởng như mình sắp rờ đụng "sứa lửa"!
Nhưng hỏi anh lùn lùn, anh lác đầu, trẻ mới nói:
— Đừng giờ! Ta tu mà! Tôi hỏi:
— Anh tu chùa nào?
Anh lùn lùn cười, hát cảm:
— Tú hú!
Kế gặp anh cao cao, hỏi thì anh đáp ngay:
— Ta đang lo tập tuồng cho Thanh - Minh trình diễn vở "Hung-thần trên thiết-giáp" một muốn chết ai ở không đâu mà "yêu".
Tôi hỏi gần:
— Ờ! Không yêu, thiết họ ta?
— Thiết mà! Ta nói láo... thế có vợ đánh chết!
Biết rõ hai lão trăn này chắc chắn không có chuyện gì đại sự, đáng lo ngại tôi mới xuống tay soạn họ ngay anh chàng mập người khoe cái bụng gầy ngày... điềm tình nói:
(Xem tiếp trang 30)

HAI NHÀ THƠ NGHÈO

Tên TÁO QUẢN

Bất chợt thì có lễ cũng bất chợt thật, nhưng mà họ cũng một hôm, mình lại cũng một hôm, họ cũng hôm sau, mình lại đi nhanh hơn là cũng ngày hôm trước.

Bạn có đọc Phong thổ ký của Chu Xứ, Mông hương lục của Ngô từ Mục và Vũ lâm cư sự của Chu Mật không? Những sách ấy toàn chép tục bèn Tàu tiên ông Táo vào đêm 24 tháng chạp, gọi là « Niệm từ gia » Niệm nghĩa là hai mươi.

Họ cũng như mình, làm có làm bàn để ông táo soi, mà mũ áo bằng giấy để ông Táo đội và mặc, Đốt vàng bạc giấy để tặng họ ngài. Sự ngài không có xe, bèn ta mua cả chép làm ngựa cho ngài cưỡi, bèn Tàu dán đĩa phát giấy làm kiệu cho ngài ngồi. Toàn là những lễ vật vô lý, mong ngài bớt xấu đây, thêm bớt trong tờ trình, hồng đức Thượng Đế xét công quả mà cho hưởng nhiều hạnh phúc năm sau.

Những gia đình phong phú, đến hôm ấy, sự sấm sưa ăn tết đã thừa đủ, thì tha hồ mà bày ra cỗ bàn, nào chông nào vớ, nào con, quay quần cúng bái, ăn uống vui vẻ. Duy những gia đình nghèo, thấy cúng năm hết tết đến, túi tiền không bầu bủi được vào đâu, thì chỉ những nhìn nhau mà than thân từ phận khổ thứ nhất lại là những nhà thi sĩ nghèo. Đã nghèo lại đồng con, lại được trời phú cho có cái óc biết nghĩ.

Ấy chỉ vì biết nghĩ, nên mới lầm chuyễn, nên chúng ta ngày nay mới được thưởng thức những câu thơ như oán, như thê, như chế, như điệu, như khinh một một loại tự doan vô ý thức.

Tôi muốn giới thiệu các bạn đọc 2 bài thơ của 2 thi sĩ nghèo có tiếng là Trần Kế Xương (1870-1907) người nước Việt Nam ta, và Quách Lận người nước Tàu.

Trong năm con heo, xin hãy coi chừng những thứ Anh * hiểu nghĩ * kêu trên đây!

KHÔNG biết ai sinh ra cái tục tiễn ông Táo vào ngày 23 tháng chạp ở nước ta, để cho bao nhiêu thi-sĩ đua nhau mà làm thơ chế điều. Nhưng cái óc hoài nghi chắc lại để cho ông bà ông vải chứng minh hẳn bất chợt các ông Táo mà về với sinh lễ nghĩa.

Nếu bạn giàu tương tượng, dịch địa thứ làm than nhà thi sĩ nghèo, trông thấy cảnh vợ con túng thiếu, áo không đủ ấm, cơm không đủ no, mà hôm cúng ông Táo ở nhà mình thì nhang lạnh khói tàn, thì củi lửa đỏ, mùi nấu nướng thơm tho, tôi đổ các bạn có thể than nhiên không nghĩ ngợi gì đến?

Nếu bạn là thi sĩ, tất bạn sẽ than thơ ra lời thơ để oán trời trách người, hoặc đổ cho thời vận.

Thì đây, lời thơ của thi sĩ Trần Kế Xương dù cả giọng một thi sĩ oán trời trách người, mà lại dù cả giọng một tục từ phát bản. Bạn có thể thấy hết cả những tiếng thơ tàn của kẻ phàm vớ câu trong 8 câu

thơ của thi sĩ. Nhưng là một điều là tiếng tục lẫn ý ghép vào giữa câu thơ của họ Trần tự nó biến đi mất cả, mà chỉ còn lại những lời nhẹ nhàng pha mùi chua chát mà thôi. Thực là khéo dùng tiếng tục ở trong tiếng thanh. Ấy Kế Xương cũng khác người ta ở chỗ đó.

Đây, 2 câu phá, thừa :
Hôm nay tháng chạp hai mươi
Ông Táo lên trời hát chuyễn ta

Chữ * hát * nhà họ đã ngụ ý không tin, mà chế điều rồi

đấy, Thứ xem ông Táo * hát * những chuyện gì của nhà nhỏ :
Rồng tuếch rồng toang : nhà đứt bụi;
Lạnh ngõ lạnh ngắt : bếp lờ mờ
Nhà nghèo, không có đồ đạc gì, chỉ trời có bốn vách. Bếp không có gì thổi nấu, dù ngày tiễn ông Táo cũng vậy. Lấy câu sau ở phương-gôn * rồng như đứt bụi, lạnh như lờ mờ *.
* Đứt là tiếng tục, những *bụi*

lại là tiếng thanh. * Lờ * là lời bản, nhưng * mờ * lại là lời sạch. Cúng bụi, của ma ; ai còn dám cười !
Cơm ăn lưng bụng con nheo nhóc ;
Váy hở ngang đùi vợ suýt soa.
Hai câu luận này, cũng như hai câu thực, toàn là sự thực tưởng khai ở trong tờ * lập hồ * của cụ Táo. Cơm không có, con vắn phải ăn đói. Lại không có tiền mua vải, vợ phải may vá ngàn, nên không chịu được tiết mùa đông rét lạnh mà phải suýt soa. Có * hát * thì hát được như thế là hết.

Đến hai câu kết. Hai câu này nó làm nổi cả bài, nhất là câu cuối cùng cũng có chữ tục :
Chắc hẳn trời ghen hay chữ quá,
Thà rằng đốt tít quách cho qual

Nghèo túng kiệt cấu như thế, mà nhà thi-sĩ ta vẫn không khỏi cái tính tự phụ : có lẽ vì mình hay chữ, mà thứ nhất lại là hay chữ * quá * , nên trời ghen bắt phải bần cùng. Chẳng thà đốt nát như ai. Trời không ghen vào đâu được. Hoa chăng như thế mới giàu ! Thế ra nhà thơ Tú-Xương coi những nhà cửa toàn là hạng đói... cả.

Đây thơ của thi-sĩ họ Trần ở nước ta thì có vẻ ngạo nghễ như thế. Đến thơ của thi-sĩ họ Quách bên Tàu lại bước bình lạ thường :

Bạch mẽ xuất ma như ngọc tràn,
Thương hoàng tác bính cam nhập thần,
Thanh trúc dâng kính phục dư kieu,

Hồng tiên tiên tối hồ xa luận,
Nguyễn Hầu thượng thiên mạc thuận tuân,
Chúc Hầu chi lat phúc ngũ dân,
Bột kê cầu tài Hậu bát văn,
Nam thân nữ ngam Hậu bát sần,
Thường thời đột * yên hữu doan tuý,
Hữu thời bực chuyễn thiên thấp tẩn !
Hữu cư ngũ gia diệc văn cứu;
Lượng như Bào-Thác trị ngã bần,
Thượng thiên cao cao, để sở viên ;
Kỷ sát tiêu thân tủng sự lan,
Binh sinh sở sự bất khi nhân,
Kim triều tại bất, tiền tri từ ;
Phá khả bất cầm, dư hảo hoàn,
Hữu tửu tại Vinh, thính tại bôn,
Cổ sự liệu đi tao đồ môn,
Yên tri Tư-mệnh bất nhất tủy?
Ngã dĩ độc chước dư không tôn,
Thiên gia tống thân bực trúc lờ,
Tiêu nhi sách phạm môn đổng để

Dịch nom :
Gao trướng đã nhỏ như bột gạo,
Đã làm bánh ngọt dâng cúng ngài.

Tre xanh buộc với giá cây đến làm kiệu,
Giấy điều cắt ra dán làm bánh xe cho ngài.
Xin ngài lên trời ngay cho, chứ có chậm chạp,
Chúc ngài khi trở lại làm phúc cho dân nhờ.
Ở nhà tôi : những việc cái có nhau, ngài chỉ có để vào tẩu Con trai, con gái tôi, chúng có rên rĩ, ngài đừng có giận !
Ông khôi hễ nhà tôi thờ ông nhiều khi phật người lạnh, Nhưng cũng có khi bị cắt trời thì khổ chịu lắm.
Ngài ở nhà tôi kể ra cũng đã lâu.

Chắc ngài cũng sống như Đò-Thúc mà biết rằng tôi nghèo, Đức Thượng-Đế thì cao xa, Duy có tài này tôi nhờ là giống chấy, giống rắn để chúng nó cắn đốt tôi mãi !

Bình sinh tôi không có lờ lạc ai,
Việc đó, ngài đã biết rõ cả.
Nay lay ngài, tôi xin thưa :
Sự giàu tôi không cầu, sự dư tôi xin hoàn.
Tôi có rượu ở chạt, để ở trong chậu,
Bất chợt việc cũ gọi là cúng ngài.
Không biết ngài có chịu uống say không ?
Mà để một mình tôi chén mồi cho đến con cái bị không.
Thiên hạ người ta tiễn ngài, đốt pháo đình tại,
Con nhà tốt thì : đưa con nhỏ đi, đứng ở cửa phía Đông, khước mếu đời ần.

Họ Quách này tuy ý kiến cũng như họ Trần ta là nhạo báng sự dị đoan, nhưng tỏ ra là một thi sĩ phong đất và bướng bỉnh. Tôi tuy nghèo, nhưng vẫn có rượu uống. Tôi ít cần sự giàu, cũng cóc cần sự dư. Vì tưng, vợ chồng hay cãi nhau ; vì đôi rét, con cháu hay mếu khóc. Chỉ cần Táo quân, ngài đừng đi tới đến những việc đó mà sưng cổ. Bếp núc khi đỏ lửa, khi người lạnh, cốt ngài lượng tình cho là đủ. Chỉ cần ngài có thể, nên gọi là chai rượu, bánh gạo, và kiệu bằng giấy, tiễn ngài thượng lộ ngay cho.

Xem như thế, thi sĩ họ Quách con phong lưu hơn thi sĩ họ Trần vì bệch nức con có khi đốt được bằng củi ướt, tiễn ngài Táo còn có bánh, có rượu, chứ nhà thi sĩ họ Trần của ta thì chỉ tiễn ngài bằng nước bọt...

CUNG CHÚC TÂN XUÂN

Nhà thuốc VẠN - AN

Người muốn thông minh cần bổ khớ giải trí cho trẻ em uống * SÂM YẾN BẢO NHI HOÀN * thì đem lại gia đình hạnh phúc.

VẠN-AN-ĐÔNG

55, Đường Nguyễn-hiến-Vương — Bìnhhoà

CAM ĐOÀN HẾT THẤT-VONG • TIỀN MẮT TẬT CON •

Y-SU **HÒAN-VINH** 62, đ. Tô-hiến-Thành (Thương-Trực) **CH-Hoa - SAIGON**

CHUYÊN TRỊ BẢO ĐÀM BÀCH HUNG • CHỮA GÁP THAY GẤP THUỐC • : Suyễn đờm, Ho huyết, Nhức tim, Nhức mắt, Nhức đầu, Õi tai, Hoa mắt, Mất ngủ, Đau cục máu, Ngồi 50 con kinh, Đường đờ kiến, Phong cảm khầu, xa về biểu đờn trụ căn.

TÂN CA VĨNH NHẠC KỊCH

Bài Của VĂN NGHỆ SĨ

NHIN LẠI NĂM QUẢ NGHỆ-SĨ NỖ LỰC NHƯ THẾ NÀO ?

Đầu năm Mậu-Tuất cho đến cuối năm nhâm, phong trào Tân-ca nhạc-kịch có thể nói chìm sâu và nghệ-sĩ bị-quan trước những tiếng chuông báo động !

Đại-nhạc-hội không gây được ảnh hưởng tốt đẹp ở thủ-đô, các nhà tổ-chức chạy bay xuống tỉnh định nuôi dưỡng lại phong trào, nhưng thấy đều thất bại và lừng-cùng xung-đột quyền-lợi, đã kịch nhau nặng nề !

Nhưng bắt đầu mùa mưa, người ta thấy Đại-nhạc-hội mọc lên như nấm. Khởi đầu do Châu-kỳ và Hoàng-Sơ đã phá ở rạp Thông-Nhất, sân đá khá-quan, Nguyễn-hữu-Thiết hợp lực tổ-chức Đại-hội Giao-duyen suốt một tuần tại rạp Nguyễn văn Hào.

Tạp chí đó, tại rạp Aristot, Ea nhạc Hội Hải Hước kỳ I, kỳ II, kỳ III ra đời; rồi đến Đại Hội Quốc tế... gây không khí rộn ràng, vui vẻ; nhưng kỹ thuật, không gây được thành tích nghệ thuật gì đáng ngợi khen ngoài tính cách tổ chức chớp nhoáng đề quà quà « ba mô... »

Sau đó rạp Thống Nhất đón tiếp những Đại Hội to tát, được quảng cáo bằng những danh từ « vĩ đại », « vạn cổ chí kim chưa có lần thứ II » (? !)

Ở đây, chúng ta thấy có những « tay tổ chức » có tiếng như Hoàng thi Thơ, Trần văn Trạch, Anh Lân, Hiền Lương, Xuân Dung, Ba Bê, Phong trần Tiến, Thanh Vũ, Xuân Sơn, Như Mai, Châu Kỳ... thay tay nhau cho đến hết mùa mưa.

Khoảng thời gian này, Hoàng thi Thơ lên thành đoàn lên đường lưu diễn qua những thị trấn ở dọc theo dãy núi Hoành Sơn, mệnh danh là chuyến TRUNG-DU.

Sau chuyến đi « lịch sử » này, năm móng mâu thuẫn giữa nghệ sĩ bác phát khá dữ dội. Hoàng thi Thơ tuyên bố: vì nghệ thuật và muốn rạng danh tại xứ sở chứ không vì ý thức tước lợi đơn thuần !

Nghệ sĩ đi chuyên này đồng thanh phê bình BẦU THƠ :
— TỆ !!!

Hoàng thi Thơ lên tiếng phản đối :
— KHÔNG !

Trong khi « ác tổ chức qui mô, vĩ đại bán vé quá cao từ

Cứ mỗi một mùa xuân đến mùa sắc của cuộc đời bùng lên, âm-thanh trời đất, tâm tư con người háo-hức, rạo-rực, lâng-lâng, mơ ước và tin tưởng hơn bình thường.

Nếu nghệ-sĩ phản-ánh được mùa xuân của cuộc đời lên sân-khấu, là đã đoạt được một phần vinh-quang của nghệ-thuật, một sự tin yêu vô bờ bến của dân chúng, một sự hành-diện gần như thề-liêng vô cùng ! Do đó chúng ta thì... 100 đến 120 đồng ghế thường hạng, đã không mấy người thành công, thì rạp chớp bóng Thanh-Bình mở kỳ-nguyên bằng « Đại-Hội Bình-Dân » được ủng-hộ nồng-nhiệt của khán-giả Tiếp theo đó, rạp Cathay phát cổ với Nhạc-Hội Đại-Chúng.

Giá vé bình dân, Đại-Chúng được hoan-ngênh, cũng là một dịp chứng minh sân-khấu Tân-ca-vũ-nhạc-kịch không bị khán-giả bỏ-qi;

Mặc dầu khoảng thời-gian này phim hay của ngoại-quốc khảm-ngọt xâm nhập vào thị-trường văn-nghệ ở Thủ-đô

THÀNH TÍCH NGHỆ-THUYẾT Nghe Tân-ca

nhạc, ở đài phát-thanh không thấy có gì tiêu-biểu sự tiến-tiến vượt bậc, mới lạ qua các ban. Tuy nhiên, thỉnh-già cũng có tín-nhiệm vào hai ban Dân-ca : Hoàng-thi-Thơ và Nguyễn-hữu-Thiết.

★ Nói riêng về nhạc-phẩm, người ta thấy Hoàng-thi-Thơ đã được hoan-ngênh với trường ca « Máu hồng sự xanh », ngoài ra trường ca « Ôi !

Ngày trọng-đại » và « Triều vũ thế-hệ » là những bước chân dậm lên vết chân cũ, vì nó không có tính-cách biệt-lập, chứa đựng nhạc-cảm chân-thành và tiết-tấu mới lạ ? Nghe nhiều đề chán !

Những ca-khúc sau này như « TÌM ANH, TÌM EM », « ĐÊM CUỐI CÙNG » kém giá-trị văn-nghệ hơn loại ca-khúc khuyên-lường dân-ca ! Hoàng-thi-Thơ đã « thoát » có thể nói là chưa toàn-diện, nhưng bản nhạc lại được nhiên-tien.

★ Nhạc-sĩ Phạm-Duy mất đã từ ngày này sang tim cái « cao-siêu » của điện-ảnh. Nhạc-hứng không còn phong-phủ, và qua biến cố của cuộc đời tư, trong năm vừa qua, Phạm-Duy chỉ có vài bản hát nổi lên tâm-tinh; ngoài ra, không ai nghe âm-điệu gì đẹp như « Tinh ca », « Về miền Trung », « Phạm Ngộ » thuộc trước của Phạm Duy nữa ?

★ Lê Thương đã không sáng tác được vài khúc nhạc xưa, không có nhạc khúc nào nổi lên được :

— « Tôi đây » Lê Thương ! như hồi mấy năm về trước, anh đã sống nhiều cho văn nghệ. Tim đâu ta âm hưởng tương xứng với nhạc điệu ba bài Hồn vọng phu ?

Gần cuối năm, Lê Thương tung ra tại Nhạc Hội Đại chúng vở nhạc cảnh « Chiều quan Công Hồ » có tính cách trào-lộng nhưng không kết quả như ý muốn.

Năm tới, liệu Lê Thương có hướng nào đi lên ? Hay âm nhạc đối với anh không còn thiêng liêng như trước ?

★ Trần văn Trạch nặng về tổ chức, có lẽ nhớ thế nên đi về Huế Kỳ và « mang tiếng » khi có ý định lập « nhóm » gồm: Khánh Ngọc, Ba Văn, Bảy Xê và định mượn tiếng Kim Cương, tiến tới... làm bầu Tân nhạc ?

Dư luận sôi nổi, nhưng Trạch chỉ mỉm cười, cứ lâng lâng mà đi... tìm mùa xuân.

— Khuyên hướng hoạt ca-hài hước không phát triển mạnh mẽ, vì ngoài Trạch gần như không có gì xuất sắc hơn, có đôi « uyên nguyên » Tăng Lâm Xuân Phát, tiến lên nhưng chưa gọi là đầy đủ cho khuyên hướng này.

VƯỜN LÒNG...

... Đêm rằm tháng tám, Thọ đến nhà Văn. Văn đang ngồi sân hóng mát. Dưới ánh trăng vàng vác, Văn như một tiên nữ Chàng hiểu đây có gì trông hoa Dạ Lý hay không mà Thọ thấy mùi hương ngày ngát, hay là mùi thơm nơi mái tóc đen huyền của Văn, mùi thơm ở da thịt của một người con gái đẹp ?

nói với em một chuyện... Văn vẫn hơi cúi đầu xuống, hai bàn tay bập măng theo nhỏ đang vịn về lấy tà áo. Trong phút xúc động đến cực tột, Thọ cảm thấy lấy đôi bàn tay Văn siết chặt lại. Để ven tay mình trong tay Thọ, Văn kêu khẽ :
— Anh !

Đúng 7 giờ 30 sáng nay, Thọ đến phi trường Tân Sơn Nhất để đáp phi cơ sang Phi. Chẳng có ai đưa tiễn Thọ, chỉ có Văn. Văn hôm nay có vẻ thoáng buồn. Nhưng sao lại càng thấy tăng thêm vẻ đẹp ở đôi mắt đen lay láy đó.

Giờ ở phi trường lòng lòng thời, tà áo dài của Văn quấn sang chân Thọ như quyến luyến chẳng muốn rời xa nhau.

Sau khi đã xong tất cả thủ tục giấy tờ và hành lý, Thọ đưa Văn vào phòng trà, cả hai ngồi đợi phi cơ đến. Trong khoảng thời gian ngắn ngủi này chẳng ai nói với nhau được một lời. Ai cũng muốn lặng nhìn nhau để cố kéo dài những phút giây gần gũi.

Sức nhớ Thọ hỏi Văn.
— Anh đã biến địa chỉ của anh cho em rồi chứ ?

Văn đáp :
— Rồi anh ạ. Khi qua đến

là gửi thơ về liền cho em nhé. Thọ gật đầu.
Giờ phút chia ly bao giờ cũng buồn rười rượi bao nhiêu kỷ niệm ngày sum họp lại hiện ra để cho người trong cảnh phải tiếc uổng những ngày vui cũ.

Riêng ở Văn hôm nay, ngày chia tay với Thọ, Văn lại nhớ ngay đến chị Huyền. Ngày xưa chắc Huyền cũng có lần tiễn đưa một người đi, không ngờ người ấy đi biệt biệt...

Một tốp quân nhân bước vào phòng trà. Họ tươi cười, nói vang cả phòng, trên gương mặt ai cũng lộ nét hân hoan sung sướng.

Một người tách đoàn đến với Thọ và gọi :
— Thọ hôm nay đi à ?

Thọ gật đầu chào bạn, Thọ hơi khó chịu, có lẽ vì sự gặp gỡ này đã làm cắt đứt dòng cảm nghĩ về chuyện tâm tình của Thọ. Thọ xoay qua giới thiệu với Văn :
— Đây anh Quân bạn của anh. Và đây có Thu Văn, bạn gái rất thân của tôi.

(Xem tiếp trang 32)

(Xem tiếp trang 33)

Thọ rón rón đến bên Văn, làm nàng giật mình.
— A ! anh Thọ.
Văn ngược nhìn Thọ, đôi mắt như một bầu trời trắng vàng thơ mộng.
— Có lẽ cuối tháng này anh phải đi xa Văn ạ. Đi đến ba tháng mới về.
Văn im lặng, đôi mi mắt chớp nhanh.
Thọ chỉ trông tới có giờ phút này để tỏ thái độ lòng mình với nàng.
— Em Văn, từ lâu anh muốn

KÍNH CHÚC TÂN XUÂN

Hiệu **LAMI**

Chế-tạo và sửa-chữa tất cả dụng-cụ Âm Nhạc
Ráp và sửa Máy Vô Tuyến Điện

Chủ nhân : Nhạc-Trưởng Đ. TRI-KẾ
Cựu Nhạc-Trưởng Q.B.V.N.C.H.

Cửa Tổng Quên Trị việc Bãi Phạt Thanh Quốc - Gia
Sở-nhạc, nhân viên S.A.C.E.M. Paris

180, Lt-Lai - SAIGON VIỆT-NAM

Có phải đã sắp đến giờ Giao-thừa rồi hở Liên ?
Thảo nào em thấy gió đã đầu mùa, không còn heo hắt cả lòng người.
Và,
Như thế là ba mùa mong đợi, kể từ ngày em bị mất hẳn ánh sáng cuộc đời !

Hay là con người ấy nghĩ rằng em không còn được những cánh thư hồng, em không nhìn được những nét chữ cứng rắn, với những lời lẽ nồng nàn yêu thương. Cho nên, chàng không hề viết gửi về cho em nữa !

Không, em không tin rằng chàng lại bỏ hẳn tâm như thế, em vẫn nghĩ rằng lúc nào chàng cũng nghĩ đến em. Đến người con gái mù lòa này mà cứ mỗi độ Xuân về, thì những con én hay liệng ngoài song cửa là em lại ra ngoài đợi chờ, để tiếp nhận những cánh thư hồng ở tay bốn phương trời nào đó gửi về cho em. Những cánh thư ấy bao giờ chàng cũng mở đầu bằng câu : "Hôm nay có những cánh mai vàng đã bắt đầu nở, nên anh viết vàng viết thư này gửi về em."

Tuy không hề gặp nhau, tuy không nghe được những lời nói của nhau, nhưng bao giờ em cũng tưởng tượng được là con người ấy hẳn là một chàng trai tuấn tú, mạnh bạo và những lời nói phải là một giọng ấm và êm.

Có phải chàng đời chỉ đẹp bằng mộng, chỉ thiết tha bằng những mong chờ ! Thế nên đã

bao mùa Xuân qua, em vẫn vui về ra ngồi bên song cửa để đợi những cánh thư của người mà mình không hề bao giờ gặp gỡ.

Cũng tưởng cái tình yêu trong mộng ấy sẽ bền mãi mãi ! Nào ngờ đầu xuân mùa Xuân này, em đã trở thành có gái mù lòa ! Chỉ Liên ơi ! Hẳn là người ấy sẽ chẳng bao giờ gửi thư về an ủi em đâu !

Không, em biết lắm ! Em biết rằng chàng ai đợi gì đi về một người con gái tật nguyền, thì giờ đầu mà viết lên những tiếng nói thiết tha khi biết rằng người tiếp nhận chẳng bao giờ đọc được nữa.

Đây, cũng lần gió hiu hiu này đây và em nghe tiếng va chạm của những cánh mai vàng đang cựa mình hé nhụy ! Lại một mùa Xuân mong đợi trong lòng !..

Nhưng chi bảo sao ?

Lại có cánh thư hồng bay về nơi em à ?

Không, chi đừng dối em mà làm gì ! Chi đừng để cho người em gái tật nguyền của chi lại ôm một mối tình hồ !

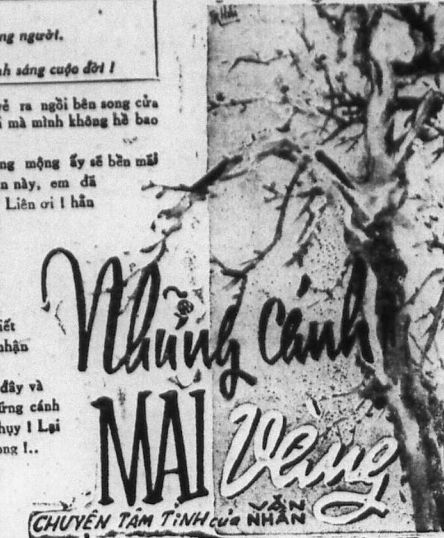
Vì em biết chắc rằng sẽ chẳng bao giờ có nữa. Thật à chi ?

Chi không nở dối em đây chứ ?

Ồ ! Em vui sướng quá, em cảm thấy mùa hoa đang nở ngập trong lòng !

Phải rồi ! Đây cũng cánh thư này, cũng k huôn khổ này và linh giác em cho em biết rằng cũng màu giấy xanh nhạt dịu dàng với nét chữ cứng rắn cũng những lời nói thiết tha.

Chi đừng xé thư ra vội ! Hãy đưa đây cho em, hãy để em ôm ấp

thư này vào trái tim, hãy để cho em tìm hồi nhớ của người xa xôi ấy ! Hãy để cho em hưởng tận cùng những giây phút xúc cảm này.

Và, chi ơi ! Em đã đoán được trong thư này chàng viết những gì rồi.

Tất nhiên bao giờ cũng mở đầu bằng những câu thăm thiết "hôm nay có những cánh mai vàng đã bắt đầu nở, nên anh viết vàng viết thư này gửi về em" !

Ồi chào tế nhị làm sao ! Tha thiết làm sao và chân thành làm sao ! Em chỉ còn biết mỉm cười sung sướng, nhắm chặt mắt lại để tìm trong cảnh u huyền ấy một cảnh mộng thật êm đềm để rồi xấp đặt một chuyện ân tình huyền ảo !

Phải rồi, chỉ là huyền ảo mà thôi, có phải vậy không chi Liên nhi. Vì bao năm qua em chỉ nhận những cánh thư hồng chứ có bao giờ em nghe được những lời lẽ nồng nàn tha thiết ấy ở bên tai đâu, Cho đến hôm nay, đôi mắt em lại mù lòa

mất rồi, thế thì em lại mất luôn những nét chữ của người xa vắng tự thuở nào.

Nhưng không, vì những nét chữ ấy lúc nào cũng còn sáng to trong tâm hồn em. Như hôm nay đây, tuy em không còn đọc được như xưa, nhưng với nét chấm, nét phẩy em vẫn còn thuộc lòng trong cánh thư này.

Em không muốn cho ai đọc lá thư này ngoài em ! Em sợ họ sẽ hưởng mất của em một phần nào những lời lẽ yêu thương thăm thiết, hoặc họ sẽ biết được những tiếng nói trái tim của người phương xa gửi về cho em ! Nhưng nếu không đưa cho chi đọc hộ, thì làm sao em biết được người ấy nói những gì. Có phải em ích kỷ quá không hở chi Liên ?

Cảm ơn chi đã không giấu em vì những lời lẽ của người bạn gái thốt ra bởi vì lòng nó đang chứa chan một niềm thông khổ không bờ. Vàng, em ngồi lặng yên để nghe chi đọc đây, Chi cứ đọc đi, để cho em hình dung trước mắt em lá thư của chàng.

anh cũng vội vàng viết thư này gửi về em. Vì đêm nay là đêm cuối năm mà anh biết chắc rằng ở quê nhà, người em gái bên song cửa của anh có lẽ khi nhìn thấy những cánh hoa mai vàng bắt đầu nở hẳn là em vẫn nghĩ đến anh. Một người anh phương trời phiêu bạt mà chẳng bao giờ em biết mặt.

Nhưng rồi anh lại nghĩ rằng: không hiểu em có còn nghĩ đến anh không ? Hay là giờ phút này em đang vui sống cảnh êm ấm gia đình, có khi em quên nhớ đến một người từ thuở xa xưa vẫn hằng đi qua cửa nhìn em để rồi lại ôm một hoài bão trong lòng ! Rồi về sau lần "hân" về cuộc đời gió cát, như xưa cứ độ cuối năm lại gửi về em một cánh thư tâm tình.

Anh cũng không nhớ được đã bao năm qua rồi, đã có bao cánh thư lòng anh gửi về em cứ mỗi độ xuân về. Và chi biết rằng cứ phải viết, viết cho em mãi mãi, dù có chịu sự hắt hủi của em. Cũng như hôm nay, tuy đang sống nơi đất lạ quê người. Thế nhưng khi thấy những áng mây hồng trôi qua, hơi gió thoảng màu xuân đầu mùa. Anh lại nhớ đến em, có lẽ em vẫn, (dù chỉ là sự tò mò) sống trong anh. Để rồi lại cứ ra cười cho một anh chàng đẽo cưa ốm mãi mộng hão huyền, anh không dám tưởng như thế vì anh sợ thành sự thật. Có phải thế không em, có phải sự thật đời khi cũng tàn nhẫn lắm không em ! Vì thế cho nên đời anh chỉ toàn để bằng mộng tuy chỉ là mộng hờ.

Em ơ,
Hôm nay ở đây không có những cánh mai vàng nở ở quê hương, ở đây chỉ có toàn là hoa hồng mà không phải anh đến đây vì hoa ấy. Mà chính ra anh đến đây để trả cho xong cái nợ tang bồng.

Nghĩ như thế, anh cảm thấy lòng mình se thắt lại anh bình dung đến ngày mai đây, khi bao người thân yêu đang quây quần dưới mái gia đình để sắp sửa đón xuân sang, thì anh, vẫn là hồn sỏi lăn qua khắp nẻo đường đời cát bụi.

Đời người ta sống có biên thù, không bao giờ xé dịch cả. Thì lại có lúc anh cứ đi với cả chàng.

★ ★ TẾT NGUYÊN ĐÁN ★ ★

(Tiếp theo trang 17)
chưa. Ngày Tết chỉ cúng hương hoa, nhưng phái phụ nữ thích xin thẻ. Vào đêm hay chùa cúng vàng hương, rồi cúng tiền cho nhà chùa hay cho ông từ để xin thẻ.

Thế rồi ra số nào thì chiếu số ấy, người xin sẽ được một que. Ai không biết chữ nhỏ, phải nhờ các cụ dò làm nghề toán thẻ, xem họ.

Xong phần sự lễ chùa, nhà nào cúng cứ con trai vác cuốc ra đồng sửa lại phần mộ. Vài cây hương gió lộng chạm mái mới cháy, lửa mới cây xanh hơn hồ, giờ phút ấy, đứng trước phần mộ, người còn sống mới cảm thấy thấm thía sự giây liên lạc chặt chẽ nối liền với những người đã khuất. Ở nơi thành thị người ta không vác cuốc thì người ta mang hoa xuống nghĩa địa.

TẬP QUÁN NGÀY TẾT
Ngày Tết ai nấy đều vui vẻ,

hồn hờ, tạm quên hết những nỗi phiền muộn hằng ngày, người lớn quên công ăn việc làm, công nợ ; trẻ nhỏ quên bài vở, ai nấy vui chơi thỏa chí. Tết, chợ không nhóm, nhà nào nhà nấy trừ sẵn thức ăn đủ ba ngày Tết, cả cho nhà lẫn cho khách. Cả bàn tùy với mực sanh hoạt của từng nhà, nhưng đại loại thì nhà nào cũng có thịt, có cá, có bì, dưa giá, rau cải, v. v. Ta hãy còn giữ tục mổ lợn chung nhau, rồi chia phần. Nhà nào cũng có trà, rượu, thuốc lá và trâu cau.

Nhà sang thì có mứt, bánh trái, hoa quả. Nhưng không nhà nào thiếu bánh chưng, một thứ bánh đặc biệt ngày Tết.

Ở tỉnh, học trò có bốn phần phải đến thăm thầy dù là thầy dạy học còn từ khi bé ấ-teo. Ai cũng có bốn phần phải đi thăm họ hàng láng xóm láng giềng, bè bạn, và đặc biệt là đến nhà nào cũng phải lễ trước bàn

thờ ông bà nhà ấy, để tỏ lòng kính trọng tổ tiên nhà ấy.

Gặp nhau, ai nấy đều vui vẻ chúc tụng nhau.

Tết ai nấy đều mặc quần áo đẹp, một dịp để mọi người khoe sang giàu, khoe mốt, trẻ con được tiền "mở hàng" (lì xì) năm trong bao đỏ. Thời buổi này, nhiều bậc làm cha mẹ lên án cái tục lệ này, một là vì hao đến túi tiền của chính cha mẹ, hai là sợ trẻ nhỏ tiêu nhảm. Nhưng còn ở trong cái tuổi được "lì xì" thì chắc không có cậu nào đồng ý bỏ cái lệ thú vị này mà trái lại còn bệnh vực đến triệt để là khác.

Ngày Tết, theo thông lệ, không ai được nói nhảm, không được chửi bới nhau, vì sợ làm thế xui rùng cả năm.

Nếu ngày thường, ai cũng lịch sự lấy một nửa ngày Tết, thì xã hội ta có thể nói là văn minh vượt mức ngày thường đến gấp đôi.

Sưu tầm của THANH - THANH

Đêm cuối năm
Em,
Hôm nay tuy ở đây không có những cánh mai vàng nở, nhưng

côi lòng tế lạnh. Sống có đơn với biển rộng mênh mang, với trời xanh mây nhạt, với sóng cả gió to.

(Xem tiếp trang 34)

Kiến Thiệt THO

Vườn xuân hoa bướm của Trời

Trầu cay một mớ bả đồng
 Cho con sáo với bả lông sáo đi.
 Nhà tôi bên ni kính kỳ.
 Muốn qua ngòi lờ xuân thì lại thối.
 Trờ về lờ gió làm nổi
 Nửa đêm nghe tiếng ai cười mà đau.
 Trang tình sử mộng ban đầu
 Hoài công văn quán hồng cau liên-phòng.
 Tết này toàn hết lòng đong
 Người đi xa kẻ sang sống bao giờ.
 Pháo hồng biết tấm lụa chơu
 Đẽ tôi còn đẽ giao thừa năm nay?
 Song hồ mây cánh vàng bay
 Đợi lòng khản gỏi heo may đàng trình
 Hình như là... chỉ có mình mình thối
 Cố nhân thì cố nhân rừ
 Hoa vườn xuân bướm của trời còn đũa
 Ôi vâng thưa, ôi sang giũa,
 Vài dư ảnh cũ nghìn câu chuyện này.
 Rượu đào không uống mà say
 Sắt son: 1 rôi, trắng đỏi tay thêu nào!
 Chợt đem tình gác: mira rừ
 Gối nghiêng sưa muốn chiêm bao rột mình.
 Đợi bao nhiêu buổi đàng trình
 Hình như là... chỉ có mình mình thối.
 Sự yếu đương, sự thế đời
 Mươi hai bến nước thuyền tôi lạc giang.
 Trờ làm mưa bụi qua sông
 Đem ân tình để cảnh đồng thời gian
 Mẹ già cách trở ưan san
 Tôi xin về đôn hết hàng cau thưa.
 Khăn hồng may buổi tiền đưa
 Một lăm hai lờ đến giờ chửa xong.
 Chuyện yêu đương chuyện đũa bông,
 Mỗi người mang nửa mùa đông vào lờn.

Tết này vẫn thấy có đon,
 Tết này vẫn thấy mình buồn như xưa...

LÂM-VI-THUY

Khoa học lại bảo rằng khi ta cười, nếu dùng quang tuyến X mà xem, ta sẽ được thấy cơ quan cách-mô (diaphragm) hạ xuống dần và hai buồng phổi ta nở ra. Ta thu dưỡng - khí vào người, hơn bình thường và số dưỡng - khí ấy đi vào trong máu lưu chuyển qua phổi. Trong khi cười, số dưỡng khí thu vào lên đến bằng hai hoặc ba và từ đầu đến chân, một luồng sinh khí gia bội rồi tràn trong khắp cơ thể. Người biết được rằng sức khỏe của họ thay đổi tùy theo những dịp mà họ có thể cười. Những người cười nhiều sống lâu hơn những người không cười hoặc ít cười.

Và còn gì hợp hơn là trong buổi xuân sang Tết đến, cảnh sắc thanh tươi lòng người trẻ lại, mà ta lại có dịp để cười! như thể rượu nồng lại có bạn hiền. Lại cứ gì phải đợi những chuyện có màu sắc xuân mới gọi được là bài xuân? Cái cười tự nó đã là một nguồn xuân rồi, nó tạo nên vui tươi sáng khoái thần trí thanh thần, có thể nhẹ nhàng, trạng thái ấy há chẳng bảo được là xuân ư? Vì đó gọi là xuân ý.

Đây xin mời các bạn... khởi sự cười!

NGHỆ THUẬT DIỄN TẢ
 Một nhà đại thần học diễn thuyết ở một tu học viện.

THEO một nhà khôi hài ngoại quốc, tiếng cười là sức khỏe của con người. Và theo một nhà bút chiến ngoại quốc, tiếng cười là hạt muối trong chậu vản.

— Cách vận dụng nét mặt rất quan trọng. Các người nói đến Thiên Đàng thì gương mặt các người phải phản chiếu sự hoan lạc mà một thứ ánh sáng bên trong soi nó; trong mắt các người, phải cho người ta thấy những nỗi vui đẹp của Thiên-đàng.
 Và khi các người nói đến Địa-ngục thì... lúc ấy... ở... nói tóm tắt... nét mặt thường của các người là đủ rồi!

ĐỪNG ĐỘNG ĐẾN... ĐÀN BÀ

Một thiếu nữ chân với chân rảo ở một trường dạy làm báo ra, được một tờ nhật báo no đầu dụng. Có cô phản sự đi nhật tin tức. Bài đầu tựa của cô được ông chủ bút vạ lòng. Tuy vậy, ông này vẫn báo cô hãy để ý đến vài điểm không được xác thực trong bài. Ông ta nói:

— Có hãy ghi nhớ lời của Joseph Pulitzer, nhà sáng lập ra trường dạy làm báo, ông Joseph có nói: "Sự xác thực quan hệ đối với tờ báo như

dức hạnh với người dân bà".
 Có nữ phóng viên tập sự đáp ngay lại với một giọng đắc thắng:

— Với sự phân biệt là tờ báo luôn luôn có thể đứng lời cải chính.

NGHỆ THUẬT... VÍ VON
 Một bà béo đầy đã mặc một màu đồ chói, đến hội ý kiến một thợ may cắt tiếng tăm:

— Chẳng hay, theo ông, màu gì đẹp với tôi?
 — Thưa bà, khi đang Hóa công tạo con chim sấu và con bướm thì người khéo học chúng những màu sắc sỡ, nhưng khi người tạo con voi thì Người mặc cho nó màu xám vậy!!

NGHỆ THUẬT... QUẢNG CÁO

Trên một tấm cáo thị trong một nhà hàng ở Nữ Ước, có đề giòng chữ:

— Coi chừng. Những cô * set-vo * của chúng tôi đều * nguyên tử * cả. Đứng mé vào họ, họ sẽ nổ đấy!

NGHỆ THUẬT... LẤY CÁN ĐẼM
 Ông Winston Churchill — cựu thủ tướng nước Anh — là một trong những tay "ăn nói" giỏi nhất hiện đại. Nhưng, khi mới bước chân vào cuộc đời,

CƯỚI VỢ ĐỂ ĂN TẾT

(Tiếp theo trang 26)
 Ở giới có ngon nhào vô?
 Nhào vô kiếm ăn!
 Tôi biết một rồi! Gặp đối thủ lại, nên vội vàng, tôi xuống giọng:

— Ê? Mày với "en" * * * óc co * rồi chứ?

— Tao với có áy chỉ là anh em bạn thân, rất thân! Ngoài ra không có gì khác lạ! Thời gian sẽ trả lời; nhưng mày đừng nên hi vọng mất công!

Tôi ơi! Tôi cứ ngỡ rằng con

gái cải lương để cậu! Bất quá mình tặng đại vài tiếng "kỳ nữ" * minh tinh * để hình bìa vài chục bản là chắc ăn, ai ngờ đầu! Đàng này tôi không có gì để đóng thế chân thành thử một lần nữa tôi vội vào vực thăm, tâm hồn đến tôi như trời đêm ba mươi. Khổ sở! Đau đớn! Tôi kêu trời ơi là trời!

Thấy mình không có duyên với mấy hạt gạo cội, nên quay đi tìm mấy mần non nghệ thuật, tực nhớ hoa hậu Túy Phượng

là một tài danh mới phát song đời với cái tuổi đầy nh. Mỗi bước vô nhà, gặp ngay Anh-Lân kê tai nói nhỏ:

— Ê! Nghịch Cảnh! Nghịch Cảnh! Không được đầu bô! Rút lui êm đi để bảo tồn danh dự!

Nhưng tình có một hôm nó đi xem đại nhạc hội, thì ngày người đứng nhìn nó tài tử Kim Vui biểu diễn vô điệu. Lúc bấy giờ nàng chưa có chồng và chẳng cần có con. Lúc bấy giờ nàng là hoa mùa xuân trong vườn nghệ thuật

Lờng tôi lại một phe

xao xuyên trước thiếu nữ như sắc rỏ ràng! Con người đáng yêu làm sao? Nếu cưới được nàng làm vợ có lẽ tôi chịu nắng suốt đời. Tôi sẽ tự phụ là một người đàn ông sợ vợ nhất thế giới.

Mùa xuân đến. Pháo đỏ khắp phố phường. Thiên hạ đua vui, nhưng riêng tôi cứ đi lang thang trong chợ đời nhớ mãi cái tên Kim Vui để mà buồn thêm sâu đậm. Dù sao, qua những trạng thái khổ đau về tình ái, lòng tôi với bột đi ít nhiều vị kỷ nhỏ nhen. Tôi tự an ủi lòng bằng ý niệm mới mẻ:

Thôi! Nếu ta với nàng không có duyên * * * sống chung tình chồng vợ * thì yêu nàng trên phương diện nghệ thuật, phương diện tinh thần vậy!

Tình yêu đó có lẽ còn sống mãi với sông núi, vì nó đẹp như vầng trăng lơ lửng trên không gian.

Sau khi thất vọng nhiều lần! Ái tình đời với tôi chỉ là ảo ảnh! Mong đẹp của tôi chỉ là tự tưởng lãng mạn! Làn thử nhất, được nghe lời tuyên bố danh thép về quan niệm yêu đương của nữ tài tử điện ảnh Trang Thiên Kim, có đức, xúc tích trong câu. — **TÔI CẦN**

MỘT TÌNH YÊU THUẦN TỬ...

Trang-thiên-Kim nghĩ rằng tình yêu thuần túy trong sạch sẽ giúp cho nàng có sức mạnh vượt qua các trở lực, chướng ngại, ở cuộc đời đầy đầy thế lụy này!

Trang - thiên - Kim như thế tức là khác hẳn với tất cả những người tôi yêu và đã làm tôi thất vọng như vừa kể trên.

Cô Trang thiên Kim chỉ cần yêu, mà không cần nói đến hai chữ "gia đình" * hoặc lấy "chồng" * , chẳng? Nếu quả vậy thì thật là một thứ tình yêu trong sạch như bay trên trời!

Lúc mới nghe qua tôi ngỡ rằng cô nàng lập dị. Nhưng nghĩ kỹ thì đó chỉ là tự tưởng "cháu chắt" * của những người thờ chủ nghĩa đức hạnh, sự khờ lụy nếu có đính-dàng với tình.

Chính mấy người có quan niệm cũ "yêu là lấy chồng ngay để ăn tết" * đã khiến cho máy cô, tự ý đi chọn đức lang quân, không đếm xỉa gì đến tình yêu thuần túy, âm thầm, cao thượng của tôi, khiến cho tôi có tuột dù, thất vọng đi từ * ngạc nhiên này đến... ngạc nhiên khác! * một thời gian khá dài!

(Xem tiếp trang 35)

chánh trị. ông không thích nói trước công chúng cho lắm. Bữa nọ, trong chiếc xe chở hai người đến Manchester để dự một cuộc nhậm họp tuyến cơ, quận-công Palisbay dạy qua báo ông:

— Nay, ông thấy bồn chồn, kích thích đấy chứ?

Ông Thủ tướng tương lai nhìn nhận thế.

Bạc đàn anh kia liền báo:

— Hãy làm như tôi. Mỗi lần phải ra nói trước công chúng, tôi đều im lặng đợi phút để nhìn rõ khắp mọi người. Bấy giờ, tôi tự bảo với mình: "Quả là một lũ ngốc nghếch, đần độn, và y như là, sau đó, luôn luôn tôi cảm thấy dễ chịu hơn lắm lắm."

(Xem tiếp trang 34)

Bài của
THANH-NGỌC

CUNG CHÚC TÂN XUÂN

TRƯỜNG NỮ CÔNG VIỆT-HỒNG
216, Đ-1 hẻm Saigon (sau rạp hát Nguyễn-văn-Hào)

ĐAY CÁT MAY, THÊU, RUA, ĐAN, GIA-CHÁNH.
Bàn Trương dạy có báo đảm tới khi thành nghề, 1 khóa 3 tháng biết 3 môn Âu-Việt-phục và đồ Đạm trẻ em.

CUNG CHÚC TÂN XUÂN

Giáo-sư NGUYỄN-VĂN-SANH
tự **SANTASINGH**
41, V-6-Tánh - Saigon

Coi chỉ tay - Bói bài - Chữ ký

BẠN LÀ KHẢN GIẢ ? BẠN LÀ NAM NỮ KỊCH-SĨ ?
BÍ - QUYẾT THÀNH - CÔNG LÂU BỀN
LÀ GÂY ĐƯỢC TÌNH-YÊU

GIỮA MÌNH VÀ ĐẠI ĐA SỐ
NAM NỮ KHẢN-GIẢ

XUÂN sẽ trong hoa lá và muôn loài. Mùa Xuân là mùa của Nghệ-thuật, Nghệ-thuật trong lòng vạn vật mà cũng là Nghệ-thuật của chính loài người. Cho nên trong lúc Xuân về, chúng tôi thấy không có món quà xứng đáng nào để tặng bạn đọc bốn phương hơn là gắp nhặt vài bông hoa Nghệ-thuật kết thành bó gửi bạn : bó hoa Nghệ-thuật của phương trời xa lạ, nhưng cũng là của muôn nơi và muôn thú. Vì Nghệ-thuật vốn không biên giới...

Chúng tôi muốn nói đến : " Những nghệ sĩ chơi trong chốn là những người biết tạo Tình Yêu chan chứa trong lòng đại đa số khán giả ".

● **THỂ NÀO LÀ THỰC-CHẤT TÀI-HOÀ ?**

Chắc cũng có đôi lần bạn đặt câu hỏi : " Tại sao một người đàn bà đẹp trở thành một minh tinh chói rạng, trong khi đó một người có sắc đẹp nghiêng thành lại thất bại chửa hay ? Tại sao một người đàn ông đẹp, trở nên một minh tinh ngời sáng, trong khi có biết bao người không kém " đẹp " mà vẫn không thành công được ?

Có thể bạn sẽ nhận xét và xác nhận một cách dễ dàng rằng một Marilyn Monroe, một Sophia Loren hay một Brigitte Bardot trở đi thành công, ăn khách ò-ạt chỉ vì họ là " tác-phẩm " của nghệ-thuật quảng-cáo.

Nhưng bạn cũng nên biết thêm rằng tuy quảng-cáo rất cần thiết để " lảng-xê " một nghệ sĩ lên, nhưng nó chỉ có hiệu quả khi nào nghệ sĩ đó bẩm sinh có thực chất của một con người tài hoa khả-ái. Quảng-cáo chỉ là một phương-tiện mà cứu cánh là phải đặt nó trên nền móng của một sự thật hiển nhiên chứ không phải là hư ảo.

Một nam hay nữ nghệ-sĩ nếu không có sẵn cái thực chất tài hoa đó, thì dù cho có được quảng-cáo ò-ạt thế nào đi nữa vẫn không đi đến một kết quả nào vững bền đáng kể hết.

● **BÍ-QUYẾT THÀNH-CÔNG LÀ BIẾT GÂY TÌNH YÊU TRONG LÒNG KHẢN-GIẢ.**

Những nhà am hiểu tường tận về sanh mạng và nghệ thuật của điện ảnh quốc tế đều có một nhận xét rất - nhĩ - nhĩ : " **YẾU TỐ QUYẾT ĐỊNH TRONG VIỆC TẠO NÊN MỘT MINH-TINH SÁNG RỰC KHÔNG PHẢI DO**

TRƯƠNG-NGHI TÔ-TẦN

(Tiếp theo trang 15)

Lần lần đến Sở, Ngụy, Tề, nước nào cũng thấy được sự lợi hại nếu không "hợp tung" chống Tần thì sẽ bị Tần nuốt. Vì thế nên nước nào cũng chịu. Vua 6 nước họp ở Hạng Thủy cùng nhau uống máu ăn thề kết làm anh em, thề cứu nhau trong lúc bị xâm lấn.

Lời thề viết ra làm 6 bản cho 6 vị vua. Xong, yến tiệc tung hoành để ăn mừng ngày lực quốc "hợp tung" chống Tần.

Tần nghe kể "hợp tung" nên lo sợ, nghĩ kế phá "hợp tung" là kế "liên hoành" của Trương Nghi, nhằm khuyến khích quốc tôn thờ Tần quốc.

Muốn thực hiện kế "liên hoành", Trương Nghi lấy sự chia rẽ làm cho lực quốc nghi kỵ nhau để phá tan "hợp tung" kế.

1) Gần Tần là Ngụy (trong khối lực quốc). Trước nhất Tần cho sứ cầu thân đem cho đút lót với Ngụy và hứa trả 7 thành Trương Dương.

Ngụy đáp lễ Tần, gả con gái cho thái tử nước Tần.

2) Nước Yên cách xa Tần nhất, Tần cũng cầu thân, gả Công chúa cho Thái tử nước Yên.

3) Trương - Nghi sang dụ thuyết Ngụy, hăm dọa cho Ngụy kiêng lực Trương Tần, lấy có 6 nước không làm gì được Tần để dụ Ngụy đầu hàng.

4) Tần muốn cắt lia sự gần gũi của hai nước Tề và Sở nên sai Trương-Nghi sang Sở dụ thuyết, hứa rằng nếu Sở tuyệt giao với Tề thì Tần đem trả 600 dặm đất Thương-Ô và đem con gái Tần sang làm hầu thiếp Sở-Vương, Sở - Vương ưng chịu.

Các nước trong kế hợp tung, tuy đã thề thốt và ai cũng nhận thấy sự ích lợi phải chống Tần, nhưng rồi cuộc vi quyền lợi riêng tư, vi bị bức bách, vì đầu hàng vi nghi kỵ nhau, mà không lúc nào dứt những việc đánh lẫn nhau. Cuộc đánh nhau kéo dài mãi làm cho đời thần sinh linh, làm tiêu hao lực lượng của nhau... để đến khi Tần-thủy-Hoàng chiến thắng gom thu lực quốc về một mối, đánh dấu sự thất bại của kế "hợp tung" nhưng đồng thời cũng là một tất yếu phải thống nhất đất nước.

Xét hai kế "hợp tung" và "liên hoành" ta thấy :

(Xem tiếp trang 37)

TÀI QUẢNG CÁO KHÉO LÉO CHUNG QUANH NGƯỜI ĐÓ MÀ CHÍNH LÀ TRONG NHỮNG VAI TUỒNG HỢ ĐỒNG "

Đề giải thích sự kiện này, một nhà "phát-minh" và cĩ u- tạo nhiều minh-tinh điển-ảnh của thời đại là ông Louis B. Mayer đã đưa ra định-lý công-thức này : " Nếu chúng ta muốn cho một người đàn ông thành kẻ si-tinh, nếu chúng ta muốn các phụ nữ trong hàng khán-giả say mê kịch-sĩ ấy, chúng ta phải sắp xếp sao cho những vai nữ trong phim say mê người đó trước. Những nữ khán-giả ấy tự nhiên sẽ tự đặt mình vào các vai nữ đó và cuối cùng họ cũng sẽ cảm mến kịch yếu theo "

Lời nói này của một bậc thầy phong trong ngành điện ảnh, đã bộc lộ bí quyết thành công trong việc khai sanh một minh tinh điện ảnh, đúng với nghĩa của nó. Sự thành công đó, nằm gọn trong việc làm cho khán giả tự đặt mình trong các nhân vật của phim và của các nam nữ kịch sĩ đóng vai ấy. Do đó, bất cứ một minh tinh chói rạng nào cũng phải là người chính phục được khán giả, gây được nhiều sự yêu thương cảm mến trong lòng họ.

(Xem tiếp trang 36)

CAU VAN DONG NAI

BINH dân và quan trọng hơn hết là làng Bồng tròn. Có thể bảo, qua những lần chạm trán trong ở ngoài nước, trình độ nhồi bóng Đổng-Nai không cần đáng cho các nước A-châu phát e dè, kiêng nể nữa. Ngay tại Đổng-kính là nơi đã phân định thứ, Việt-Nam cũng bị tuột hạng rất xa.

Người ngoài cuộc đã viên những lý lẽ dưới đây để giải thích tình trạng này :
— Tại tổng cuộc, giới hữu trách trực tiếp không có một chương trình đào tạo và huấn luyện cầu thủ tương lai một cách thực tế và hiệu nghiệm.
— Tại cầu thủ Việt-Nam phần đông đã sụn gối, không còn đủ sức dẻo dai nữa.
— Tại huấn luyện viên bất lực, không đủ uy tín và kỹ năng nhờ nắn anh em truyền thụ... v.v. và v.v..

Nhưng sự thật đã đúng ở chỗ nào ? Tức nhiên muốn phùng nguồn cội lần khổi, phải tìm đến chỗ nầm của đồng lứa. Cũng như muốn rọi mọi cái lạc

léo, khía cạnh bị ẩn nhất đã làm tê xụi làng bóng tròn ở đây, phải tìm đến viên chủ tịch của làng là Ông Nguyễn-phước-Vọng.
Phải nhìn nhận qua bao lần phong ba, bão táp, ông chủ tịch nhà ta đã đứng như quả banh lông thú thiệt hiệu...
* Hungaria * ; đầu có bị bên này chọt, bên kia tống, ông vẫn không bao giờ xi hơi. Do đó mà làng bóng ở đây không bị xáo trộn v... ngoài thừ.

Tuy nhiên lời tục đã nói :
* Không có khói làm sao có lửa *, cũng như - xin lời bạn đọc - * chó đâu có sủa ló không *, cái gan lỳ của ông Chủ tịch nếu đã giúp ông giữ vững chiếc ghế * thượng hạng *, vẫn gây làm sự xáo xáo trong nội bộ. Trước tiên là sự chia rẽ phạm vi... Ban trị sự. Một năm ở đường Đại-lộ Nguyễn-Huệ, vốn ven có mình ông chủ tịch, và một năm tại trụ sở Võ-Tánh, với vài ba nhân viên thường trực. Tức nhiên là một giang sơn bị chia xẻ như thế khó làm nên đại sự. Nhưng trong nhà lo chưa xong, còn hơi sức đâu lo chuyện hàng xóm. Do đó, tình trạng làng bóng xứ này.

dang xuống giốc, gặp trở ngại khó vượt trên đây, không được ai kéo *phanh* giùm. Kết quả các trận đấu giải Từ Hùng đến những trận tranh giải vô địch, những trận đáng xem có thể đếm trên đầu ngón tay, trong lúc các trận buồn như chầu cần lại lui lui như... bẻ chết... Mậu Tuất !

Nhưng may, gần cuối năm, nhờ khí hậu trở nên mát mẻ, cái nhiệt độ căng thẳng của Tổng cuộc lần lần... teo lại. Vài nhân viên trong ban trị sự - những tay được giới trong làng liệt vào hạng... thành tích bất hảo - bị b... nhanh hạm. Con chó Mậu Tuất bớt hăm hừ vì cạp đã

ra đi, nên trở lại hiền lành. Ban trị sự được đoàn tụ một nhà như chuyện... Châu về Hiệp Phố, và ông Nguyễn-phước Vọng lần lần rời Đại lộ Nguyễn Huệ để đến đường Võ Tánh thường hơn.

Người ta bắt đầu toan tính những chuyện đại sự như : lựa cầu thủ sung vào hội tuyền Á Châu, lập hội tuyền Thanh Niên và Học sinh để dự giải Thanh Niên Á châu v.v..

Riêng giới một điệu, mỗi khi nhìn thấy vận động trường Đổng thành sắp được thành tựu huy hoàng vào năm 1960, không khỏi ước mong Tổng Cuộc Bóng tròn qua năm * lộn *, sẽ tránh khỏi hảm cảnh... chó mèo để có đủ thì giờ lo việc ích lợi chung. Nhưng kể viết bài này, bị ảnh hưởng ít nhiều của các * mét * mu rùa, lại bản khoán lo sợ,

sang năm heo, người ta không lực dục nữa mà lại... ngũ suốt ngày thì có Trời mới cứu nổi làng bóng Đổng Nai ! ! !

TRÁI BANH NHỰA CÙNG BỊ BÓP..

MÉO TRÒN !
* Ngon * hơn hết là quả banh nhựa của Ông chủ tịch Đình-v-Ngọc. Không ai dè ông chủ tịch họ Đình ốm lóng không như thế lại mang nổi lá quốc kỳ Việt Nam đem cầm vào chỗ vung nhứt của vận động trường Đổng Kính trong kỳ Á-vận mới rồi. Cũng không ai ngờ dân tộc Phù-tang, giới như đạo Jiu Jitsu, cho thiên hạ do vãn như chơi lại bị quả banh nhựa làm ngã dài ngay tại xứ sở của họ.

Ấu đó cũng là một cái tang chung cho xứ An-Hà, và cái vinh dự cao cho làng vợt gô Đổng Nai !

Nhưng, để đạt được mức vinh quang cùng tột này, nội bộ làng nhựa ở đây cũng trải qua lắm cảnh sóng gió ba đào, ngay trong kỳ * giang đò khảo vò * để lựa trường xuất chinh. Cây vợt tên tuổi nhất của V.N là Mai-vân-Hòa không được lựa chánh thức vì anh từ chối đánh tuyền. Ván để này được hai bên, chọi nhau không... đá * trong nhà, lại đem * xô * nhau trên mặt báo. May nhờ Nhà Thanh Niên, vào phút chốt, đưa ra một biện pháp cứu vãn rất hay : xuất tiền của Bộ Thanh Niên và Thanh Niên cho Hòa. Tức từng thế đoàn đại biểu.

Cái toàn thắng của đoàn vợt nhà, đã khiến cho tất cả đều quá sung sướng mà quên hẳn chuyện buồn đã qua. Thế là hết học hạc.

Người mộ điệu mong rằng trong năm Lợn sắp tới, Tổng cuộc Bóng Bàn sẽ có những thể thức hoạt động sáng suốt hơn, cũng như anh em đấu thủ nên trọng uy tín và kỹ luật của Tổng cuộc hơn một chút.

(Xem tiếp trang 35)

MÙA XUÂN HOA BƯỚM

(Tiếp theo trang 22)

chan hay có mưa thì mùa xuân là. Nếu anh định làm một con chim tháng năm phiêu bạt bốn hướng trời, mà những nơi dừng chân chỉ là quán trọ của một cuộc hành trình vạn dặm, không định quay về tổ ấm thì đừng như anh đã nói. Nhìn về đi vắng, đi vắng chết rồi, quay lại hiện tại, hiện tại hấp hối, mơ về tương lai tương lai mù mịt. Anh không thấy thương những người con gái mà thời gian đã chuy vọt trên hai gò má để lại những vết chân lạnh lùng ? Em không muốn hôm nay sống trong áo mỏng những ngày trong khi hôm nay chẳng nghĩa lý gì - Nho Anh *.

Độc thư em, đau đớn liên tưởng đến đi vắng xa xưa đến những ngày trời ngáy trong vườn hoa mà nay không còn nữa. Nếu rồi đây hai chúng mình là những con sâu song song... Nếu ngày mai chân trời xanh thắm quyến rũ con chim giang-hồ... Nếu những nàng con gái thị thành với vẻ biệt lạc xa hoa... Nếu anh sẽ phải nói rằng ngày mai : * Demain il sera trop tard * ! ! !

III
Xuân đã về - Đành rằng những ngày hoa thêu đã đi sâu trong dĩ-vãng, nhưng những chuyện bướm hoa muốn thêu vẫn có trong cuộc đời. Đã hơn 28 mùa xuân rồi em nhỉ ? Những khóm hoa nhài vẫn thơm ngát. Những bông hoa Violette vẫn tím nhạt nhưng không ai xâu một vòng, ép một nhành như anh đã từng em, như anh đã quàng vào cổ em - có quá tim - để em ngửi thắp đi, mơ một giấc mơ lạc về vườn đào Thượng-giới vì nếu có tình em hãy giữ thì anh đã không viết những dòng này, anh đã làm em mơ, một giấc mơ trong cuộc đời - Nhưng anh vẫn chỉ là kẻ bỏ hành đi lang thang bên lề cuộc đời, một chiều nào đó không tiền, tại vào cửa hiệu em, ngỡ ngần đem câu với cô chủ rồi vội về chụp một tia ánh sáng hoàng hôn như * symphonie inachevée * theo anh.
DUONG-VY-LONG

VƯỜN LÒNG...

(Tiếp theo trang 28)

Cả hai người đều không khỏi tò vò ngạc nhiên, có cử chỉ hơi lúng lúng. Nhưng may, Thọ không để ý đến, chẳng dang cùi xuống xem đồng hồ.

Bỗng nhiên có người đến gọi :
— Đã đến giờ ra sân bay rồi. Thọ đứng dậy cầm tay Vân dắt ra khỏi phòng trọ, sau khi giết từ các bàn. Phi cơ đã rồi máy từ này giờ, khách đã lần lượt ra sân. Chỉ còn có một mình Thọ, dang cầm tay Vân quyến luyến không nỡ rời nhau. Khế hôn lên mái tóc Vân, Thọ nói câu từ giả :
— Thôi, anh đi đây, em ở lại mạnh giỏi và nhớ thương cho anh.

Đôi môi Vân mấp máy như muốn nói một câu gì, nhưng không thành tiếng. Nước mắt đã tràn từ trên đôi má.
Thọ chạy nhanh ra sân, bước vào phi cơ. Phi cơ từ từ chuyển bánh như vùn... Vân cảm thấy hơi như sụp đổ hẳn lại.

o o
Vân về nhà viết thư cho Thọ ngay đã Thọ mới mới đi buổi

sáng hôm qua. Hai mươi bốn tiếng đồng hồ của những kẻ dang yêu nhau có biết bao nhiêu là chuyện viết :

- * Anh Thọ mến.
- * Anh đi, em ở lại buồn * quá. Ba tháng tính ra đến chín mươi ngày em phải sống * với nỗi thương, Ôi chao !
- * Biết bao dài anh nhĩ. Vì mới 24 tiếng đồng hồ xa cách * nhau mà em đã thấy buồn ghê * lắm rồi.
- * Đã được thơ anh gửi về.
- * Sao anh viết có hai trang * thôi ? Em muốn anh viết thật * nhiều để em đọc suốt ngày, * để có thể thương như đang * sống với anh, bên anh.
- * Nhân đây, em báo tin cho * anh biết một chuyện là mà có * lẽ từ lâu anh thắc mắc. Chuyện * của chị Huyền mà. Hôm đưa * anh ra phi trường, anh có giới * thiệu một người bạn thân * của anh, Anh có thấy * sự kính nghiêm của em * không ? vì anh ấy là tình * nhân của chị Huyền đấy, Khi * chị Huyền mất, em lục soát * tất cả đồ riêng tư của chị ấy

(Xem tiếp trang 38)

- * em đã tìm được một quyển * nhật ký và năm ba tấm ảnh.
- * Trong đó có ảnh của anh ấy * và em được biết không còn * một chút gì về cuộc tình * duyên của chị ấy. Anh còn * nhớ lần gặp trước tiên * em đã * khinh ghét anh như thế nào * chứ ! vì em cứ tưởng anh * chính là kẻ phụ phàng chi * Huyền. Nhưng đến khi xem * được nhật ký, hình ảnh và đọc * được tên anh ghi trong lòng * thì kết quả lại em, em mới * biết anh là một người hoàn * toàn không dính líu vào câu * chuyện của chị Huyền :

(Xem tiếp trang 38)

Có sức khỏe, và bồi bổ khí huyết, bổ thận, sanh tinh.

Nhà thuốc
VIÊM-ĐÔNG-DUỘC-PHONG
115, đường Phùng - Hưng
(Paris cũ - Cholon)

Tiếng Chông LƯỜN LƯỜN PHỤC VỤ QUYỀN LỢI CHÍNH ĐÁNG CỦA ĐỒNG BÀO CÁC GIỚI

LỖI THÈ

Chiều nay sầu rầu rất.
Em gửi lại chồng thư,
Đá vàng năm tháng cũ,
Mở nhọt nét thân tình.
Lời thư cũ,
Sao đậm đà tha thiết,

Sao mặn nồng, sâu đậm biết bao nhiêu.
Em ngồi đây, chiều xuống gió lên nhiều,
Nghe lòng dậy đặng cay niềm ly-biệt.
Hoàng hôn tím nhuộm sâu đôi mắt biết,
Mơ ngày xưa, hai kẻ mới yêu nhau,
Đời vương hương trong tiếng nói ngọt ngào.
Tình chớm nở ngược ngừng đôi mắt liếc.
Tay cầm tay, anh ngợ ngừng tha thiết.
Anh dặn dò, nghìn thuở chớ quên nhau,
Dù tang thương biến đổi đến phương nào,
Luôn giữ mãi một tình ta bắt diệt.

Năm tháng qua,
Ngày xưa xa biển biệt.
Mây buồn man mác trôi.
Trên nẻo đường ly biệt.
Bao năm đã qua rồi,
Anh quên ngày gặp gỡ.
Nghìn năm chưa trở qua.
Tang thương nào cách trở.
Muốn trùng vẫn biệt xa.
Tình xưa không bắt diệt,
Dư âm những mảnh lòng.
Bỏ thư đây tha thiết,
Bụi thời gian phôi pha.

Chiều nay xếp lại chồng thư cũ,
Biết kể cùng ai chuyện lỗi thè.
Xóm cũ như buồn năm tháng cũ,
Mây sầu giăng mắc, gió lè thè...

Tháng 11-1958
TRÚC-LIÊN

JOAN COLLINS người đẹp nhất thế-giới

ĐÂY, cô đào thiên hương Joan Collins, người đẹp mà hội nhiếp ảnh gia nhà nghề của Mỹ đã đồng thanh bầu làm « thiếu-nữ đẹp nhất thế-giới ». Thật là một ngôi sao xứng đáng rất được mọi người đẹp ước ao kỹ vọng, vì những nhiếp ảnh-gia này đều được xem là hạng chuyên-tiền ưu tú, rất đầy đủ khả năng để phương diện nhận xét các đẹp phụ-nữ.

Trước khi tuyên chọn Joan Collins họ đã duyệt qua hàng ngàn người đẹp mỗi người đem đến các ảnh đẹp nhất của những cô mình ưng ý.

Họ đồng ý rằng thuộc tác của cô đào Joan Collins gần nhất với tất tác của người đàn bà đẹp gương mẫu của các danh họa, từ De Tiltlen đến Raphael và Leonard de Vinci.

(Vàng ngực: 9y phân; vòng hông 92 phân 5; vòng eo: 54 phân). Họ tuyên-bố không còn có người đàn bà nào trong đời nghề-nhiếp của họ có thể so bì được với nàng.

Nhưng tưởng cũng đừng nên lên lên người đàn bà đẹp ở thế xác với người đẹp ở tình thần. Nếu vừa có sắc mà vừa có đức hạnh mới là toàn vẹn. Chẳng nào mới có cuộc tuyên chọn hoa hậu thế giới cần cứ trên 2 yếu tố đó, chừng đó ngôi hoa-hậu mới thật là xứng đáng vậy.

ĐÀN BÀ CAI TRỊ!!!

(Tiếp theo trang 15)

Còn về văn hóa giải trí, thì ngày nay, các bà cũng tiêu thụ nhiều hơn đàn ông. Các nghiệp đoàn nghệ-sĩ sân khấu, các nghiệp đoàn chủ rạp hát và rạp hát bóng v... có làm thông lệ chỉ rõ rằng đàn bà đi xem hát và hát bóng nhiều hơn đàn ông.

Trong 100 cặp đi xem hát, đã có đến 77 cặp đi xem sau khi người đàn bà đã phán quyết: « Ồ, thời bữa nay đi xem một bữa chơi! » Và khi lựa nên xem tung nào, thì phần đàn bà quyết định đến 60% trong tổng số.

Trong các buổi trình diễn ban ngày, thì 80% ghế trống các rạp toàn Anh quốc là do các bà ngồi xem.

Người ta lại đề ý rằng những ca-si, quai-kiệt ở Anh- quốc hầu hết là đàn ông, và số đi họ nổi tiếng được là nhờ các cô các bà một điệu tung bốc lên, chứ không phải nhờ mấy câu đực rựa hay nhờ mấy ông chông! Những « câu lạc bộ mộ điệu » (fan clubs) tất cả đều là do phụ nữ lập ra để vỗ lòng hâm mộ một quái kiệt

đàn ông nào đó. Và đại đa số nhân viên các câu lạc bộ ấy đều là phụ nữ. Chưa thấy có lập một « câu lạc bộ mộ điệu » nào để ca ngợi một nữ ca-si nào cả!

Bởi vậy cho nên các chủ rạp hát và hát bóng ở Anh quốc cho rằng: nghề sân khấu và phim ảnh ở xứ ấy phần lớn là nhờ được phụ nữ nuôi. Thật quả không ngoa.

Như vậy quả là các bà vị trí rồi. Việc gì cũng phải hỏi các bà rồi mới xong được. Nếu làm sai ý các bà thì việc gì cũng dễ hỏng, dễ thất bại. « Thuận ý các bà thì già tòn, mà nghịch ý các bà thì già vong », vai trò, các bà quả là « em em » vai trò ông Trời một chút!

Tại sao các bà vị trí bên Anh quốc có địa vị quan trọng đến như thế? Có nhiều lẽ lắm. Nhưng lẽ chính yếu là nhờ các bà ngày nay đã giới giản siêng năng hơn trước. Như không siêng năng giới giản thì các bà giao hết cho chồng nào phải đi làm việc, nào phải tự mua sắm mi mà mặc, v.v. để cho các bà đi chơi hay nằm ngủ: Nhiều người thấy đàn bà hay lẩn quẩn

chuyên gì cũng « xiá » vào, thì hơi bức tức. Nhưng nhìn cái siêng năng giới giản của họ, nghĩ lại cũng mừng, vì điều đó nó biểu hiệu tinh thần trách nhiệm của họ đối với gia đình càng ngày càng thêm rõ. Và có như vậy, họ mới thật là xứng đáng với hai chữ bình đẳng.

Lẽ thứ nhì là nhờ họ làm ra tiền, đóng góp vào quỹ chung của gia đình, nên vị kiến họ đáng đề ý. Nếu họ muốn mua lò bếp mới, mà tiền chồng không đủ mua, thì tự họ cũng làm ra tiền để mua được. Đó chứng tỏ rằng khả năng của họ về việc xây đắp gia đình có tăng thêm hơn mấy năm về trước. Như vậy cũng xứng đáng hai chữ bình quyền.

Đó là chuyện xử nữ chứ. Còn ở xứ ta, phụ nữ đã được như thế chưa? Cũng có, nhưng phần ít mà thôi. Còn ngoài phần ít ấy ra, thì người ta đề ý có nhiều bà không bao giờ mua quần áo cho chồng, mà lại thường đốc chồng mua cho được xe hơi và lột xoàn cỡ lớn cho các bà đeo đi dạ hội, hoặc đi nghe quai kiệt minh minh!

TÀN CA VŨ NHẠC KỊCH

(Tiếp theo trang 28)

Nhạc sĩ Lam Phương không có tác phẩm nào giá trị hơn « Kiếp nghèo » và « Khúc ca ngày mùa ». Như những tác phẩm khác của nhạc sĩ trong năm đều được các nhà xuất bản tranh giành nhau mua như mua cá tươi để về làm món ăn trong 3 ngày tết.

Nguồn sáng tác nhạc nói chung, trong năm vừa qua đã không mấy phong phú? Các nhà xuất bản hoạt động ráo riết tranh nhau từ tác phẩm có tên! Trong khi đó nhiều « nhạc sĩ » chưa có tiếng tự động chạy vốn in nhạc phẩm của mình nhưng bán không ai mua!

Kết luận: tàn ca nhạc Việt trong năm qua vẫn còn... « nghèo! »

VŨ VÀ KỊCH

ĐÁ RA SAO?

Vũ đã không còn đứng trong vị trí khiêm nhường như mấy năm về trước nữa. Nó được coi là một môn văn nghệ quan trọng trên sân khấu Đại nhạc Hội. Sau khi gây sóng nổi trên sân khấu Cải lương. Tuy nhiên, phần sáng tác kém đi vì những người đang đi trên con đường

nghệ thuật này, thiếu một căn bản về trình độ kỹ thuật, và chưa ý thức rõ rệt giá trị vũ điệu là như thế nào? Bởi lẽ đó khuynh hướng ngoại lai xuất hiện và phát triển mạnh mẽ trong khi vũ điệu dân tộc nghèo nàn và gần như bị bỏ quên! Hay có người biết mà không phát triển nổi.

Vũ điệu trên sân khấu Cải lương hầu hết là vũ theo nhạc điệu ngoại quốc; hoặc chế biến cho rạp rang-hơn; nhưng không biểu hiệu được nghệ thuật có giá trị trong hình thức « Thi ca vũ nhạc kịch ». Có màu sắc đặc biệt của dân tộc mình.

Vũ trên sân khấu Đại nhạc Hội lấy căn bản ở những điệu Rock, và thiết hải. Đa số vũ công các ban thiếu hẳn tư thế khi trình diễn và nghệ thuật còn non kém! Hoạt động hàng hải nhất là các màn non...

Thoại kịch được chú ý đặc biệt, và chính nó có vai trò « nòng cốt » cho các chương trình Đại nhạc Hội.

Kịch dài đã thu hút khán giả, chúng ta thấy phần lớn là kịch p không soạn theo chuyê

(Xem tiếp trang 37)

NGAY xuân tươi trẻ, cùng bàn qua chuyện xưa, ý đẹp để nghiên. Ngắm ý-nghĩa cao-đẹp của việc học nghệ.

Ngày xưa, ông Tống Nhạc mất một con đẻ, đã đem cả một lũ người nhà đi tìm, lại còn nhờ đưa ở của nhà Dương Tử đi tìm họ nữa.

Dương Tử nói :
— Ông hay ! Mất có một con đẻ sao mà phải nhiều người đi tìm làm vậy ?

Ông Tống Nhạc đáp :
— Vì nhiều ngã đường, nên phải cần nhiều người đi tìm mới mong gặp được.

Trong chốn lạt, những người đi tìm đi trở về, mà không thấy dạng con đẻ. Ông Tống Nhạc liền hỏi :
— Các người đã tìm thấy đẻ chưa ?

Có người đứng ra trả lời :
— Mất rồi.
— Sao mất ?

Vì trong các ngã đường lại có nhiều ngã đường nhỏ nữa, chúng tôi không biết nó đi

đâu, nên đành trở về cho ông hay.

Thầy Dương Tử nghe nói như thế không được, kể một buổi rầu, mà đức đi của thầy.

Học trò thấy Dương Tử buồn rầu cũng lấy làm lạ và hỏi

CHUYỆN XƯA Ý ĐẸP
CĂN NHỨT ĐỊNH
MỘT NGHỆ

Sưu-tầm của MINH-NHỤT

rằng :
— Đẻ là một giống súc vật nhỏ, và lại không phải của thầy, có sao thầy buồn bã thế ?

Dương Tử không đáp lại câu hỏi của học trò và không nói điều gì với ai nữa.

Đĩa mứt gừng

(Tiếp theo trang 30)

NGHỆ THUẬT TRẢ LỜI
Nữ sĩ De Srauel là người giỏi chữ nhưng lại nghèo sắc. Buổi nọ, đang giã một cuộc hội họp ở nhà bà, khi từ ngoài cửa hiện vào một người đẹp có tiếng, tất cả khách đàn ông, trừ một người, đều rời bỏ để đến với người đẹp kia. Với nụ cười chua chát, nữ sĩ quay sang báo vị hoàng thân còn ngồi lại với bà :

— Đây hoàng thân, ông hãy thành tâm đáp lại tôi điều này nhé. Ví dụ ông, tôi và người đẹp để cả king đi chung trên một chiếc tàu mong manh phải gặp giống tôi và cả bà đều bị rơi xuống biển, ông cứu ai ? Người đẹp kia hay tôi ?

Vị hoàng thân khẽ nghiêng mình, đáp :
— Thưa bà, là loại tài làm kia.

GÔI PHÁI RẦU MÀY

Vào những ngày cuối cùng của đời mình, nữ kịch-sĩ tiếng tăm Sarah-Bernhardt ở một căn phòng tầng lầu thứ năm một khách sạn nọ. Một hôm một ông bạn già đến thăm. Lên đến phòng nữ kịch sĩ, ông ta vừa thờ đốc, kêu lên :

— Trời ơi ! Làm sao mà bà ở tận trên cao quá thế này ?
Nữ kịch sĩ chầm rãi đáp :

— Ông bạn ạ, đời với tôi giờ đây, tôi chỉ còn có cách ấy mới làm cho trái tim của đàn ông đập được thôi ..

NGHỆ THUẬT...

PHA TRÓ
Đồ-độc Byrd vốn là một nhà thám hiểm lừng danh. Buổi nọ, ông dự cuộc khiêu vũ ở nhà vợ chồng ông Byfield, khi ông đứng dậy để nhảy cùng bà Byfield, ông chủ nhà đã làm các quan khách phẫn lên cười khi ông ta báo đồ-độc :
— Đồ-độc, hãy coi chừng đây, lần này đừng thám hiểm nữa !

CHI-LANG

Tâm đó Từ nín lặng, không trả lời.

Mạnh tôn Dương trách rằng :
— Sao Tâm đó Từ hồi vu vo thế, lại gặp thầy Dương Tử đáp mệnh mông, tôi chẳng hiểu hai ý ấy như thế nào cả.

Tâm đó Từ đáp rằng :
— Đường lớn, vì làm nghệ, mà mất đi. Học trò vì làm nghề bõ mình. Nghề học không phải gốc không giống nhau, gốc chung quy chỉ có một ý, mà cái ngọn thì khác nhau như thế. Vậy chúng ta chỉ xoay về chữ "đồng" trở về chữ "nhất", thì mới toàn vẹn được.

Tiếp là lời bình phẩm của Dương Tử :

— Lòng không nên chia đôi, nghề không nên ham muốn nhiều nghề. Làm nghề thì chia lòng, chẳng những là nghề học mới như thế, mà nghề gì cũng thế, chúng ta phải cần theo một nghề duy nhất, có thể

mới m o n g nghề mình trở nên tinh vi hầu cùng ứng cho nhân loại mai sau được.

Sưu-tầm của MINH-NHỤT

Thì đối với anh, với kẻ tha hương này chỉ om vào lòng một mối sầu điệu vợi ! ..

Nghĩ mình chỉ là một chiếc lá vàng trên giòng đời phiêu bạt, nay bên này, mai bên khác thì làm sao có được một mùa xuân ! ..

Nhưng cứ mỗi lần nhìn thấy mây hồng đánh cụm lại trên nền trời xanh lơ, khi những cánh hoa bắt đầu hé nhụy là lòng anh lại rời rợi nhớ đến quê hương và nhớ đến một người. Mà anh biết rằng người ấy sẽ chẳng bao giờ cần biết đến mình cả ! ..

Không sao, miễn là lòng anh lúc nào cũng tha thiết, lúc nào cũng thủy chung với một tình hồ ấy là đủ rồi. Đây là nguồn an ủi độc nhất của đời anh.

Cũng như hôm nay anh vẫn cứ viết gửi về em bằng cả một màu tâm tình của người hồ thi. Và cũng để ôn lại những hình ảnh xa xưa, để rồi thương nhớ những cái gì đã đi qua không bao giờ trở lại ; và người đời thường bảo chỉ đẹp bằng quá khứ, bất mãn ở hiện tại, rồi hy vọng vào tương lai.

Trước mắt anh lại hiện ra khung cảnh của mùa xuân đất nước. Những cánh hoa cúc, hồng và nhất là mĩn Nam có những cánh mai vàng dịu dịu như tâm hồn của gái Việt-Nam đang độ xuân thì ! Ngày mai đây khi tiết phước giao thừa đã nổ ran, hẳn là tâm hồn các cô gái ấy lại rạo rạo và mong chờ vào tương lai !

Anh lại chợt nghĩ đến em.
(Xem tiếp trang 35)

(Tiếp theo trang 29)

Tất cả là một cuộc đời luôn luôn chuyển hướng.

Cũng có đôi khi, anh muốn giam thân mình trong bốn bức tường gia đình nhỏ hẹp. Đường tìm làm chi chút ánh sáng mặt trời, đứng trên bờ đàng thiên thần trong bản chất của anh, đứng trước cuộc đời là bánh xe lẫn mau, đứng ngờ mình là một nhà thông thái, và, đứng sự hãi bỏ mất những cái gì mà mình sẽ bỏ lỡ trên hoàn vũ.

Như thế may ra ở anh cũng có thể tìm lấy được phần nào khả dĩ là kiếp sống an nhàn cho chính bản thân mình.

Em sẽ lấy làm lạ tại sao anh lại mầu thuẫn như thế được em nhỉ ?

Nhưng !
Có đôi khi ta cũng đứng nên quá ư nghiêm khắc ngay với ta với tâm hồn ta, khi mà tìm ta đang sôi nổi, lòng ta đang chú nặng một u hoài. Ta cũng đứng nên ngăn ngọn trào lòng đang tuôn chảy để hầu cho nó vơi đi được phần nào trong tâm linh ta.

Nói thế, không phải là anh đã bi quan thái quá đâu, hay là ủy mị để than thở cho cuộc đời hăm hiu của mình. Mà chính ra anh đang băn khoăn cứ mỗi khi chiều tà, anh kiểm soát lại, anh vẫn thấy mình chưa làm gì cho cuộc đời mình cả ! ..
Có lẽ tại anh chủ quan quá đấy thôi !

Mà không chú quan sao được hờ em ! Vì ngày tháng vẫn vô định, còn đời mình lại không biến giới, cứ xuôi ngược mãi đi đây ! ..
Một khối óc, một tấm lòng vẫn không đủ bao đảm cho ta một cố bậu, thì thử hỏi làm sao anh lại chẳng băn khoăn !

NHỮNG CÁNH MAI VÀNG

Vì lẽ đó em ạ, cho nên anh cứ lần mãi cuộc đời khắp đó đây ! Và cứ mỗi độ Xuân về dù ở một nơi bên lạ nào, anh cũng vẫn cảm thấy như đã mất đi ở tâm hồn một phần lễ sống.

Đã bao mùa xuân qua rồi em nhỉ ! ..
Và có lẽ những giờ phút này anh còn nhớ đến người có đôi mắt đẹp dịu hiền, có đôi môi hồng như quả đào non, Tâm

hồn nằng hân là em như nhưng và nhẹ như tơ vàng. Đó là em Là người con gái bên sông cửa đê rồi cứ mỗi độ xuân về anh lại không quên viết gửi một lá thư tâm tình.

Ở đây hôm nay tuy cũng có mùa Xuân, họ cũng gửi cho nhau những bó hoa với những lời chúc tụng họ cũng ngồi sát bên nhau để hưởng tận cùng cái hương vị của những mùa xuân.

Đi rọi kiếng

VỢ — Con chốt nữa thôi, hèn chi con nhỏ ở nữa đêm nó mớ lên ông hoài, cái bụng nó lép-láp mà ông chốt leo-lèo.

CHỒNG (đổ gạt) — Đừng có nói bậy, tại tôi tuổi Hợi, gặp năm Hợi, đi rọi kiếng cũng nhằm giờ Hợi thì con heo nó ra, ai cấm nó được chứ ?

(Tiếp theo trang 32)
XE ĐẠP HẾT...
CÁN CHỒI

May mắn hơn hết là Trung tá Nguyễn Văn Bông, đương kim Chủ tịch Tổng cuộc xe đạp V. N.
Lợi ngược dòng thời gian, sau cuộc đua Vòng Cộng Hòa thứ nhất, thầy Tâm Phan như Sấm, vì * bẻ bối * làm chuyện, bị xuống chân như sụp lều... chon tấu. Tiền đường xa diệu viên, trong những lúc nắng táp, mưa sa, người mộ điệu cũng đột nhiên thấy vắng vắng tay chỉ huy * theo một *, mặc dù nhỏ con, nhưng lúc nào cũng thích hết... ra lửa.
Năm 1958, Trung tá Nguyễn-Bông được cử ra thay thế thầy Tâm để điều khiển vòng Cộng Hòa 58. Mặc dù đã thắng nhiều kinh nghiệm hơn đối thủ

nhỏ con của mình, ông Bông lại được cái lợi có một thân hình lực lưỡng đảm ăn thua đủ. Nhờ đó, ông đã áp dụng được kỹ luật sắt, trong làng xe đạp, điều mà ông * chủ tịch cựu * luôn luôn vấp phải. Rốt cuộc vòng Cộng Hòa được leo lái về đến mức vinh quang, và ông Bông được tiếng... vinh qui bái tổ.

Năm vững cương còn ngựa sắt, ông chủ tịch mới như định sẽ không để xe đạp cán phải chớ nữa. Trong khi thời gian càng lúc dài nà con Mậu Tuất ra khỏi đất nước, thì ông chủ tịch cũng * ạt tổng khứ * nó * bằng những cuộc tranh giải liên miên. Cuộc đua Cholon Cán - Đước xong, đến các cuộc đua nước rút, mùa 58-59 rồi chuẩn bị Vòng Cộng Hòa 59 sắp tới. Nhiều kết quả khả

quần được thủ thập khiên ông Chủ tịch có triển vọng sẽ gọi một đoàn đại biểu dự vào cuộc đua vĩ đại * Vòng Pháp quốc. I Có thể báo, trong năm Mậu Tuất, xe đạp đã chạy

nhơn hơn chớ, nhưng cũng nên coi chừng, nhơn quá có ngày cán phải... lợa ngũ gác thì khôn!

Người ta mong rằng ông Chủ tịch mới sẽ thận trọng hơn để chiếc xe đạp cũ tiến một nhịp đều đều mà chắc chắn về đến mức cuối cùng. Ráng quá sức rồi * bẻ lổp * hay * vọt bẻ * hay * đứt ruột * giữa đường thì nguy lắm.

Không có * Cỏ * thì bắt thành * Kim * không rút kinh nghiệm xưa sợ khó thành công ở những ngày sắp tới. Cũng như con rùa tuy chậm chạp, nhưng lại về chắc chắn hơn chú thỏ bốn chân!

Thiết tưởng làng xe đạp nên lấy cuộc đua tượng trưng giữa * Rùa * và * Thỏ * làm châm ngôn vậy.

NĂM HEO XIN ĐỪNG NGỦ GỤC NỬA ?

Con chó Mậu Tuất, có lẽ ngủ suốt năm cũng buồn, nên gần đến lúc ra đi, bỗng hăng sủa lạ. Người sự tình đầu tiên là ông chủ tịch Triệu Văn Yên. Có lẽ tại giá cá nêen thức... khuya dậy sớm không nổi. Làng quần vợt đang lim dim, gậy gò vì thiếu sinh tố cũng rần gheo ông chủ tịch mà chối dậy. Đều bù vào

luôn quai bánh * tờ nít * mà bánh khỏi lợt!

Dầu sao, ai ai cũng mong mỗi sang năm Heo, quần vợt sẽ không ngủ gục nữa.

Đồng chung căn bệnh ra ngủ của quần vợt còn có các Tổng cuộc hay Liên đoàn khác như Liên kinh, bơi lội, quyền thuật v.v... Có điều, trong khi bên võ người ta hăng * đánh * hơn, nhưng đáng buồn là... đám cái nỏ, lại trật cái này, không nên thân gì cả, thì các ngành kia lại ngủ say đến chớ sủa cũng không hay.

May thay, gần cuối năm,

chánh quyền có nhể ý tổ chức ngày Đại hội thể thao toàn quốc tại Nha Trang để đánh thức họ. Mặc dù đang mất nhể, mắt mờ, có người quá vội và không kịp tháo được, lực sĩ của các ngành này cũng cố gắng đáng khen:

Cái đã * khoẻ * đang lên. Mặc dầu năm tới là năm con Heo, lợa muốn ụt ít cần đường chắc chắn người ta sẽ không ngại ngừng cơ chân tổng cho nó một đạp nền thân, để nó trở lợa về bên xứ nó là * cầu Hàng * nơi chôn nhau cắt rốn của Lò Heo Chánh Hưng !!!

ANH-NGŨ TRẦN - VIỆT - ANH

26 Lê-Lợi — Lối vào 130 Pasteur Saigon

Một tổ chức đứng đân vào bậc nhất đã gây được nhiều tín nhiệm trong năm qua, do ông TRẦN-VIỆT-ANH Giám-Đốc và sáng lập với sự cộng tác của một ban Giáo-sư chọn lọc kinh nghiệm ANH-MỸ-VIỆT.

DANH SÁCH CÁC GIÁO-SƯ

- MAI-VĂN-LỄ : *Tiến-sĩ, giáo-sư Đại-học Saigon*
- PHẠM-CỬU : *Cử-nhân Anh-ôn.*
- ĐỖ-TRỌNG-NGUYỄN : *Tốt nghiệp thương mại học đường Ba-Lê.*
- VÕ-BÁ-HOÀNG : *Giám-Đốc Thông-dịch Sự-ụ.*
- Mr. MALIM : *Tiến-sĩ Anh-ôn,*
- Mr. TOWEN : *Giáo-sư Hội Việt-Mỹ.*
- Mrs. BREAKFIELD : *Giáo-sư Hội Việt-Mỹ.*
- Mrs. SYLVIA : *Giáo-sư Hội Việt-Mỹ.*

CÓ ĐỦ CÁC LỚP SÁNG CHIỀU TỐI

- 1) 6e BLEU, 5e BEIGE, ĐÀM THOẠI.
- 2) THỰC HÀNH CẤP TỐC (dành cho người mới học, bảo đảm trong 4 tháng nói và viết được Anh-ngữ).
- 3) THÔNG DỊCH VIÊN SƠ CẤP và TRUNG CẤP (dành cho người đã học hết 6e BLEU và 5e BEIGE gồm các môn đàm thoại, văn phạm, giảng văn, dịch sách báo, đơn tin).
- 4) LUYỆN THI TRUNG HỌC ĐỆ NHẤT CẤP và NHỊ CẤP.
- 5) LUYỆN THI LOWER CETIFICATE OF CAMBRIDGE (do ĐẠI-HỌC-BUỒNG LUÂN-ĐƠN cấp bằng).

CHÚ Ý : Nhận ít học viên, học phí nhẹ, văn phạm và bài giảng kỹ, sẵn sách tặng người.
Các lớp đều khai giảng vào ngày 16-2-59,

(Tiếp theo trang 34)

Đến người em bên sông của mùa hoa mai vàng!

Biết rằng đời mắt nhưng huyền ấy vẫn còn nhìn vào một phương trời xa thẳm, để mong chờ một ánh tin hay không? Hay là giờ đây đang say sưa nhìn vào một hạnh phúc êm đềm dưới trời Xuân nồng thắm để rồi quên đi bao mùa Xuân qua rồi!...

Không!

Anh không tin như thế! Lúc nào anh cũng ngỡ rằng hôm nay vì tất em đã quên những hình ảnh của quá khứ, mà cứ mỗi độ Xuân về là em lại nhận được một lá thư của một người!...

Nội dung của cánh thư ấy thì chẳng nói được gì cả ngoài những chuyện không đầu từ theo tiếng lòng mình rung cảm! Nhưng anh mong rằng em sẽ hiểu rõ được trạng thái tâm hồn một kẻ xa nhà. Mà có những khi nào chợt nghĩ đến đời mình đã phí phạm đi mất một phần của kiếp làm người. Anh không khỏi giạt mình để rồi tự hỏi: Rồi đây đời mình sẽ về đâu?

Chỉ biết rằng còn vài phút nữa lại sắp đến một mùa Xuân, anh phải viết thư này gửi về em cho kịp giờ khi những cánh mai vàng bắt đầu hé nhụy. Để cho người em gái phương xa đừng quá giờ phút mong chờ!

Đành rằng đây chỉ là suy tưởng của mình trong mộng hồ. Thì đã bao đời chỉ đẹp bằng mộng mà thôi!!

Anh cũng thế, chỉ sống với thế

CƯỚI VỢ ĐẸN TỐT

(Tiếp theo trang 30)

Ơ ối! giờ đây thì sun# sướng quá: Một mối tình trong sạch nở ra trong tim bằm dập nát bét của tôi! Lần này tin chắc * yêu * là được * yêu * trả lại ngay vì thứ tình yêu theo chủ nghĩa Siêu Thục.

Bạn, Bạn đời ơi!
Mùa xuân năm nay tôi hết thất tình, bi thảm, oán than nào nùng như trời mây ứ ứ cuộn tà trời hoa cỏ, hay mưa rơi tí tách, mưa rơi lách bách...những khi lòng lạnh lùng, thêm ước mơ rồi ước mơ!!

— Ai bảo lãng mạn có hại?
— Không lãng mạn sướng mất chớ? Không tin, cứ hỏi nữ minh tinh của vòm trời điện ảnh tối đen thì sẽ rõ...

nhân, anh vẫn làm và nghĩ những gì của thế nhân. Nghĩa là vẫn xây đời bằng mộng.

Nghĩ đến đời anh cảm thấy lòng mình thanh thản lạ. Có lẽ sau những giờ phút ngược xuôi bồng bồng như cánh bèo trôi trên mặt sông dài, ít có dịp ngừng lại một khúc sông để thưởng một khoảnh trời trong xanh dịu dịu của mùa xuân như hôm nay. Để nhớ lại những kỷ niệm của thời ban đầu, khi được nhìn em giữa độ xuân nào ngồi bên sông của!

Thế rồi cũng chỉ là trăm ngàn câu chuyện đời trôi thắm của một tâm hồn thiết tha yêu một tâm hồn — Và rồi độ ấy, người ra đi sống đời gió sương cứ vờn nhớ đến người ở lại; mà cứ một một mùa xuân, lại gửi về cho nhau một lá thư tâm tình.

Ờ đây gió đã bắt đầu heo hút lạnh, không như ở quê nhà. Nhưng dù sao thì cũng vẫn là mùa xuân mà cánh thư này chỉ tạm bắt đầu cho một mùa xuân năm sau, em nhé!

Nghĩa là một mùa xuân của em với muôn ngàn hạnh phúc. Đó là điều anh hằng cầu mong mỗi khi tạm ngưng bút ở một lá thư, như lá thư này anh gửi cho em.

* Một người ra vậy!... Lại vẫn là một người xa vắng! Em cũng chỉ cầu mong có thể. Vì cứ xa nhau đi, đừng biết rõ sự thực cuộc đời của nhau thì có thể mỗi tình ấy mới vĩnh cửu, có phải vậy không chị Liên nhi!

Ồ! Em sung sướng quá, em vẫn thấy đời em đang lên hương bằng một tình yêu không bao giờ có được!...

Nhưng!...
Chị Liên ơi! Chị hãy nói thật với em đi, chị đừng dối em. Đối một người bạn gái tận tụy thế này thì tội lắm! Có phải là thư này không phải do người xa vắng ấy viết gửi về cho em không? (Xem tiếp trang 38)

Và cũng ngay lúc đó, tôi lắng nghe có tiếng giết máy rùa rết rồi gọi nhỏ nhỏ phía bên trong buồng ngủ của chú nhà:

— Nà! Đây! Đây! Ngủ đi mà như chết vậy nè hông biết nữa...

Có tiếng người trở mình, vun vai ò ò rồi hỏi:

— Máy giết rồi mà kêu giết người vậy hông biết nữa?

— Nói nhỏ nhỏ nè. Sau này đã trở nên rồi. Mau đi... kẻo sáng thì bắt tiện lắm...

— Làm cho em nó đã nghe. Có hai đứa ngủ dang trước kia kia. Tụi nó ngủ mà hết rồi. Tao đi mà dao cho bên, đâm mới ngọt... Máy chuẩn bị giết luôn rồi cho chết thật. Lại đưa chịch không nói đầu. Đùng cho sây...

— A! Anh mà luôn cái con dao tu nưa chớ...

Tôi ơi! Chết rồi! Tôi sợ xuống mất thờ, mồ hôi trán liền tuôn ra ướt cả mặt mày. Tôi liền he hé miệng nấp lên, thò tay qua, giết nấp thẳng Tâm mấy cái.

Có ánh đèn dọi ra. Tôi liền giết tay lại, nấp im nín thờ. Tôi nghe rõ có tiếng chân người bước tới đầu vậy. Tôi hai người lặn! Họ cũng đứng trước trước đầu tôi. Tôi phải gồng gân hết sức mới khỏi phải bắt tu nưa. Họ đến đây bao lâu rồi vậy hở?

— Vừa lặn một chút thôi, — Hay đợi cho họ ngủ thiệt mới đi đi, sẽ hay...

— Hông hề gì đâu. Coi bộ họ mệt mới, buồn ngủ lắm. Nằm xuống là ngủ như chết rồi Đùng có lo...

(Tiếp theo trang 12)

Còn nghi ngờ gì nữa? Tôi muốn vọt tốp ra, la làng lên chói lói!

Nhưng ở đây không xa đồn bắt lính. La lên, tụi nó mang súng chày đèn, còn chết mau hơn. Bộ tụi nó thương mình lắm sao mà cứu cứu? Thì cứ nằm đây thủ thế. Biết đâu chừng người ta đi bắt... Nghĩ như vậy, tôi lại nằm im, đợi...

Nhưng mà, người ta chưa làm gì hết. Họ cũng nhau kêu vỗ vỗ lưng, cần thận dặn nhau lần nữa:

— Minh phải làm cho lạ tay, cho thất em á!

Người ta đi mãi dao! Phải rồi, Chính tại tôi nghe rõ: dao tu liếc vào miệng lu nghe rết rết! Tôi ớn lạnh cũng minh!

Thời gian lặng lẽ trôi qua. Tôi không còn nghe động tịnh gì nữa. Có lẽ người ta đang chuẩn bị...

Cả ở xóm đã gậy rộ, tan canh Tôi trở mình vào đứng lúc có tiếng chân người bước tới, Tôi gồng gân thủ thế... sẵn sàng đối phó với nhát dao đầu tiên đâm phụp xuống...

Nhưng không! không phải

là nhát dao đâm phụp xuống. Mà là một bàn tay, một bàn tay dịu hiền, nhẹ đặt xuống nấp rồi giết giết mấy cái, cùng một lúc với tiếng gọi nhỏ như:

— Anh ơi! Anh à! Anh...

Thức dậy đi trời đã sáng rồi...

Tế ra đây là tiếng nói của một thiếu nữ dành thức tôi dậy mà đi tàn canh. Tôi lại lắng trở mình, trong nấp, chun ra, nhay phịch xuống đất, dùng ngón gang chớp mắt lia lia.

Có gái trẻ đẹp này liền cúi đầu chào tôi với nụ cười vô cùng duyên dáng. Với giọng hết sức chân thành, cô em nói với tôi:

— Tia em biểu em về đây kêu hai anh vậy. Trời đã sáng. Tãy thường hay. Tôi em bắc loa nôi cháo lộng bên nhà ở bác Hai kể đây: Cháo cũng về chín tới, Tia em biểu mời hai anh qua bên cùng ăn rồi hãy đi.

Vừa loay quay cuốn nấp tiếp tôi, cô em vừa nói thêm:

— Bữa nay, ở nhà có làm con heo ăn Tết. Có hai anh ngủ nhờ, tia em sợ làm heo ở nhà heo la um sùm, hai anh ngủ không được, nên ông mời đi... đi-đem... qua nhà kể. Ông biểu phải làm gấp, cho kịp đi hai anh một bữa để hai anh đi sự lên đường...

A! Bây giờ, đã về lại rồi!

Tôi gọi thẳng Tâm dậy. Nó nào có hay biết gì đâu. Tôi kéo nó, cùng bước theo cô em xinh đẹp này, qua nhà bên cạnh.

Mâm cháo lộng đang lên hơi nghi ngút thơm ngon lành biết bao nhiêu mà kể. Bác Hai chủ nhà mỉm cười:

— Lên đi. Đứng ngại. Cũng như trong gia đình vậy mà. Ăn riết, ăn cho no đừng lên đường, kíp sáng...

Đĩa đồ lộng ngon quá. Chúng tôi vừa gấp miếng gan, chưa kịp đưa vào miệng thì đã nghe có tiếng tù và rúc ịch ỏi ở đầu làng...

Bác hai, bỏ đồ, tuột xuống: — Mẹ, vô nưa rồi. Ba mươi Tết mà cũng không để mình rước ông bà.

Tất cả đều quàng dĩa một cái rết, cùng nhau nhảy xuống đất, theo sự chỉ dẫn của bác Hai mà đi lánh nạn. Chạy tuốt lên đồng sâu, không kịp mang theo một món gì!

Tiếng súng nổ. Tiếng đáp phá. Khối đen cuộn cuộn bay ở đầu xóm, cuối làng. Hân đây là một cuộc rượt bọ đại qui mô của giặc, nhằm tấn công ngay ngày Nguyên Đán 1...

Mãi đến trưa mới tan cuộc. Dân chúng lại trở về. Chúng tôi cũng được bác Hai kêu theo bên gót.

Xóm làng đã bị tan phá nững nề. Gia đình bác Hai cũng không tránh khỏi. Nhưng vẫn còn may mắn hơn thiên hạ: nhà chưa bị đốt!

Sau một vòng chạy khắp xóm, bác hai trở về, đi toilet xuống nhà bếp, chửi thề rần trời đất:

— Mẹ! Nguyễn cả con heo, tui nó làm sáo trom! Nôi cháo lộng cũng sặc bực! Chỉ còn chừa lại có cái bọng không và cái thủ vôi lặn!

Bao nhiêu đó, bác Hai cũng lức xảo, nịu lại, đại tụi tôi một bụng no canh. Bác Hai hết sức tức giận nhưng vẫn cố cười hề hề là: thời buổi loạn ly, ăn Tết với cái thủ vôi lặn, với cái bọng heo như vậy, kể cũng đã ngon lành, may phước lắm rồi đó.

Trương Nghi Tô-Tàn

(Tiếp theo trang 31)

1) Dưới một thời đại phong kiến thành hãnh hân thời chiến quốc, chia rẽ đất nước làm nhiều mảnh, tự xưng bá đờ vương, lớn nhỏ chực thôn tin lấy nhau, nói đến "hợp tung" là chuyện khó vì ai cũng nghĩ đến quyền lợi mình.

2) Một Trương Nghi không làm sao ngăn cản được ý định xâm lăng của Tần Vương. Mà nếu Tần đánh một trong 6 nước, thì làm sao tránh được nước ấy phải đầu hàng, hoặc vì tham lợi riêng mà kết hợp với Tần.

3) Người xuống kẻ "hợp tung" là Tô Tàn là người chẳng giữ việc kết đoàn, người đã phá vỡ hợp tung ngay buổi đầu.

4) Với cường quốc nước Tần làm lo thôn tin quốc, kẻ "hợp tung" ra đời kết đoàn chống Tần quí là một kế hay hợp tình, hợp cảnh, thuận với lòng dân chuộng hòa bình và ra sức bảo vệ đất nước. Nhưng ở thời đại phong kiến giai cấp cầm quyền chỉ biết nghĩ đến quyền lợi riêng tư, không vì quyền lợi dân tộc, thì đại nghĩa "hợp tung" kẻ "chàng thế nào thành công được.

MAI ANH

Dự tích ăn Tết

(Tiếp theo trang 36)

LỘC — Chết! Có đứa lấy cắp xe ông chủ! Ông chủ! Làm sao?... Ông chủ nghe là: linh quynh. Ông linh lấy xấu chuỗi nhưng thấy Hồng lang đến trên có ngón nghĩa và không hay ra thì yên lòng, theo Lộc.

LỚP III Còn một mình Hồng. Hồng đợi ông chủ ra khỏi cửa liền nhanh nhẹn mở bốp lấy xấu chuỗi của mình ra và tháo xấu chuỗi đang đeo trên cổ bỏ vào bốp.

Vừa bước ra cửa, Hồng vừa đeo lại xấu chuỗi lấy trong bốp ra vào cổ, Lộc và ông chủ trở vào.

LỚP IV Cả ba người như cũ. LỘC — (cố vẻ tức tối)... nhưng mắt nhìn Hồng ngấm ngấm; Trời! Trời! mà ra kíp thì chẳng biết chết rồi!

ÔNG CHỦ — (gấp học): Ủ! Tôi với ông chầy ra thì nói vớ vẩn ở đầu đường 1. Tắt thì l...

HÔNG — (lâm bập thốt nói): Thôi thế thì... xong rồi!... Nó đã lấy mất xe?

LỘC — (hiếu ý, cố giấu vẻ khoan khoái): Chờ thật! Anh phải đi đến bởi Cảnh sát mới được!

HÔNG — Ủ! Đến thăm đi anh! A! Rồi, anh không mua xấu chuỗi này cho em sao?

LỘC — (gật đầu); Mua chứ sao lại không? Nhưng anh thế thì em em này quý! Phải lại học bắt thừ đây...

ÔNG CHỦ — (xem vào): Hay là, ông đi cơ, còn để bà ở đây tính giá cả với tôi!

LỘC — (lắc đầu): Không được đâu! Nhà tôi thì biết gì. Chúng tôi đi một lát sẽ trở lại.

HÔNG — (hiếu xấu chuỗi trên cổ ra đặt lên bàn nhìn ông chủ); Phải đây ông à! Chúng tôi đi đâu cũng có nhau. Ông cứ để... xấu chuỗi này ở đây nhé! Chúng tôi sẽ trở lại ngay!

(Cười) Ông nghe là tôi bằng lòng sẽ làm đây nhé! Ông mà bán cho ai thì tôi, bắt đến Ông đây!

ÔNG CHỦ — (cười gượng): Vâng! Tôi sẽ không làm bà thất vọng đâu. Nhưng... xin ông bà nhớ... trở lại cho nhé!

LỘC — (hắn nhien): Ông khá lắm mà. Tôi phải... làm hai lòng nhà tôi chứ! Thôi chào ông (lật tay ông chủ).

(Xem tiếp trang 38)

(Tiếp theo trang 33)

phim hoặc tiểu thuyết quốc tế như vở "TRÀ HOA NỮ" của Xuân Sơn, "NGHỊCH CẢNH" của Anh Lân. "TRONG BÓNG HẬU TRƯỞNG" của Năm Châu và "HAI XU HI VỌNG" của Vũ Đức Duy.

"Thọa kịch có giá trị nhất trong năm (tuồng đờ) theo ý chúng tôi, nó là vở "HAI XU HI VỌNG".

— Hai kịch không có tác phẩm xuất sắc!

— Nhạc kịch hoàn toàn không có! Chỉ có nhạc cảnh, nhưng rất hiếm và ít thấy nhạc cảnh hay.

— Vũ kịch chưa thành "vấn đề". Chỉ có Ban Song Nguyên đang dò dẫm tiến tới, nhưng chưa có ý niệm rõ ràng và thiếu hẳn trình độ bổ dục cần bản, nên chưa làm nổi bật được môn này.

o o

Kết luận: trong năm vừa qua, các ngành nghệ thuật của sân khấu Tân ca vũ nhạc kịch được sự ủng hộ đáng kể của khán giả. Nó có nhiều triển vọng tiến bộ khá quan trọng năm tới. Trong khi đó, sân khấu Cải lương làm vào tình trạng loay quay, đa số soạn giả không tìm được lối thoát.

Phải chăng, bắt đầu từ mùa Xuân năm nay, sân khấu Tân ca vũ nhạc kịch đủ điều kiện để "chạy đua" với sân khấu

Cải lương hẳn là tuồng xã hội, trong khi "Thọa kịch" là hình thức nghệ thuật đầy đủ tính chất xã hội, vì nó đi sát được với cuộc đời?

Slogan giả Cải lương sự tuồng xã hội thiếu "hình thức hấp dẫn" sẽ khó thu hút khán giả, trong khi thọa kịch không chú trọng nhiều về "hình thức hấp dẫn" (nói theo điệu Cải lương) mà vào thành công hơn nhiều?

Sinh hoạt Tân ca vũ nhạc kịch trong năm qua có thể nói là linh động và sôi nổi! Những ngành nghệ thuật này không thiếu kịp sự với tốc độ tiến nhanh của sân khấu các nước bạn nhưng chính nó đã cho thấy có sự tiến bộ rõ rệt! Và lại khi mà một sân khấu nào bắt đầu thu hút được đa số khán giả là có mầm móng đầu cơ nghệ thuật: hoặc sự xung đột mâu thuẫn giữa các tổ chức cạnh tranh bằng rất nhiều thủ đoạn.

Có thể vì sân khấu Tân ca vũ nhạc kịch như một mảnh vườn đã hoang hóa nơi đang chuẩn bị dâng hương sắc, tạo không khí mùa Xuân cho cuộc đời, và dù rằng trong năm tới đây, Cải lương có làm nguy hại không, sân khấu Tân ca vũ nhạc kịch cũng vẫn tiến mạnh và tiến nhanh nếu nghệ sĩ có sự giúp đỡ tận tình của những cây bút kịch trường. Tân nhạc đầy đủ khả năng và thiên chỉ, cộng với sự nâng đỡ của cơ quan văn hóa và cũng như sự ủng hộ nồng nhiệt của khán giả...

VĂN-SÔI "CÀ-MÈN"

(Tiếp theo trang 11)

không còn bóng dáng Tiên nga đầu nưa, xa xa một vùng cỏ áy bóng tưa.

Hắn liền chạy bộ đi ngay lại nhà người ngọc thì thấy tư bề lạnh ngắt như tờ. Trên cửa sổ có tấm rèm buông im lìm giai nhân sau ánh đèn nê-ông giờ tối om như vầng chử.

Đến phút này Ngọc-long-Cung nện gót giày mở vệt xuống gang, miệng huýt sáo liên tu, trong mong con bet-đề đang lật chột chòm ra sủa ò lên để vờ lại chút hương thừa ngày cũ, cũng không tìm đầu được hơi hám con cẩu trẻ gầy thui kia.

Thật vậy như điển cổ điển, hẳn bậm mọt nhận nút chuông điện. Một bà già lùn tịt lệt bệt bước ra mở của nhà Ngọc-long-Cung từ đầu xuống tới đôi giày mở vệt rồi ngược lên hát hăm hời muốn gì?

Hắn nói trở là bà con với ông lão có đứa cháu gái mỗi ngày đi dạo thỏu cảm viên. Bà già lùn lệt đầu và cho biết hai ông cháu đã gặp phi cơ sang Pháp hai ngày nay rồi.

Nguyên do ông đại diện chủ ấy có đứa cháu ngoại duy nhất đang học trường Nhà Trưng thanh lịch bị mất thì nên đem ra điều trị Bắc sĩ riêng. Thấy bệnh không thuyên giảm ông phải xuất dương để tìm thầy chuyên môn. Và nếu cháu ông bình phục, có lẽ sẽ tiếp tục học luôn bên Pháp.

Nghe qua tự sự Ngọc-long-Cung phát bị cúm luôn. Về gác trọ hẳn năm sải tay như người chết. Suốt cả tuần không chớp mắt, cuốn sổ phong thần của chị bán thuốc ở đầu đường hém ghi thêm mấy gói Ru-bi.

Nhưng rồi ngày kia, bằng hoàng tình giác mơ xuân, người ta thấy hẳn chong đèn ngời viêt.

Sáng hôm sau, Ngọc-long-Cung, dọn lại bộ cánh cũ, giấu kỹ vào túi quần ông tám mét sáng tác mới về truyện tình cảm trọn kỳ đề tựa:

«BÊ ÁI THUYỀN TÌNH»

và ca-xom lệt bệt đi kiếm thang bán nổi khổ đề tìm thế xí gạt nó về tiệm ngồi ăn bánh bao xiu mại.

DƯ TÍNH ẪN TẾT

(Tiếp theo trang 37)

HỒI III

Chanh phông khách nhà Lộc.

LỚP I. — Hằng và Lộc.

Lộc và Hằng dắt nhau vào, cười vang đầy.

LỘC — A ha ! Mình đã thành công !... Em thấy chưa ! Một khi anh ra tay làm việc gì thì phải biết !

HỒNG — (nguyệt chúng, bộ núng nịu) : Thời em biết, tài mình rồi ! Nhưng mình phải biết là công của em làm lắm đấy !

LỘC — (móc túi lấy thuốc đánh diêm châm hút) : Ô ! Hân nhĩa rồi mà, công của anh !... (bước lại ghé ngồi, chồm bỏ trước, phì phà khói thuốc) Nào ! Bây giờ ta bàn lại việc dự tính ăn Tết.

LỘC — (dồn gần chiếc tủ trà, bồng ngọc nhấm kẹo lén) : Ô ! Cái radio đâu rồi ?

HỒNG — (chạy lại) : Ừ ! Cái radio ai lấy rồi ?... (nhìn chòng)

LỘC — (gái đầu tức tếu) : Thế này là cái gì ? Sao cái radio không cách lại bình mất ?... Quối lạ thật !... (Bằng cổ tiếng chuông điện thoại reo bên trong, Hồng đưa mắt nhìn Lộc dò hỏi.)

LỘC — (câu máy) : Chuông gì vậy ? Ai gọi tôi, hay anh ?

HỒNG — Mình vào nghe xem !

LỘC — (bước lại ghé nghe, Bỗng nâng tiếng thấy miếng giấy trắng xấp tờ ai đã được dính bong giữa bàn.)

HỒNG — (nghe nhấm câu lén xem) : Giấy gì cả ? Ai viết để đây ?

(Ôm nhấm đọc xong, quàng miếng giấy lên bàn, gần đó) Trời ơi ! Tưởng này quá làm rồi !... Nó dán... (Lộc từ trong ra...)

LỚP III Lộc trở ra.

LỘC — (nghe nhấm hỏi) : chuyển gì vậy ? Sao em có vẻ giận dữ thế ?

HỒNG — (hân học chỉ miếng giấy trên bàn) : Anh xem đó thì biết ! thật tức quá !...

LỘC — (cầm giấy lên xem).

« Kinh gì... có cụ, Tôi có việc của phải... mượn cái radio và loan chiếc vespa của cụ để dùng !

Thật thật vậy... có cụ, vì vậy tôi lo... « dự tính ăn Tết » lớn quá xá — anh... có câu ấy ! — Mà tôi không thể nào... thực phải làm thế !.

Xin có cụ hứa cho vậy !... ..

Chào cụ ạ :

Từ

LỘC — (nghe nhấm, nét mặt miêng giấy) : Đờ khấn nạn ! Tao mà bắt được máy thì cho máy ở tù rục rục.

HỒNG — (đưa bùa Lộc) : A ! Ai gọi điện thoại đấy anh ?

LỘC — (cầm sẵn chuỗi cái) : Chú nọ ! Con mà Phước Hải đại... (bồng ngọc nhấm kẹo lén) : Ô ! Sao... sao lạ vậy ?.

HỒNG — (ngạc ngắc) : Cái gì anh ? Xấu... xấu chuỗi !.

LỘC — (thất sắc đứng ngẩn người) : Trời !... Thế này thì chết rồi !... (đưa mắt nhìn Hồng) : Em... em có... đời không ? Tôi sao lại công sâu chuỗi... giá ?..

HỒNG — (tròn mắt, kinh ngạc) : Ồ !... Mình nói sao ?.. xấu chuỗi gì ?.

LỘC — (run run, cầm sẵn chuỗi xem kỹ mặt lén nửa rồi quàng lên bàn) quá thật rồi !... Xấu chuỗi này giá chắc chắn rồi !.

HỒNG — (mếu máo) : Trời ơi ! thế thì chết em rồi !.

VƯỜN LÔNG...

(Tiếp theo theo trang 32)

« Rồi từ đây, chúng mình... yêu » nhau.

« Cậu anh ta buổi sáng ở phi trường thì trông lại anh ấy giờ đây » như một phông thơ cho chị Huyền.

« Họ đến địa tìm chị ấy, Anh ấy chưa hay biết về tin chị Huyền mất. »

« Anh ta chính là Thọ đã đến ngoài » công rồi. Em đón tiếp với tất cả sự » lạnh nhạt và khinh rẻ. Thoạt bước » vào Thọ nhìn thấy bức ảnh của chị » Huyền trên bàn thờ. Anh ta có vẻ » kinh ngạc lắm, nhìn em như đờ hồi. »

« Vàng, chị Huyền tài đã chết » rồi ! Đến bây giờ anh mới có thể lại » tìm chị tôi à: trở làm rồi. Anh là » kẻ tàn nhẫn, theo lẽ anh của chị » hồ mà chẳng dám tìm đến đây. »

« Thọ đứng dựa lưng vào tường, » hai tay thả lỏng xuống chấp vào » nhau. »

« Chị Huyền chết thì anh vừa » được tuần lễ. Thọ trở mặt nhìn » em, áp ứng hỏi : »

« — Huyền đã anh à ? »

« — Chị lâu, Thọ lại tiếp : »

« — Thế đứn bé bây giờ ở đâu » có anh ? »

« — Anh đừng hỏi sao làm gì, vì » chị tôi trước khi chết đã căn dặn » không cho anh thấy mặt nó, một »

« kẻ không xứng đáng làm cha. Chị » tôi đã mang nặng đẻ đau đã chịu » buồn khổ vì anh, thì bây giờ đúng » ra phải giao cho anh trách nhiệm » nuôi dưỡng nó cho đến lớn khôn. »

« Nhưng chị tôi cho rằng anh đã » không làm tròn bổn phận người » tình nhân đối với chị tôi, thì chắc » cũng không còn lương tâm để làm » tròn thiên chức kẻ làm cha đứn »

« bé ấy. »

« — Cả cho tôi gặp mặt đứn bé » vì bố gì nó cũng là máu mủ của » tôi. Đã không tròn trách nghĩa với » Huyền thì cũng nên tròn bổn phận » kẻ làm cha. »

« Anh yêu quí, »

« Bây giờ thì anh đã được minh » oan, hoàn toàn không dính líu gì » vào chuyện của chị Huyền cả. »

« Từ trước chắc anh thức mắc nhiều » về việc này, vì kó có thể minh oan » cho anh là chị Huyền mất chị ấy đã » chết. Anh không để lại còn có em » biết chuyện chị Huyền. »

« Chị không thể thì ai lại đi yêu » anh, trái lại phải thì ghét và khinh »

« rẻ anh nữa mới phải ; »

« Anh đi mới được có một ngày » ở đêm, còn đâu những tám mươi » chín ngày nữa... »

Em của anh VĂN,

... Nhưng bất ngờ một hôm Thọ được lệnh trở về nước. Thọ buồn chán tình nhân lại ngày giờ và với một mình :
— Hai mươi chín em lịch rồi, mai là 30 Tết. Vội trở cho máy bay tới lãnh đi về kịp Tết...
Thọ lên lên số của bước vào nhà. Văn đang ngồi xây lưng ra ngoài, cố đầu đọc những lá thư xanh.

Văn !
Văn giật mình quay mặt lại. Đó là một nắng long lanh vừa lịnh ngọc vừa sung sướng. Nắng không nơi được bay tới, ngọc như vữa tinh khiết mờ.

Nắng xuân ấm áp tràn về khùng của nó mặt Văn fog hồng. Thọ ghé miệng vào tai Văn thì khe khẽ :
— Anh về đi, trước em ngày mùa xuân này, Văn...
Ngồi kia đôi chim sẻ đậu trên cành mai cất tiếng hát, như hát đùa của hai một bản nhạc tình.

NHỮNG CẢNH MAI VÀNG

(Tiếp theo trang 35)

Có phải vì một người nào đó quá thương hại cho em, đã an ủi em, tiếp nghị lực cho em, bằng cách tạo ra là thứ này mà bỏ đi được được qua những lá thư trước của em ! Đờ cho em cứ tin tưởng hẳn vui sống, tén dài cuộc đời mà làm này không hó chi ?

Nhưng thôi, chị Liên à ! Em cứ tin rằng thật đi đờ mà vui sống, có tin đờ còn ồm ồm mãi giấc mơ hạnh phúc trong lòng. Thế em em van chỉ, vì đứn có phải là bức thư giả tạo, chị cũng đừng nói thật em biết. Vì lúc này là lúc em sự thật nhất.

Giờ hờn này không cần là thế giới mới tự miễn xa xôi nào thổi về làm tá tể lòng người. Chị Liên ơi ! chị hãy vui mà tin rằng : Văn còn người em gái tội nghiệp của chị đang vui về ra đứn mà xuân với cả một sự yên đời khi có những cánh mai vàng vữa hế nở !...
VĂN-NHÂN

NGUYỄN - THỊ - PHÚ VÀ CÔNG - TY

HỘI BUÔN TRÁCH-NHIỆM HỮU HẠN SỐ VỐN 1.250.000\$VN

Hội số 48 Đại lộ Nguyễn-Huệ - SAIGON

Nhập cảng các loại máy thu thanh và đồ phụ tùng

- Đại-lý độc quyền
- Máy thu thanh hiệu MULLARD Hòa-lan và Anh-quốc
- Máy thu thanh hiệu A.E.G.
- Máy thu thanh hiệu SOLISTOR Transistor

Đặc điểm của máy TRANSISTOR SOLISTOR

- 1°) 8 Transistors
- 2°) 2 làn sóng điện P.O. và O.C.
- 3°) Antenne telescopique
- 4°) Pile thường xài 6 tháng.

TRANG 38 **Tiếng Chuông** **ĐUỐC KỸ HOẠI**

In tại nhà in của TIẾNG CHUÔNG

Quản-lý: **DUƠNG-VĂN**

BILLARDS

THU'ONG HAO HANG

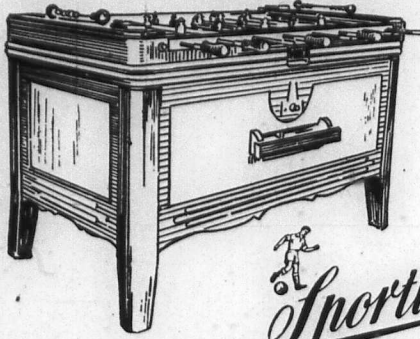
Làm toàn danh mộc

Những thê - thao gia nhiều điều - luyện
đều công nhận là :

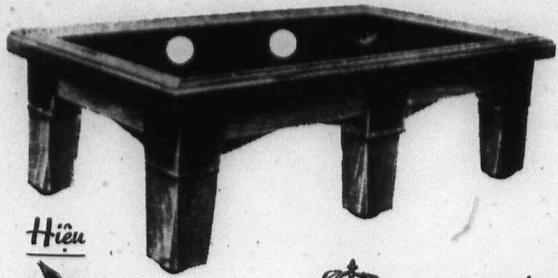
Tuyệt đẹp và rẻ nhứt

Có nhiều kiểu để quý ngài lựa chọn
chắc chắn sẽ được vừa ý.

Phụ tùng nhập-cảng bên Pháp

Sporting

Hiệu

Phoenix

Imperial

BÀN BANH

HIỆU : *Sporting*

DANH TIẾNG NHỨT

Đã được sự tin nhiệm của quý ngài.

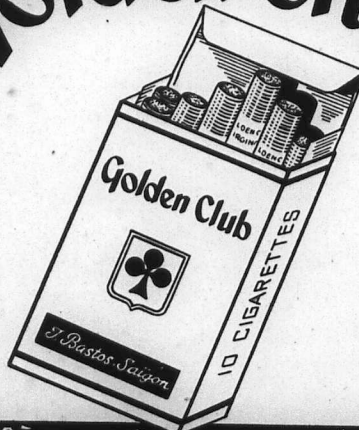
ĐỪ ĐỠ PHỤ-TÙNG

ĐẸP - BÈN - RẺ

BÁN TẠI: VIỆT-NAM THỂ-THAO 417, Hai Bà Trưng - Saigon - Hộp thơ số 163 (chợ Tân-định - gần rạp Tân-Đô)

Nắng vàng, tươi đẹp miền Nam,
ÁCH-CHUỖN thơm ngát giang-san Lạc-Hồng.

Golden Club

Cung

Chúc

Tân

Xuân

Cung

Chúc

Tân

Xuân

GIA
10%

**ĐẦU VÀNG CHỦ ĐỘ
MỖI HỘP 10 ĐIỀU**

Bốn mùa Xuân Hạ Thu Đông,

Vân-nhân tài-tử đón mong ÁCH-CHUỖN.

IMPRIMERIE NOUVELLE D'EXTRÊME - ORIENT

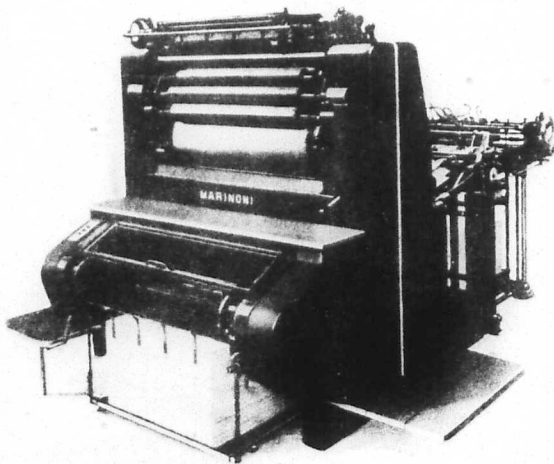
INDEO

1, ĐƯỜNG NGUYỄN-SIÊU — SAIGON
DIỆN-THOẠI : 20.821

Đại-lý độc-quyền :

Giấy in, họa-đồ **" DOREL "**

Máy đánh chữ Thụy-Sĩ **" HERMES "**

ĐẠI-LÝ CÁC NHÀ SẢN-XUẤT MÁY MÓC VÀ DỤNG CỤ NHÀ IN MARINONI, EDOUARD LAMBERT, EIFFEL

MUA TIẾNG CHUÔNG XUÂN, BẠN NHỚ HỒI TÂM LỊCH BIA CỨNG NHIỀU MÀU IN OFFSET.

40 TRANG
Giá bán

NAM PHÂN : 28 đồng
ngoài
NAM PHÂN : 30 đồng

Chủ-nhiệm kiểm-Chủ-bút : BÌNH-VAN-KHAI
Tòa-soạn và Ty quản-lý : 80, đường Giacông — Saigon
Điện-thoại số : 22.578 — Hộp thư : 505

I.N.D.E.O. — SAIGON

XUẤT BẢN : 75.000 số
Tập báo do các Họa-sĩ : Thế-Chương
Hiệu-Đệ và Bạch-Đông trình bày